

Et sicut dum quis dicit esse potius recte respondet: est multum
 ti hoies. Ita i pposito dicit qd sicut qua fortes al-
 bus e silis platonis alio est duo hoies: fortes: plato: et
 duo albedines eorum copoibz inbereres: quia illis
 extrinsecis? omnibz alis circumscriptis fortes est si-
 milis platonis. Sic ordinaverunt esse pteovneris or-
 dinate. Appositio cauferi cause non impeditur.
 Uno partium continuitates in quas nihil mediat.
 Et qualitas est res due. Dupletas duo numeru: rru
 vnus continet aliter b: sic de alijs. Et ille scdm
 modus videt pbabilior pio. Na cum abstractu figt
 illud qd aliqd formalit denoiatio denoiatioe sua pcreti
 ua. Patet q abstracta relatiuoz res extra significati-
 uum non potest accepti ment. Na p accepti mentis
 non continet denoiatio relatiuoz rebz extra. Na em
 vt fortes silis platonis ppter accepti mentis: sed ppter q-
 litates eiusd speciei eius inheretes. Licet fortes refe-
 ratur ad platonem p actu intellect: vt dictu est. Sic em
 salua q relatio r ad aliqd sunt termini prime iten-
 tionis r genus gnaliisimū relatiuoz prime iten-
 tionis sicut r sua pcreta. Quia dicit pot q ly ad aliqd est con-
 cretu significatiuone: r relatio eius abstractu. Postunt
 tamen ly ad aliqd r relatio eius accipi p terminis scdm
 intentionis r sicut r substantia qntas quatuor p ter-
 minis pdicameti ad aliqd: sed sic non sunt genus gnaliisimū
 num. Postet etias tertio dicit q abstracta relatiua
 supponit p vno extremo pura termino a q: r pnotat
 reliquum cum fundameto: sic distinguit a termino a q.
 Et pntitas supponit p pte: notando filiu a se genit-
 uum. Sicutudo fortis ad platonem supponit p forte r
 connotat platonem: r duas qntates in forte r platonem
 eiusd speciei. Et p hoc patet qd respondendus est ad
 qntionem de abstract: relatiuoz p qd est: vt in q est: r
 sitis. Et fm hoc videt qd concludit: abstracta r pcreta
 relatiua sunt synonyma: sicut abstracta r concreta
 substantie r quantitas. Quarto supponeda est disse-
 rentia int relatione intrinseca r relatione extrinseca.
 Itē inter relatione reale r rōnis. Na relatio intrinseca
 est q semel posita semp manet manentibz extremis r
 fundamento vt diuerfatis sicutudo. Dicit notanter
 semel posita ppter pntitatem q est relatio intrinseca.
 Quia licet forte genuit platonem: tñ potest de plato
 non creare: r tūc essent extranea scz fortes r plato: r
 nō pntitas. Tamē posita semel pntitate p actu gna-
 tionis filij: manentibz genito r genitoze: manet pnti-
 tas. Et sic intelligendū est fm dēccā. Relatio intri-
 nseca est relatiua: q posth semel supposuerit p certis
 absoluz: illis manentibz: simul r ab absoluta: si quam
 inesse fundameto connotat: temp supponit p eis.
 Per oppositu dicit de relatiōe extrinseca: vt vno in-
 heretio: relatiōe sex pdicamētis. Et de scda differē-
 tia int relationem sex reale r rōnis tractat auc. q. v
 di. xxx. li. primi. Et quāru nunc sufficit: relatio realis
 vno modo qd reflect: qd est vera res distincta ab abso-
 lute. Et illo modo nō capibz fm opinioe scdm supra
 de relatiuoz recitat. Alio modo relatio realis est rela-
 tio q pdicat de absoluz: circumscripto qntoz actu in-
 lectus. Hoc est relatio pdicabilis de absoluz: q sunt
 talia qnta significant esse p relatione: circumscripto q-
 cūqz opere intellect: vt sicutudo pntitas: distinctio:
 indēpntitas. Et per oppositu de relatiōe rationis: vt
 subiectu pdicatur p actu. Nihil em est subiectum vt
 pdicatur sine ope intellect: vt est declaratus distin-

Not. 4

D

Relatio realis in pte auspici.

Art. 5.

xxx. q. v.

Quatuor ad scdm articulu est hec concla

prima Creatio actio qua deus denoiat formalit crea-
 ans: nō est respectus realis in deo creatore: accipit de
 respectu reale primo modo. Patet: qd i diuini nō est
 est aliqua realis relatio pter relationem originis.
 Sed nullam harum dicit creatio: quia nec paternita-
 tem nec filiatione nec spiratione. Itē creatio de no-
 uo r ex tpe dicit de deo. Ergo nō importat aliqd reale
 i deo. Consequenter pbat: qd quicqd est reale in deo
 conuenit deo ab etno. Na si aliqd reale de nouo ad-
 ueniret deo: deo esset mutabilis. Respondeo p r ma-
 gistrū dist. xxx. primi: post. Appellatio qd pter re-
 latiue d: ad creaturā relatiua qdes est: s; nullā nota-
 tionē q sit in creatore. Et scda conclusio. Creatio actio
 nō est neqz dicit respectu rōnis. Probat: qd qñ aliqd
 denoiat ab aliq equiter: siue intellect: sit siue nō sit: il-
 lud denoians non dicit formalit relatione rōnis. Quod
 patet: qd quod non bz esse nisi p aliud non bz denoiari
 nisi p aliud. S; per oppositum qd denoiat siue aliud
 sit siue nō sit non bz esse denoiatum per illud aliud: s;
 deus denoiatur creatū sine intellectu: nō esset sit siue nō
 sit. Immo etia loquedo de qcūqz intellectu qd ipost-
 bile: q; ly deus nō potest pducere creaturā rōnalē sine
 intellectu: absolūte sit siue ipostibile nō esset: esse itelle-
 cr: possit qd pducit. Itē illa denoiatio qd quis possit: ex-
 tremis circumscripto intellectu nō est qd opatione itelle-
 ctus. Sed positio deo r lapide circumscripto intelle-
 ctu ipostibile: de v; creatis. Tertia conclusio. Creatio
 actio dicit diuinā essentia: r creaturā nō potestem
 existere nisi posita diuina essentia: r nihil aliud. Pter
 prima pars: qd terminū dicit aut significat quod d-
 ritur ad significatiōe siue suppositione sui de aliq vt
 p aliquo. Sed ad hoc q creatio actio supponat respec-
 tuo verbi est: requirē essentia diuinā creatura siue res
 creata nō potēs esse sine deo. Ergo dicit: esse sicut esse
 tiam diuinā r creaturā. Scda pars p: qd illis existē-
 tius oibz alijs circumscriptis est creatio. Ergo pter
 illa nihil aliud dicit. Tercia pars: qd abstractū nihil dicit
 qd circumscripto nihilominū: cōtat alicui diuini deno-
 minatione. Ans p: qd eoisio q deus est: creatura
 (que sine deo esse non potest) creatio est: qd deus
 creator: creatura creatio. Quarta conclusio. Creatio
 actio est relatio realis: scdm nō accipiedo relatio-
 nē reale. Pter: qd deo ita de r reali v; creatis circumcri-
 pta opatiōe intellect: siue nā albedo est ex natura re-
 sistis alteri. Nec p facit intellect: creat: ad hoc qd de
 sit creatis: qd ad hoc q fortes alio sit silis platonis alio
 est hoc mo pot dicit creatio relatio realis: qd ipozat
 veras res q nō requirunt opatione intellect: vt vna di-
 catur creatis: alia creata. De hoc. q. v. dist. xxx. primi.
 Quinta conclusio. Ptenedo fm modum de signifi-
 catione abstractoz relatiuoz i suppositione tertia re-
 citat: creatio actio qua deo formalit dicitur creatis
 est realiter distincta a deo: r similiter a creatura crea-
 tiōe producta. Patet: qd omne aggregatum realiter
 distinguit a silibz partiu aggregatiōe: sic fortes r plato:
 nec est fortes nec plato. S; creatio actio est diuini
 nā eētia r creatura pducta copulatiu: vt pty ex sup-
 positōe. Ergo nec est diuina essentia nec creatura: s;
 vtriusq simul. Et per pns realiter distinguit ab vtroq.
 Sexta conclusio. Ptenedo tertiu modū de significatiōe
 abstractiōe actiua creatio nō distinguit a deo: s; est
 realiter deus. Probat: qd fm illum modum loquedo
 creatio actio supponit p create: connotat creatu-
 rā non potentem esse sine deo: ita est realiter deus.

Concl. 1.

Concl. 1.

Concl. 3.

Concl. 4.

Concl. 5.

Concl. 6.

Distinctio I

Questio I

Seco. 1

Sicut albu supponit p subiecto ⁊ notat albedine: ⁊ per os subiectu est albu. Si ergo clones pnt ponit de createo passiu ¶ Dicitur. Creatio passio no dicit refo-
 1 reatē reale pmo no accipiedo relationē reale i creatura
 2 ¶ Aliis em entitas respectu ab oibus absolut: disti-
 3 ca no est pōtēda: vt ostēsus est dicitur. xxi. p. i. m. q. f. Itē
 4 positio deo ⁊ creatura no potēte esse sine deo: ponit cre-
 5 atio passiu: alijs oib: circūscrips: igit nūq: aliud dicitur.
 6 ¶ Seco pto. Creatio passio non dicit relationē
 7 rōis: eadē rōne q: creatio actiu. ¶ Tercia pto. Creatio
 8 passio dicit creaturā no potēte sine deo existere
 9 ⁊ diuina essentia: nihil aliud. Patet vt s. ¶ Quarta
 10 cōclo. Creatio passio est relatio realis scdo no acci-
 11 pendo relationē reale. ¶ Quinta cōclo. Tenēdo q: ab
 12 stracta supponit p oibus unctum q: signē creatio
 13 passio realiter distinguit a creatura. ¶ Sexta cōclo.
 14 Tenēdo tertiu modū de signōne abstractoꝝ: creatio
 15 passio no distinguit a creatura: s: est realit: creatura a
 16 deo pducta no potēs existere sine deo. Sic em creatio
 17 passio supponit p creaturā ⁊ notat essentia creatri-
 18 ce. ¶ Quarta ad tertiu articulu plura possent moueri
 19 dubia ptra fundamentū q: tuos pnamz pconu-
 20 scs q: no sunt ponendi respēct: ab absolut: disuncti.
 21 Sed q: de hoc latē tractat q. d. vii. xxi. l. p. m. i. d. e. o.
 22 recidit. ¶ In pp solutionē rōis Seco. quā ponit q. v. h. d.
 23 distinctiois pime quā magnipēdit est dubiu.

Arti. 1. Dubi. 1.

¶ An ponē relationē no distinguit a reb: abstract: sit p
 24 pnam picipi. Et videt q: sic albedinēdo argumētus
 25 psum. Nihil est idē. a. realit sine q. a. pōt esse. Et ponat
 26 q. a. significet fundamentū aliu: rōnis. Et fa exē-
 27 pli albedinē in forte q: est fundamētū sūtudinis q: ior
 28 res est sūtū platonē albo. S: a. pōt esse sine sūtudine
 29 ergo sūtudo no est idē. a. realit. Dicitur vt videt
 30 bonus: cū ad syllogismū reducibilis sit. Nihil line q. a.
 31 pōt esse idē. a. realit: s: sūtudo est sine q. a. pōt esse.
 32 Ergo sūtudo no est idē. a. realit. Sic erit dicitur i
 33 q:to pime. Et vt oia diuerticula se moueant: addat
 34 minorū extremitatū pnomē demonstratū singulari-
 35 zans pto illa sūtudine q. a. est sine albedinē platonis.
 36 Ad hoc pbat: q: pter oppositū. Aliqd sine q. a. pōt esse
 37 idē realit. a. Ergo aliqd est realit. a. ⁊ no est realit. a.
 38 Hā vocet illud p q: oppositū maiorē verificat. b. tūc
 39 b. est realit. a. ex ppolinōe: sine ipō pōt esse. a. ponat
 40 in esse. Sine. b. est. a. b. no est. a. hoc aut est oppositū
 41 pimi picipi. b. esse. a. ⁊ no ecā. ¶ Alijs etiā me-
 42 dits illā maiorē pbat. Ad hoc pbat: q: albedo. a. pōt
 43 esse sine sūtudine ista: si albedo in platonē destruat.

¶ Potest eadē no sub alia forma fieri quā idē doctoz
 44 tagit sic. Illa sunt distincta realit q: vnum pōt manē
 45 sine altero. Subsumat. A. pōt manere sine sūtudine.
 46 ergo. a. ⁊ sūtudo distinguit realit. ¶ Hā autē videt
 47 efficacia rōis pōt in sui sic formari. Nihil line q: pōt
 48 esse petz est petz. Amic? dei est sine q: pōt esse petz.
 49 Igitur amic? dei no est petrus. Ad hoc pbat: q: petrus
 50 pōt non esse amic? dei: q: pōt non hēre amicitia dei. f.
 51 gram. Igitur aliqd possit esse amic? sine amicitia siue
 52 gra. Et ita. Ergo amic? dei est sine q: pōt esse petz.
 53 ¶ Respōdo ad dubiu: q: ponere relationē no distingui
 54 ab absolut: no repugnat pto picipio. Et ad rōnem
 55 Seco. q: dicitur bonus non est. Et vox claudit q: sūtudo
 56 no est idē fundamētū. Et hoc aut no sed q: sūtudo
 57 distinguit ab absolut: Nec opinio tenet. q: relatio
 58 sit idē fundamētū. Sed tenet q: sit entitas absolu-
 59 ta vel entitas absolute: q: siue sit q: cept? mē: siue idē

fundamētū ⁊ tmino no est fundamētū Sed argumētū
 60 pcederet sūtudo modū loquēdi de abstract: q: tenet
 61 q: pntas sūtudo supponit p tmino a q: ⁊ pōt
 62 tēnt tmino ad que ⁊: et hūc tenēdo neget minor rōis:
 63 q: sūtudo in casu est albedo for: ⁊ sine albedine
 64 for: a. no pōt esse. Ad pparationē neget minor q. a.
 65 pōt esse sine sūtudine: hoc est sine illa re q: nō est sūtudo.
 66 Et destructa albedine platonis nō manet. a. sine
 67 sūtudine: q: sūtudine supponit p illo q: nō est
 68 sūtudo. f. p. a. q: ponit respectu copule pntis tūpōr.
 69 ¶ Et dicit q: manet dicit tps futur: sūtudo sūtudo
 70 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 71 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 72 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 73 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 74 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 75 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 76 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 77 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 78 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 79 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 80 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 81 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 82 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 83 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 84 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 85 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 86 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 87 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 88 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 89 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 90 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 91 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 92 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 93 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 94 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 95 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 96 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 97 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 98 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 99 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo
 100 sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo sūtudo

Dubi. 1.

¶ Iacobus

Quādoq; accipit pro pmonere ad dignitates: sic bi
 cū canonice q; papa creat cardinales: sic nihil ad p-
 positū. **Aliter accipit** q; rōnis modis. p̄tio mō large
 pro pducere: sic dicitur p̄mōtor. iij. de aia. Intellectus
 creat intellecta. Scōmō accipit stricte p̄ facere ali-
 quid de nihilo mediate vel immediate: id est ipm vel id
 de quo factū est. Sic dicit Augustinus sup̄ Job. q; fe-
 getes creat. Tertio mō capis strictus: sic est agēs
 facere aliqd̄ facere postq; fuit nihil: quod posset ipm
 facere sine subiecto. Quarto mō strictissime. et sic est
 deū facere aliqd̄ postq; fuit nihil si occurru agētis
 nec necessario requirit passivū subiectū. Quo p̄missio
 respōdetur ad dubitū p̄ tres p̄pōnes fm̄. **Prima** vbi
 s. q. viij. q. iij. ¶ **Prima** accipiendo creare p̄missio
 duob; modis dicitur effectus creat a deo. Patet: q̄a
 ois effectus pducit a deo de nihilo fm̄ se vel fm̄ illō
 de quo ultimo pducatur. **Prima** p̄missio magis p̄ deus
 est creator: omnivisibilis: immutabilis. ¶ **Secunda** p̄posi-
 tio. Accipiendo creare tertio modo: sol; ois effectus
 simplex creatur a deo. Solus p̄missio: quia cōpositū p̄
 generationē pducitur p̄missio fm̄ materia: et ita nō h̄t
 postq; fuit nihil. **Illud** est q̄ dicitur **nihil**: cuius nulla
 pars p̄fuit. **Secunda** pars sc̄s q; ois effectus simplex: q̄
 quilibet talis ante pductionē nihil fuit: ad ois ene-
 ctus productionē cōcurrit de; q̄ nō querit de necessi-
 tate subiectū in agēdo. **Quid** est q̄ dicitur in sub-
 iecto: potest pducere extra subiectū. Sic potest p̄fer-
 uare extra subiectū. Sic potest de accidentib; de q̄b;
 minus videt verū. **Quia** ut in p̄pōne resp̄ct; distingui
 ab absolut; habet hoc negare. **Alis** est simpliciter
 nō potest esse sine fundamētō: termino fm̄ eos. ¶ **Co-
 rrelariū**. Idem effectus generat et creatur. **Generat** a
 creatura: creatur a deo. Patet de forma substantiali
 ignis genita ab alio igne: simul pducta a deo. **Unde**
 de eam. q. iij. et. v. sc̄o. non loq̄e a fine. **Hec** est illud
 magis incoēueniens q; q̄ idem effectus: puta volitio
 pducatur libere: p̄tingeret a voluntate et necessario
 a cognitiōe. Sic ait Augustinus sup̄ ps. lxx. ver. 36.
Quis sicut n̄b; parentib; generantibus: deus creat.
Secundū p̄missio: ois effectus p̄missio pducatur est p̄missio
 nihil: id est nihil fuit. **Hec** ip̄ dicit q; dicit fuisse in po-
 tentia materie: q̄ nō magis est in potentia materie q̄
 in potentia agētis. **3. mo.** ois effectus magis est in
 potentia agētis p̄missio sc̄s de; q̄ in potentia materie: eo
 q; simpliciter nō potest pducit nisi a causa prima. **Potest** autē
 pducit non cōcurrente materia: t̄ materia pducta ante
 pductionē: licet fuerit in potentia agētis: tamen sim-
 pliciter nihil fuit: alioquin nō crearet. **Ham** esse in po-
 tentia materie nō est esse aliqd̄: id est posse pducit in
 materia ab agēte requirentē materiam recipientem.
Prima p̄missio. Solus effectus: et quibet qui fm̄ se
 et quodlibet sui pducit a deo solo nō cōcurrēt causa
 sc̄a et effectus: creatur a deo solo nō accipiendo creare.
P̄missio ex descriptiōe q̄rri modi. **Ad** hōnes p̄ et p̄ dubitū
 soluntur p̄ viciam accēptionē huius q̄ est creare.
Ham prima ratio procedit fm̄ duas primas accēptio-
 nes. **Secunda** procedit fm̄ tertiam: quartā accēptio-
 nem. ¶ **Et nota** q; in oibus p̄missio creatio accipit
 vt̄ extendit de ad cōsiderationes. ¶ **Sed** diceret q̄
 p̄tra corollariū. **Contradictio** est q; aliquid simul: et
 nihil: fiat de aliquo: et de nihilo. **Sed** q; creat fit de ni-
 hilo: q; generat fit de aliq; quia de potentia materie:
 ideo contradictio est idem gnari: et creati. **Respondet**

negando q; illud qd̄ gnatur non sit de nihilo/salē lo-
 quendo de forma simpliciter. **Unde** ita vere forma q;
 ducit in materia a causa naturali fit de nihilo sicut q;
 creat: q; nihil forme generande p̄cessit in materia
 Alioq; non gnatur. **De** quo postea videbitur. **Hec**
 sequitur. **Fit** de potentia materie. **3. mo.** non fit de nihilo
 Quia educere de potentia materie nihil aliud est q;
 agens aliquod pducere formam in materia: ita q; ne-
 cessario in producendo requirit materiam concūtan-
 tem in suo genere: hoc est materiam insipientem. **licet**
 em̄ est causalitas materie. **Et** quo patet q; non tantū
 forma naturalis: sed etia forma violentent introducta
 educit de potentia materie: vtpura frigiditas in aqua
 Nā agēs violentū hāc pducere non potest nisi in materia
 ad ipas subiectatē. ¶ **Unde** hec sola est differentia int̄
 gnare: et creare: q; creare est agēs pducit aliqd̄: ita q;
 nō necessario requirit materiam p̄cipientem. **Unde** nō est
 agēs pducit aliqd̄: q; necario in tali pducione requirit
 materiam p̄cipientem. **Unde** p̄ q; de; q; nō ois forma ab-
 soluta pducere potest extra materiam: oem formā quam
 pducit etia i materia creat: q; est aliqd̄ causat i ma-
 teria nō necario requirit materiam q; possit eadē effectū
 pducere extra materiam. **Dissero** q; sc̄a pducens
 formam gnari. **Prō** ergo magis incoēueniens ē dicere: q;
 dem formam simul generari: et creati: q; dicere ean-
 dem formā pducta a duobus agentibus: vtpura vni
 necessario requirit in tali pducione materiam concūtan-
 tem aliud non requirit. **Et** tantum de isto dubio
 et tota questione. ¶ **Questio** secunda.

Ter sc̄o. **Unde** h̄t p̄missio sit p̄missio i mediata
 cā ois effectus. **Prō** illa q̄stio vide ē cōca i
 ij. q. iij. et. v. **Prō** ponent norabilia t̄mōz
 declarantia. **Sc̄o** cōclusiones. **Tertio** du
 bia. ¶ **Quartū** ad p̄missio notādū p̄missio circa illū termi-
 num cā et. q. v. b. h. h. p̄missio. q; cā aliqd̄ accipit p̄
 ad cui; p̄missionē ponit aliud. **Prō** mō nō accipit p̄
 p̄pōne h̄tne quādā p̄missionē ad aliā fm̄ p̄missio q; quā
 ans v̄ cā cōsequētis. **Prima** acceptio est ad p̄missionē.
Unde ad rōne cause illo mō requirit vt̄ dicit sc̄a. q. iij.
 di. l. i. et. di. xlv. l. i. **3. te** infra in. iij. di. l. q. ip̄o p̄missio
 oib; alijs circūscriptis ponit effectus: et ip̄o nō p̄missio
 oibus alijs p̄missio nō ponit effectus: p̄p̄ter primūz
 tam ignis q; sol ponit causa calozis. **P̄p̄ter** sc̄m;
 alius ponit causa asini: et obiectū est causa noticie
 intuitiue. **Unde** q̄ q̄q; res requirit in esse reali ad eē alteri:
 est et; cā in aliq; genere cause. **Sicut** res ad cui; esse fe-
 quit aliud est causa eius. **Et** quo sequit q; i oi uide
 essentialit̄ybi p̄missio potest esse sine p̄missionē: nō con-
 ueruo p̄missio est causa p̄missionē. ¶ **Sc̄o** notādū q;
 causa est duplex: mediata: et immediata. **Causa** mediata:
 est causa cause: vt̄ abaa v̄ causa Jacob nepotis.
Causa immediata est q; descripta est. **Quia** posita alijs
 circūscriptis ponitur effectus: licet que nō posita om̄
 nibus alijs p̄missio nō ponitur effectus. ¶ **Co**llariū.
Causa mediata proprie non est causa: q; nec requiritur
 ad eē effectus: nec est posita ponit effectus: vt̄ p̄ter de auo
 respectu nepotis. **Unde** licet **auus** non
 est p̄ter nepotis: ita nec est causa eius. ¶ **Secundo**
 sequitur: q; om̄s causa proprie dicitur est causa imme-
 diata: sicut fit causa vniuersalis: vna particularit̄y: et
 non magis est cā immediata particularit̄y vniuersalis
 q; non magis ad eē effectus requiritur causa vniuer-
 salis. **Co**llariū. **Sec̄o** in. ij. q. iij. et. v. ¶ **Tertio** seq̄
 tur: q; non est idē cā immediata et cā p̄missio sine totalis

quātor mo
 vis accipio
 creare.

q̄ p̄missio

q̄ p̄missio

q̄ sit fuisse nihil.

my.

qd̄ p̄missio
 sic de pot
 materia

Art. i.
 Nota.

Nota.

q̄ p̄missio

arg. 3. mo.

Quia vel causa totalis est qua posita oibus alijs circumscriptis potest effectus sufficientem poni: et hoc etiam dicitur causa sufficientis. Unde accipitur per causa p[er]fecta et sic causa totalis vel p[er]fecta est q[uod] non habet aliqd sibi p[er]causans. Sic causa p[er]fecta est q[uod] cu[m] alia causat effectum. Unde si ad eundem effectum plures cause concurrunt: siue subordinatae siue eae. Et in plurib[us] trahentib[us] nauem: quibet illar[um] occurrunt illi ea p[er]fecta siue visus siue p[er]ticularis et o[mn]i[um] illi sunt causa p[er]fecta siue totalis. Unde de p[er]ducens animum cum causa p[er]fecta siue totalis. Unde et causa p[er]fecta. Sed vtraq[ue] causa p[er]fecta et p[er]fecta est causa imediata et causa tota effectus. Nec sequitur. a. est causa p[er]fecta: et p[er]fecta tota effectus. Nec sequitur. p[er]ducitur tota effectus. q. est causa totalis. Et quarto sequitur. q. diuisio cause in causa imediata: mediatam est diuisio analogi in sua analogia. Unde non sequitur. Et si causa cause. Ergo causa causati. Ita no[n] aliqd dicitur causa aliqd no[n] q[uod] causat aliqd q[uod] est causa illi. Alioquin adde esset causa met: quia tunc ego no[n] sum. Porro autem causa: causatur siue esse. Non tunc est causa. Non entis non est causa. Causa imediata quicquid est imediata immedieatione cause: quicquid immedieatione effectus. Causa imediata primo no[n] est q[uod] dicitur esse: tunc scilicet q[uod] effectus no[n] mediat alia causa q[uod] sit causa effectus: et ipsa t[ame]n causa illi est causa. Sed causa imediata immedieatione effectus: est causa potens p[er]ducere effectum siue alio effectu occurrente siue p[er]ticulari. Sic ignis no[n] est causa imediata ignis: q[uod] p[er]ducit immedieatione effectus: q[uod] no[n] potest p[er]ducere forma ignis in materia: nisi prius p[er]ducatur calorem in ea. Et t[ame]n si calor p[er]ducitur no[n] agit ad formam ignis. Et tertio notandum: q[uod] causa v[er]a prima vel p[er]fecta p[er]fectionis vel p[er]fecta immedieatione vel p[er]fecta duracionis duracione p[er]fectione dicitur esse ceteris p[er]fectionibus prima immedieatione est q[uod] concurrunt vel concurrere potest ad plures effectus: p[er]ducendos: vel sol p[er]fectus ignis. Et p[er]fecta duracione dupliciter accipitur: vel q[uod] p[er]fectum finem suam naturam: vel quod prius duracione causat: vel si aliquis p[er]t[er]eret nauem q[uod] aliter: vel postea traheret ea alio. Et distinguuntur illae p[er]fectiones: quod aliqui vniu[er]si respectu eundem est p[er]fecta seu p[er]fecta p[er]fecta: et postior: eode[m] alia p[er]fecta. Et scilicet sol et homo. Sol est posteriori ho[m]i[n]i p[er]fectione. Et prius immedieatione. De hoc dist. xlv. p[er]fecta. Et quantum ad scos articulos est hoc p[er]fecta p[er]fecto. De est p[er]fecta causa p[er]fecta o[mn]i[um] effectuum immedieatione immedieatione cause. Probatur primo auctoritate scripture Job. i. v[er]ba per ipsa facta sunt: et sine ipso factu[m] est nihil. Et in symbolo Niceno. Credo in vniu[er]su[m] deum p[er]fectum creatoru[m] celi et terre visibilu[m] et invisibilu[m]. Et extra de trinitate fide catholice firmat. Ipse creator o[mn]i[um] visibilu[m] et invisibilu[m] sp[irit]ualiu[m] et corporaliu[m]. Item ad Roma. xi. Et ipso et per ipsum et in ipso sunt o[mn]ia. Et cetera innumerabilia scripture testimonio. Et dicitur. Inmes ille auctoritates soluitur dicendo: q[uod] sit causa imediata ideo no[n] p[er]fecta q[uod] causa imediata. Respondetur q[uod] dicitur esse q[uod] o[mn]i[um] causa p[er]fecta dicitur esse imediata: eo ipso q[uod] auctoritates ille clare inuunt de esse causa o[mn]i[um]: tota per ipsum facta sufficienter ostendunt q[uod] est causa imediata. Item Aug. ii. de trinitate. ver[um] attribuit causam salutem inferiori deo q[uod] causis superioribus. Sed cause p[er]fecta de sit immedieatione. Item. Et ratione naturali sic conclusio p[er]fecta no[n] potest. Item q[uod] no[n] potest sufficienter probari quomodo alie cause: sic corpora celestia sunt sufficientes cause respectu multorum effectuum: et ita frustra ponitur de causa imediata illorum. Et si q[uod] si potest p[er]fecta

naturaliter q[uod] deus sit causa efficiens o[mn]i[um]: et no[n] posset probari q[uod] necessario esset causa partialis vel insufficientis posset. p[er]fecta q[uod] esset causa o[mn]i[um] sufficientis. Et ita frustra ponerentur cause p[er]fecte efficientes: immo no[n] potest probari. naturali ratione q[uod] deus sit causa efficiens aliorum effectus: q[uod] no[n] potest p[er]fecta sufficienter: q[uod] sine alijs effectibus: p[er]fecta p[er]fecta et corruptibilia: quoru[m] causa sufficientes sunt cause naturales inferiores cum corporibus celestibus. Sane op[er]um p[er]fecta no[n] potest. Ergo. et. Et sequentia nota. Ad alios p[er]fecta: q[uod] no[n] potest sufficienter p[er]fecta q[uod] substantia separata aut ali quod corpus celeste causat a quibus efficienter. Ad not p[er]fecta similiter: q[uod] oppositum no[n] exp[er]itur. Nec et p[er]cipi per se no[n] illud oppositum deduci potest. Et q[uod] inter: q[uod] no[n] potest p[er]fecta euidenter q[uod] deus sit causa aliorum effectus mediatam quia o[mn]i[um] causa mediatam aliorum effectus est causa immedieata causa illius effectus: q[uod] causa cause. Sed secundum demonstrari no[n] potest. Item tunc nec id ex q[uod] immedieata sequitur: q[uod] sequens demonstrari no[n] potest: nisi antecede[m] mutabile euidenter ostendatur. Et per hoc patet q[uod] euidenter demonstrari no[n] potest q[uod] deus sit causa efficiens respectu causarum effectus: nec totalis nec partialis. Et potest t[ame]n p[er]fecta notari p[er]fecta. Et nota. q[uod] ubi. et. v. lib[er] scilicet p[er]fecta dicitur. Ad agens dependet quibus effectus: a simpliciter primo et illimitato simpliciter q[uod] a causa p[er]fecta cu[m] p[er]fecta simpliciter p[er]fecta. Item mo[n] in infinitis p[er]fectis agens p[er]fecta cu[m] p[er]fecta illimitata imp[er]fecta. Et ad sententiam p[er]fecta q[uod] effectus dependet a causa vniu[er]sali immedieatione: q[uod] no[n] p[er]fecta cu[m] p[er]fecta illa cu[m] vniu[er]sali sit p[er]fecta: immedieata causans. Ad quatuordecim agens particulare appropinquat passo certo h[ic] inferunt: nisi hoc sit debita apporportionatio ne illi passo: nisi cu[m] particularis inferior: p[er]fecta illi effectus. Et t[ame]n etiam q[uod] causa particularis p[er]fecta a sole. p[er]fecta de effectibus p[er]fecta a sole dum accedit ad nos t[em]p[or]e estans. Ad eo sequitur q[uod] sol sit causa immedieata talis effectus inferioris p[er]fecta. Item multo magis dependet effectus a deo tanquam causa immedieata. Et dicitur. Hec probatur q[uod] ad productionem effectus requiritur p[er]fecta solis: per consequens p[er]fecta dei. Sed non probatur per hoc q[uod] deus vel sol sit causa talis effectus. Et contra. Item illud tollit omnem p[er]fecta probandi vniu[er]sali esse eam alteri. Et in dicitur: q[uod] calor in igne est a caloribus in ligno. dicit q[uod] no[n] sed in regressu p[er]fecta ignis ad productionem caloris in ligno. Sed ex hoc non sequitur causalitas ignis respectu caloris in ligno. Unde ex nullo alio medio probari potest q[uod] ignis sit causa caloris in ligno. Et albedo parietis non sit causa albedinis in medio: nisi q[uod] ad p[er]fectam ignis sequitur q[uod] albedo in ligno: et ad p[er]fectam albedinis non sequitur albedo in medio. Et ad p[er]fectam pale arguit. Et suspensio actionis ignis in camino no[n] videtur aliud q[uod] deus no[n] coagere immedieata ad produendum calorem suu[m]. Item illi natura ignis t[ame]n p[er]fecta sed q[uod] deus non coagere immedieata cu[m] igne: ignis no[n] potest agere. Et igitur deus cu[m] immedieata. Et Item in. q[uod] q[uod] dicitur: et deus est causa o[mn]i[um] aliorum a deo esset incausatus: vel esset processus in infinitum in causis: q[uod] accipio q[uod] ponis no[n] causari a deo. Et vero vniu[er]sali est causatus vel incausatus. Si scdm habet illar[um]. Si p[er]fecta: quero a quo. Si a deo: habet inueniri. Si ab alio: sic erit processus in infinitum. Item secundo quoru[m] questio. prima ad eam: nisi deus esset causa efficiens vel mouens effectus aliorum effectus:

causa immedieata

aliquid dicitur esse

Nota 3

Art. 1. Et cetera

agustinus

2cto. 2. videt qd frustra ponere in venierio. ¶ Secda conclusio.
 ¶ Deus est causa prima oim pmitate pfectionis et illu-
 minationis. Daret qd deus est pfectior oibus. Et est
 2cto. 3. causa oim effectuum: quod nulli conuenit alij. ¶ Tertia
 conclusio. Deus est causa prima duracione pmo mo acci-
 ptiendo pmitate duracionis: qd fm natura sua pcedit
 duracione ois causis scdas et effectus. Fuit eni ab eterno
 2cto. 4. qd nulli alteri puenit. ¶ Quarta conclusio. Deus non
 est pzia ca oim pmitate duracione scdas mo. Probat:
 qd no puenit causado et causas scdas scd p causam
 res. Ita qd in aliq infatij signo causer nulla causa fe-
 cida pcurrere: et postea cu ea pcauset. Probat: qd pty
 ad sensum: qd res ponit in esse ad pntia scde cause et
 no in aliq pziou instanti vj signo sine pntia eorum.
 Cu ger eo aliq dicit causa et causare: qd ad et? pntia
 aliqd incipit esse: ad eoz pntiam res incipit esse et no
 pnt? sequit qd deus no eoz causat: qd non pnt in-
 cipit effectus esse. Item qd ratione in scdo instanti agit
 eade rone in primo. In secundo instanti agit fm oes
 2cto. 5. Agit et in primo instanti inceptiois effectus. ¶ Quinta
 conclusio. Deus potest et prima causa effectiua omniu
 duracione scdo modo. Omniu in qua effectuum abso-
 lutorum. Probat: qd de? emittit rone hie causalitate esse
 ctua oim causis scdas: ideo pot supplere oem earu
 causalitate. Et se solo pot pducere in gte cause effi-
 cientes quicqd pot pducere cu causa scda. Hinc illud
 eode dicitur. Deus pot supplere causalitate cuiuslibz
 cause extrinsece. ¶ Si quis are no intrinsece. Batio: qd
 causalitas intrinseca includit imperfectione scz subijcti
 forme vj informare materia qd imperfectiois est. Ideo
 non conuenit deo causalitas subiectiua vj formalis.
 2cto. 6. ¶ Sexta conclusio probat. Possibile est qd de? pducat re
 aliqua tanq ca totalis et pccia: qd post tps creatura
 pducatur eade rem pntali: id est tanq causa partialis
 Probat: qd de? se solo pot pducere effectum et cu
 postea pseruare cu ca scda. Ut exempli gra. Si de? pdu-
 ceret ignem mediante sole: tunc ignis dicit pducit a
 sole: qd depedet a sole. Et psequens sol hz rone cau-
 salitate ad igne. Et nulla causalitate pot habere cau-
 sa scda respectu effectus nisi pductiua. Unde. Si de?
 primo pduceret igne et pseruaret eu: et postea pduce-
 ret sole: tunc ignis ille pseruaret a sole: sicut si fuisset
 pducetur a sole. Et eode modo depedet essentialit
 a sole ac si fuisset a sole pducit. Quia licet deus pdu-
 ceret solem post ignem: tamen daret soli actionem
 determinara quo ad omnes effectus ab eo pducit possi-
 biles: igit eode mo depedet ignis a sole ac si fuisset
 primo pducit a sole: igit igne pducit a sole: qd nunc
 pseruatur a sole. Et ita sol est cu partialis cu deo illius
 pseruatois. Pseruatio aut per nihil possit differ
 a creatioe: na creatio significat rem et pnotat nega-
 tionem immediate pcedentem rem. Et pseruatio signi-
 ficat eandem rem connotando pntuatione rei. Et hoc
 nihil aliud est qd notare negatione inruptionis esse
 rei vj corruptionis: et ita pseruatio quantum ad oia po-
 sitiuia est qdam pductio: causa pseruatiua effectus
 est fm rem causa pductiua: ab ea depedet effectus
 in esse: sicut a generatiua in fieri. ¶ Septima conclusio
 2cto. 7. ¶ Deus est causa immediata omniu effectuum immedia-
 tione effectus: effectuum dico absolutorum. Probat: qd ad
 pductione cuiuslibz effectus no idiget alio effectum: qd
 pot quicqz effectum absolutum pducere solus sine pduc-
 tione cuiuslibz alij effectus. Et licet aliq qd dicitur
 retrans ad materie dispositionem p receptioe forme

fm philosophu. h. de aia. Actus actiuoz. et. Et de
 pot oim effectum absolutum pducere immediate: etiā ex-
 tra materia. ¶ L. rca tertiu articulu dicitur primo
 an deus sit agēs naturalis vj liberu. Dubit dubiu dicitur
 2cto. 3. tractat in primo dicit. xliij. et xliij. videt. Unde
 breuiter dicit qd est causa libera agens ad extra pnti-
 genit: hz hoc mere creditur esse: pbari no pot p rone ad
 qua no rā heret infidelis: vt pty foluēdo rōnes Tho-
 2cto. 4. et Joā. qd deca soluit dicit. xliij. pmit. ¶ Pōt tñ rōna
 biliter pseruari sic. Causa no pducit alij effectus respecti-
 ones multa sine finita: pducēs p certo instanti tñ no
 aliquid est causa libera agēs pntigenit. Deus est hmo
 2cto. 5. igit. Et de rōne hāc distulit dicit. xliij. pmit. ¶ De rōne du-
 bii hz psonem p. nā ab vno mo pducunt multa
 2cto. 6. immediate. Hāz. viij. philosophoz. et. h. de pntiōe dicit qd ab
 vno pcedit vniu. Et ideo manens idē semp facit idem.
 Et. viij. metaphisice tracta. ij. ca. i. Si agens sit vnu
 materia vna effectus erit vnu. Et ibidē ab vno motore
 no est nil vnu motus: aut sufficiere vnu motor ad oēs
 motus. Itē. ij. de aie. Et dicitur opationū pcludit
 diuersitate potētiarū. ¶ Ad illa dicit qd assumptū simpli
 est falsum: qm eadē causa pducit diuersa ipse: tam
 libera qd naturalis. Nā eadē volūtas oim idifficilia est
 principii volūtiōis: nolūtiōis: amoris: odij. Et ita sol
 immediate pot pducere multos effectus: et tñ sol in se
 no distinguit. ¶ Et si sit rāra distinctio in ca sicut in effe-
 ctū accipio duos effectus. ¶ Itē reducent ad duas cau-
 sas: ille cause ad alias duas: sic erit pccellus in fñij
 tñ ille erit due cause vna: vtriusq est iposibile. ¶ Ad
 auctoritates pmas tres dicit dicit qd loquit de causa
 naturalibz qd ip dicitur: no qd vniu: led eodē effectus si
 non fuerit ipdimentū: ita qd illi vj filios effectus? hz
 pducit vno tpe: quē etiā alio tpe pducit nisi sit ipedī-
 mentū: vt sol eodē effectus pducit in autūno singulis
 āne. ceteris pibz. ¶ Ad auctoritatē d metaph. ij. agēs
 et. dicit qd intelligi debet de effectibz incōpossibilibz:
 qd iposibile est in vna maria esse plures effectus: incō-
 possibiles simut: hz succellus pnt. ¶ Itē fm cōmē. ij.
 hoc intelligit in artificibz: qd iposibile est hz eū qd ar-
 tifer in eodē ligno simul inducat formā arce et lecti-
 pot etiā dici qd ille textus male allegat. Sic eni ha-
 bet textus. viij. metaphisice. tracta. ij. ca. i. Si ma-
 teria alterat motus scz aliter: et qd factū est scz est al-
 terū. Immo auctoritas illa nihil est ad ppositū: quia
 ibi loqit de agētibz naturalibz. ostendēs quō qd
 diuersis materijs fit vnu: et aliqz est vna materia di-
 uersa marie artificialis: vt est ligno fit lectus et arca: vt
 explicat in textu. Et dicit si idē ptingit in illa mare
 ria facere palā: qd ars et pncipiū qd est mouens idē.
 Et seqt. Nā est materia alia et mouēs: qd factū est.
 ¶ Ad illd de potētijs vj qd potētia vel accipit p eo
 qd se tenet et pte aie: et sic est diuersitate opationū no
 arguit diuersitas potētiarū: qd intelletus est vna potē-
 tia et tñ hz opatiōes multas specē et distinctas vt actū
 simplicis itelligente et actū cōplexū. Itē appien-
 sunt ad hēsum qd distinguit ipse. Alio mo accipit
 p illis qd necessario reducunt ad hoc qd potētia primo
 mo dicta elicit opatiōes: vt sunt organa compo-
 lia. Et sic est diuersitate opationū illarū scz que re-
 quirunt diuersas dispositiōes organicas arguit di-
 uersitas potētiarū id est organozum: sicut est vi-
 sione et auditiōe. Et ibi autem potētia non indiget
 organo non habet locum scz volūtas: que vna potē-
 test velle et nolle. Et vide de hoc dubio latius in. q. i.

Art. 3. Dub. 2. li

Dubi. 1.

Distinctio I

Questio II

Dubi 3.
pducere

prologi. ¶ Tertius dubiū ē eandē cōclusionē. Multi
plur effecti noui quoz deus nō pōt esse cā sine sui ma-
tatione. Nā a cā eodē mō se hīnt nō pducere nouus
effectus plus uo tpe q̄ alio nisi p̄p̄ dispositionē aliā
materie: aut ppter nouū actū intellect̄ vel uoluntatis.
Et q̄ expectat pfectiōnis i futuro: quā mō nō habet
Et q̄ ipedimētū ē remouēdit: aut q̄ expectat opor-
tunitas t̄p̄is: idē nūq̄ hōz locū habet in deo. Et hoc
est q̄ dicitur Mat. viii. p̄p̄ficor: q̄ deus p̄ antiquaq̄
luntatē nō pōt aliqd de nouo pducere sine sui ma-
tatione. Itēnc est illud. Vt uoluntate antiq̄ nō pcedit
actio noua. ¶ Ad illud d̄ q̄ deus pōt aliqd de nouo
pducere sine sui mutatione: nō nō nouū actiō uoluntatis
sed p̄ actiō uoluntatis efn̄: q̄ efn̄ uoluntatis effectum
creari pducere: imo pōt hōc uelle cras illa hōia p-
ducere aliquem effectū: et in taluoluntate p̄seuarē: et
cras illū effectū pducere p uelle p̄nuariū p diē unū.
Et t̄ uoluntatis q̄ effectus: pducit hōc mutat: q̄ non fit
de nouo uolēs. Aduraret autē si de nouo uolētē fieret uo-
lens. ¶ Quartus dubiū est de multis q̄ nō uident̄ crea-
ri a deo. Nā malū culpe p̄m̄ est: et t̄m̄ non sūa deo
mediate: q̄ deo nō ē ad cō: mali: nec facit p̄m̄
Deo enī auctore nihil fit deterius fm̄ b. Aug. lxxvii.
q̄. iiii. Ad alio autē culpe et p̄m̄ hōc dicitur. ¶ Itē fig-
mentis: enīa rōnis eē obiectiua p̄tationes ip̄o-
bitia: ueritas huius p̄pōnis: deus nihil creat: non p̄it
creari a deo: ita nō oia creant̄ a deo. ¶ Ad dubiū d̄
q̄ deus est cā imediata oīm effectū. Hec t̄m̄ p̄p̄ hoc
facit malū culpe p̄m̄: q̄ facere p̄m̄ est iacere id
ad cuius oppositū tenetur: deus autē ad nihil tenet̄ seu
obligat̄. Hec sequit̄. Deus facit oīm effectū: et p̄m̄
est effectus: q̄ facit p̄m̄: q̄ facit in cōclusionē dicit
factionē fm̄ q̄d: in maiore factionē simplr. Et sic est
fallacia accidētis. Includit̄ t̄m̄ positū est i p̄m̄ deo
pōt efficere. Si t̄m̄ concluderet. ergo deus facit actū
ad cuius oppositū aliqd tenet̄: ponendo loco p̄m̄:
et us q̄d nois: argumentū est bonū: q̄ nō negandū:
q̄ ibi factū nō equiuocatur. De hoc infra di. xxxvii.
¶ De figmentis: entib̄ rōnis et esse obiectiuis d̄: q̄
deus pōt ea facere: q̄ sunt res aliq̄ sc̄ cognitiones
aie: q̄ sunt realiter qualitates fm̄ vna op̄mone. Si
aut tenet̄ q̄ cōcept̄: non habet esse reale fm̄ obiectū
t̄m̄: tunc d̄ q̄ nihilominus deus pōt ea facere in esse
quale h̄nt: q̄ facit cognitiōes: q̄ sunt qualitates mē-
tis ad quas sequunt̄ h̄m̄ etia rōnis et figmēta. Et
si vniq̄ cōtēdētis q̄ non sunt effectus: nō erit cōtra cō-
clusionē q̄ dicit q̄ deus est cā imediata oīm effectū.
¶ De impossibili: si capis p̄o termino sc̄de ip̄o-
titionis. Deus est causa eoz: q̄ est causa p̄pōnis et ter-
minū p̄tationoz. Si p̄o termino p̄me ip̄o-
titione: tunc impossibilia et p̄tationes nō sunt effectus nec
res aliq̄e: ideo nō mirū si deus nō est causa eozum.
¶ De ueritate illius p̄pōnis. Deus nihil creat: p̄o-
tū q̄ sit vera. Deus pōt cā creare: q̄ p̄o p̄pōnē illā
creare. Deus nihil creat: uerū si creat: erit falsa: t̄m̄ p̄-
positio q̄ nunc est vera: creati potest: vel alia sibi sy-
nonyma. ¶ Quintus dubiū ē hoc q̄ dicitur est: deū eē
cā imediata. Nā prima cā agit mediante sc̄da: igit
cā sc̄da mediat: igit p̄m̄ nō est imediata. ¶ Itē si sic
tollere odo in causis efn̄: ordinatis Nā si vna q̄
eū imediate p̄tingeret effectū: neutra esset p̄m̄: alia
in causando: sicut est in pluribus simul nauē trahēti-
bus. ¶ Item tunc superflueret causa sc̄da: quia si
p̄ma imediate ageret pducere et totū effectū: im: q̄d

igit pducere cā sc̄da: q̄ supfluit. ¶ Itē q̄ri possent an
cā p̄m̄ et sc̄da pduceret eadē actiōe vel diuerſa. Non
eadē: q̄ nō eadē virtute. Hec diuerſa: q̄ r̄m̄: est idē.
Actio autē s̄m̄ uirtutē et f̄m̄: o. ¶ Itē odo agētū
cōr̄s̄deret ordinē finū: idē effectus: non pōt h̄re duos
fines p̄fectiōnis: q̄ nec duo agentia imediata. ¶ Ad
ista r̄ndē ad p̄m̄: q̄ p̄p̄ia p̄ia cā nō agit mediate
sc̄da: q̄ si ē eū imediate p̄currat ad effectū imediate
et q̄libet pducit totū effectū: ut dicitur est. ¶ Ad sc̄m̄
q̄ arguit de ordine causaz essentialiū d̄: q̄ odo cau
sarū essentialiū est odo nō mediatiōis vel imediate
nis aut etiā duratiōis: s̄ odo et p̄m̄: p̄fectiōis
illimitatiōis: v̄l quib̄ necessitat̄: ut i p̄p̄o: p̄ia cā
nō sc̄da redit ad acnōnē nō sc̄da. ¶ Ad t̄m̄ negē q̄
ideo sc̄da supflueret: nā si due cā natural̄ agētēs cō-
currūt agēdo ut sol et alim: q̄m̄ quibet attingit totū
effectū eū imediate: t̄m̄ neutra supfluit: q̄ neutra sine
alia sufficit: neutra sine alia pducere potest. Et ē sine
in trahētis: nauē: quā nulli trahētū sol trahere pot
set. Ii quibet trahat imediate totā nauē: t̄m̄ neuter sup
fluit: q̄ neut sine alio trahere potest. Si hō alia cau-
saz sola sufficit: sicut i p̄p̄o. De q̄ etiā uoluntarie
nō nōcō aut natural̄ agit: nō supfluit. Et ita pla-
cuit deo sc̄da admittit actiōe eadē sc̄de p̄p̄ et sc̄ca
sc̄de p̄fectiōis q̄ agēdo p̄fic̄: nō p̄p̄ sua necessitatē.
Si ē i for̄: nō idigēs admittit aliqd ad coagēdo uo-
luntarie: nō supfluit cā coagētis: sine ea eū actio
fiet: q̄ i hoc cā coagēs honorat̄ et p̄fic̄: et uolūtas p̄m̄
mē eadē adiple. ¶ Ad alia: an eadē actiōe vel diuerſa.
Dicitur ut dicitur est. q̄ p̄cedit de creatiōe. Et t̄m̄
actio supponit p̄ agere vel p̄ effectu: vel p̄p̄o: s̄m̄
aut p̄cepto. Si p̄m̄ nō uirtutē actiōes. Si fe-
cūdo mō: est uia actiō: q̄m̄ effectus. ¶ Tertio mō s̄m̄
est vna. i. nō diuerſa. ¶ Quarto mō nō op̄s q̄ sit vna vel
diuerſa: q̄ p̄it eadē agere sine actiōe q̄ est p̄p̄ m̄s̄.
Et q̄ p̄tationē d̄: q̄ actio sua uirtutē v̄l idēp̄tate
nec capit a virtute agēdo: nec a f̄m̄: fm̄ sic vel sic: fm̄
diuerſas acceptiōes actiōis: ut dicitur est. ¶ Ad v̄m̄
m̄: q̄ idē effectus: p̄cedēs a diuerſis agentib̄: p̄t
h̄re plēs fines: s̄ q̄ diuerſa agētia p̄nt a diuerſis mo-
ueri ad agēdo. ¶ Finis est q̄d mouet agēs: maxie si
v̄m̄ agētū agit libere: si forte: v̄m̄ fm̄ rectā rōnē
mouere deberet. De q̄ infra magia. ¶ Tertius dubiū ē
p̄cōnē sextā. Impossibile est idē bis pducere. S̄ si al
qd pducere a deo tāq̄ cā totali: postea a creatu-
ra bis pducere. ¶ Itē res actu exis: pducit non pōt
s̄ i casu p̄m̄: s̄ creatura pducit res actu existit: igit.
¶ Itē ois cā est p̄m̄: effectus: s̄ i casu effectus: est p̄m̄
cā: eo q̄ p̄m̄ fm̄ se totū pducere: est a deo: possent̄ ē
tpe eā sc̄da. ¶ p̄o: odo nota d̄: q̄ pducere quib̄
accipit v̄t nō includit negatiōis: s̄ p̄ dare esse aliquid.
I hoc est q̄ ad ē p̄m̄: aliq̄ res est sine p̄o nō ē: sine
post ē. Et pducit est dependere q̄ntū ad ē s̄m̄ alio
i. e. ad p̄ntia alteri: sine post non ē sine post esse.
Suo mō de decretari: nullo mō nō distinguit a p̄ntia
et cōseruari. Alio mō accipit v̄t includit negatiōis
v̄t pducere est dare esse post nō esse imediate p̄cedēs.
Suo mō de p̄m̄: creati: cōseruari: est esse
dare esse post ē p̄m̄: nō interruptū. Et hoc mō
distinguit pducere et cōseruari: nō quāntū ad aliqd
positū: s̄ quāntū ad negatiōis cōnotatas. ¶ Itē
hoc ad rationes d̄: q̄ in cōsone capitur p̄m̄: p̄m̄
modo: v̄t nō distinguitur a cōseruari. Et ita nō
est impossibile aliqd bis pducere: immo effectus pducit

4° rō.
2° rō
ad 2^{am} rōm.
ad 3^{am} rōm.

Dubi 4.

ad 4^{am} rōm.

ad 5^{am} rōm

Dubi 5.
1° rō.
2° rō.
3° rō.

Dubi 6.
1° rō.
2° rō.
3° rō.

finita sūt p̄r āita: q̄ est aliqd̄ infinitū vt p̄s exponēdo.
 ¶ S̄i v̄o placet admittē infinitū actu f̄m opt. p̄teg.
 in p̄rio d̄. xvij. p̄cedit q̄ reuolutiōes p̄terite sunt in-
 finite. ¶ Et cū in f̄er: d̄c̄s infinite eēt: ex c̄ssē: vt vnū in-
 finitū ma^o p̄ alio. Cōcedū q̄ p̄ ma^o min^o eālia dupl̄r acci-
 piunt. Vno mō vt d̄c̄t̄: p̄arationē v̄n^o quātitatē ad
 aliū f̄m certā mēsurā. Et eālia d̄c̄ant q̄ eādē est mē-
 sura: maius q̄ e c̄cedit aliud in certā q̄ntitate: min^o
 q̄ ex c̄cedit in quātitate: s̄ sic nō attri buunt infinitis: eo
 q̄ infinitū nō est mēsurabile. Alio mō accipiunt illi
 terminū largi vt eālia sint aliū sic se h̄ntia q̄ q̄c̄d̄ est
 in vno idēl̄ sibi cōrriēdēs est i talio: s̄ h̄b̄l̄ vltima Sic si
 deus i quibet p̄o p̄portionali hore. p̄duceret lapidē:
 multitudine lapidū p̄ducto: eēt eālis multitudini. p̄-
 portionalitū p̄tū hore. Licet vtraq̄ multitudine sit in-
 finita: Et ma^o large d̄: q̄ p̄tinet oia. q̄ p̄tinet aliud d̄l̄
 sibi cōrriēdēs: cū hoc alia: Et sic maiō: est multitudine
 p̄tū totū p̄tū mū q̄ medietatis. Et mino: medietatis
 totū totū: iō p̄cedunt alio. Et q̄ arguit vbi ex c̄-
 dit: tōtū finitū: p̄cedit illud: h̄b̄et hoc vbi eēt sic ex c̄ssē: ille
 incipit a certā q̄ntitate ex c̄ssē. Sed vbi infinitas ex c̄-
 dit: h̄b̄et ex c̄ssē nō finitū. Sed h̄b̄et ex c̄ssē: q̄ aliqd̄ est
 in vno infinito q̄ d̄l̄ sibi cōrriēdēs nō est in alio infinito
 H̄a s̄ infinitū h̄ p̄tes infinitas q̄ntina d̄signat ab alia
 ¶ Sed an habeat p̄tes alias: videt q̄ in infinito h̄
 q̄ d̄ assignari p̄t̄: vt si fer lineas parallelas traherent in
 infinitū f̄m lōgitudine: distātes a se pedali f̄m latitu-
 dine: spacia m̄cepta eēt infinita s̄ lōgitudine: et q̄ d̄-
 libet spaciū eēt f̄cta totū: duo spacia eēt tria totū:
 et tria spacia eēt medietas totū. ¶ Sed de infinito
 simpl̄: f̄m oēm d̄mensionē positionē est ma^o dubitū:
 q̄ nō videt penes q̄d̄ sumi deberet p̄s aliq̄da p̄ta me-
 dietas tertia vel q̄rta. Vbi enī nulla posset sumi mēsu-
 ra: p̄s a lōgita mēsurā ip̄orari. ¶ Sed an p̄cedit debet
 q̄ in casu reuolutiōis lune sint duodecuple ad reuolu-
 tiōis solis. Et videt q̄ sic q̄ q̄ntēs sol semel reuolu-
 tus est: luna duodecietes inf̄ reuoluta. Duodecietio ad
 vniū h̄z p̄portione duodecupla. p̄ offer d̄c̄t q̄ accipit
 do noia p̄portioū large p̄formā ad noia sup̄adicta
 eāle: ma^o min^o cōcedit fore: q̄ vnū infinitū est du-
 plum vel triplū et ad aliqd̄. Et duplū d̄c̄ret p̄ cōtri-
 ner aliqd̄ vel sibi cōrriēdēs: ad hoc tātū d̄vel eāle
 ille: large capiedō eālia. Sic in casu p̄miso p̄cedit
 fore: q̄ totū spaciū inf̄ fer lineas parallelas eēt duplū
 ad spaciū cōph̄sum inf̄ res: s̄ v̄o accipiunt noia p̄-
 portionalia l̄rictē vt f̄z ma^o p̄tinet min^o q̄ntū ad
 numerū aliqd̄ntēs p̄tē f̄m certū nūex. Si vnū infinitū
 nō est multiplex ad aliō f̄m nūex. Alio mō reuolutio-
 nes lune nō sūt duodecuple ad reuolutiōis solis: q̄
 nō p̄tinet p̄tē duodecietes: s̄ infinites quēcūq̄ nūex
 reuolutiōis solis: eēt n̄erō reuolutiōe solis p̄tinet
 infinites quēcūq̄ nūex reuolutiōis lune. ¶ Sed fe-
 cūda rōnē d̄ b̄tēt q̄ ab a. nulla reuolutio distat in-
 finite: negē p̄na. q̄ s̄ ill̄ aggregare nō sint infinite. Ad
 p̄bationē negē q̄ finitū ad finitū nō facit infinitū:
 saltē v̄r. Sed ex c̄ssē q̄ finitū finitū addit finitū:
 q̄ est f̄z certū nūex: p̄ta certēs millefēs v̄l in aliō
 q̄cūq̄ n̄ero. Sed finitū ad finitū finitū infinites: red-
 dit totū infinitū. Et hoc q̄ aliq̄ magnitudō v̄l
 multitudine h̄z infinitas p̄tes l̄tas quata est h̄c certā data
 cōcludit eē infinitā: p̄t̄ q̄ quibet p̄tē est finita. Argumētū
 hoc p̄cedit p̄cedit infinitū cathegorematicē. ¶ Ad
 tertia p̄cedit illatū: vt in p̄tū argumētū solutiōis: ca-
 piēdo infinitū sp̄ cathegorematicē p̄m̄ytrāq̄ opinio

nē. Non autē cathegorematicē f̄m v̄nā opinione: f̄m
 aliā p̄cedit v̄troq̄ mō. Et ad p̄bationē impossibilitatē
 illatū f̄m opt. renētē possibile eē infinitū cathegema-
 tice v̄: negadō q̄ de rōne infiniti sit q̄ sic icōpletū aut
 q̄ aliqd̄ eēt i r̄ in potētia: imo f̄m illā opt. Vñtū ita
 oēs p̄tes sūt in actu finitū: q̄ p̄s i multitudine i-
 finita p̄tū p̄tū: ita quibet vt est i actu: et eēt causa
 suā sicut aliq̄ eaz: nec vna p̄s est i actu: alia i potē-
 tia: ita cētina millefima est i actu sicut p̄ta medietas
 Ad p̄bationē pot d̄c̄t q̄ ille nō sūt d̄mensionēs infiniti
 f̄m assignatiōes q̄ntūdā p̄p̄erariū r̄p̄icitiōis n̄r mō
 dū itelligēdi infiniti. Et cū d̄: quibet aliq̄ magnitudō
 tū figur aspectū et. Vñdē q̄ ex hac imaginatiōe n̄ra
 nō arguit aliq̄ successio neg aliqd̄ eē in actu: et aliud
 in potētia illū: r̄t sup quā cadit imaginatiō: h̄ arguit
 illa successio i ipsa imaginatiōe. Et q̄ntū app̄dēs
 p̄tes p̄portionalitēs totū: p̄tū p̄tū p̄tū p̄tū p̄tū p̄tū
 vna m̄ i p̄tū nō est p̄tū q̄ alia q̄ ita i actu eēt vltima
 millefima s̄ p̄ta h̄z p̄tū app̄dēs p̄ta: q̄t est f̄m
 ma^o n̄ra p̄tū granō: m̄lū totū est i actu: q̄ntū imagia-
 tio n̄ra p̄tū v̄nū q̄ntū app̄dēs q̄ alio. Et Ad f̄cōs
 ip̄bationē impossibilitatē: p̄ntē p̄cedit oia illa illata: i
 q̄ d̄b̄tē est infinitū i multitudine i extrinsecō: itēnsiōe.
 Ad ip̄bationē de finitū itēnsiōe: videt q̄ talis quātus
 finitū itēnsiōe: h̄ eēt finitū p̄fectiōis i sua specie: nō t̄
 finitū p̄fecta simpl̄: vt declaratū est in p̄rio notabili.
 Et ideo nō s̄c̄d̄ q̄ sit eēt p̄fecta deo: imo q̄ntas sit itē-
 sa q̄ntas itēderet i sua p̄fectiōe n̄r attingeret minū-
 mū gradū p̄fectiōis sup̄ioris. Et infinita caliditas i sua
 specie nō attingit minūmū gradū p̄fectiōis charitatis
 vel cognitiōis. Sit autē p̄p̄ quātus itēnsiōe nō
 multas specie: vt caliditas hat charitas: h̄z s̄p̄ manet
 caliditas: ita nō attingit p̄p̄ sua itēnsiōe gradū alie
 r̄ p̄fectiōis gradū: sint de eētia r̄t. Et p̄ hoc ad
 illū q̄ d̄: de finitū extrinsecō: f̄m multitudine. D̄: r̄
 si p̄ta d̄c̄t maiorē p̄fectiōnē v̄o solū: finitū nō d̄
 cū p̄fectiōne finitū: et in ḡnē n̄llymā. Neg s̄ntuā
 d̄c̄t p̄fectiōne simpl̄: q̄ solū: d̄ est. Licet etiā d̄c̄t
 r̄t p̄fectiōne finitū. Et ad addit ad min^o tot etiā p̄-
 ctōes inuēntitate aliz: et i p̄o q̄ finitū. Vñ q̄
 de nō h̄z in se formalit̄ n̄llymā d̄c̄t p̄fectiōne q̄t finitū
 sua eētia. Et est t̄n vna p̄fectiō: ideo nō eēt p̄-
 n̄tēs animā h̄z p̄tes p̄fectiōes q̄ de nō: q̄ ille p̄tes p̄-
 ctōes nō sūt p̄fectiōes simpl̄: nec equalit̄ vne p̄-
 ctōis v̄nne: q̄ simpl̄ finitū est nō eēt p̄parat̄ p̄tinet
 infinitū p̄fectiōis in ḡnē oīm creaturaz. habet etiā
 virtualit̄ p̄tes de nō: q̄ p̄tes create p̄t p̄fectas creatu-
 ras. Et Ad aliō impossibile de infinito figuratū. D̄: cō-
 cēdēdo q̄ impossibile est figuratū esse infinitū. Ad p̄o
 bartōne d̄: q̄ cal^o est impossibilis. Et nō est q̄ cal^o i-
 plicat. p̄ntit etiā q̄ s̄phera aliq̄ sit ab eño. p̄ducta: et
 hoc q̄dē possibile est: q̄ potuit s̄phera finitū pedalis:
 gra exēpl̄: ab eño fuisse p̄ducta. Sed cū hoc nō flas
 q̄ quibet die circūduc̄r p̄tū o: b̄is pedalis: q̄ cum
 dies p̄teritū sint infiniti: f̄m ita mūdī emittat: quibet
 diē finitū p̄cēssent dies: r̄a quibet diē illa s̄phera ab eño
 nō p̄ducta fuisset finitū: v̄p̄ta h̄z finitas p̄tes r̄a-
 tas: r̄ p̄ oīs nec eēt s̄phera: nec circūduc̄t possit finitū
 totū aliq̄s oib̄is: q̄ finitū f̄m magnitudine ea p̄tē q̄t
 finitū nō pot fieri additio: cū finē nō h̄at cū additio
 feret. Simplicat q̄ quibet die ab eño allici s̄phera v̄
 itē additū circūv̄l eēt orbē quātitate: q̄ sic s̄ph-
 era nō esset s̄phera: q̄ infinita. Sic etiā implicat infi-

magis videtur
 de rebus
 magis

Ad.1.

Ad.3.

mitu circūducti obse. ¶ Suo mō rīdēdū est de hīdran
gulo aut triāgulo. ¶ Ad q̄rtū negē q̄ creatura non
ad q̄rtū pōt p̄ducti ad esse nisi p̄cesserit nō est. Ad p̄bationē
Hō eē cōuenit creaturē de se. Distingua illa: vel nō ca
piē infīnitati vel negant. Si infīnitati/negāda est: q̄
nō est nulli cōuenit neq̄ de se neq̄ ab alio. Et si illa
affirmatiua triū valēs nō esse. I. aliqd qd est nō eē cōue
nit creaturē de se q̄ est fallā: q̄ aut īmatūia cui? subie
ctum p̄ nullo supposito: sicut: illa est fallā. Creatura est
est non ens de se vel fm natura illa. Si accipit negā
ter: sic vera est: nō euenit creaturē de se: q̄ ualeat illā
Nullū eē cōuenit creaturē de se: hec est vera: q̄: ni
hil cōuenit creaturē a se. Quicqd enī habet creaturā
habet ab alio: s; a suo efficiēte. Et ad hūc sensum ne
gatiui sunt intelligēde ille affirmatiue de finis i
finitis. Sicut: illa. Creatura ante q̄ p̄ducere est ni
hil: illa affirmatiua fallā est: sed cōcedit in sensu nega
tuo p̄ponēdo nihil. Nihil est creatura p̄m̄q̄ p̄ducē
re: q̄ ualeat illā. Creatura nō est p̄m̄q̄ p̄ducere: sic
p̄t q̄ nō illa cōcedit. Creatura fm se est nō ens: q̄ de
rigore uerborū est fallā. Et cū arguit: q̄ p̄m̄s cōuenit
nō eē q̄ est: p̄ia nō ualeat: q̄ oē q̄ sibi cōuenit ab alio
potuit sibi eternālī p̄uenire ab alio. Ideo nō opoitet
q̄ p̄io sibi p̄ueniat nō est. Et nō eē a se: z eē ab alio
non opponit: z ideo simul duratiōne p̄uenit creatu
re: q̄ ip̄ creatura nō est a se: z ip̄ est ab alio. Et p̄ hoc
ad aliā: negē q̄ nō eē p̄uenit creaturē naturālī uel
distingua ēt p̄. ¶ Ad illud qd addit: q̄ creatura de
nibilo p̄ducit: s; q̄ illa affirmatiua fallā est: sed cō
cedit ad sensum negatiuū. I. q̄ creatura nō p̄ducit de
alio: t̄q̄ de potētia materię. ¶ Ad vltimū dico: negā
do p̄m̄: z ad p̄bationē ad p̄teritū nō est potētia. Hē
rum est: nō est potētia q̄ p̄teritū non est p̄teritū: t̄n
ad p̄teritū fuit potētia. Potuit enī p̄teritū nō fuisse
p̄teritū. Et cū arguit: q̄ dicit: q̄ p̄ducit ex tpe: i. post
non eē: igit̄ necessariū est ip̄m fuisse p̄ductū ēt tpe: q̄
ppō de p̄teritovera est necāria. H̄n q̄ est necāria p̄
quid vel fm tpe: non vltimiorēs. Ad p̄bationē: nō fuit oēs ter
mīnate: illud negē capiedō oēs collectiue: q̄ q̄libet
pres sūt terminatē: ille: z ille: sic de singulis. Quē
bet enī pars p̄portionalis est terminata ad p̄tē p̄
portionalē sequentē: q̄ nulla est vltima. Si autē ca
pī collectiue n̄a est: q̄ negatiua cui? nō extremū. s.
oēs pres nō supponit. Sed t̄c cū inferi illa affirmati
ua: q̄ oēs partes sunt infinite negē p̄ia. Sicut nō se
quif. H̄m̄s nō sunt terminatē: q̄ infīni. Supposito q̄
null? sit asin? ¶ Ad tertū dicit: q̄ cōcedit: q̄ deus
pōt diuidere qualibet partē z t̄m̄s a q̄libet eiusdem
p̄portiois: q̄ illā z illā: z sic de singulis: z nō est aliq̄
qd eā diuidere possit separatā p̄seruare. Et cū infer
tur: q̄ erit infīnita multitudine partū actu separataz
cōcedit sp̄ncathegogē ematice nō autē cathegomati
cē. Ad p̄bationē: q̄ tales pres p̄portionalēs sunt infī
nite: hoc negē. Licet infīnīte sint pres p̄portionalēs
cōcedit sp̄ncathegogē ematice. ¶ Sed vltī s̄ solutiō
nē ad tertū: q̄ dabilis sit vltima pars p̄portionalē:
igit̄. H̄m̄s p̄bat: z pono casū q̄ de? in p̄ia medietate
hoze creat lapidē pedālē: z sūt in sc̄da p̄tē p̄portio
nālē: sic p̄nter z temp̄ dū creat sequentē am̄ibulet p̄io
rē. Et sic q̄ro in fine hoze: q̄ sit in infīnī. a. z tunc est la
pīdē vel nō. Hō pōt dici sc̄dm̄: q̄ nō am̄ibulet lapis
nisi alio creato. Si dicit p̄m̄q̄ q̄ p̄ducit? est in vltima
parte hoze p̄portionalis: q̄ si nō in vltima p̄tē ē z p̄tē
anteriori vel ceteriori. Et p̄ p̄m̄ in a. esset am̄ibulet?

pducere: z hoc fecisset posita p̄p̄tēsi. ¶ H̄l posset
dici q̄ sūt simul q̄ mund? sit p̄m̄gēter p̄ducit? a deo
z ab eterno. Et q̄ mūd? p̄pter hoc potuit nō fuisse in
a. Sit a. eternitas: q̄ p̄i? natura vel fm intellectū po
tuit de? nō p̄ducit ille mūdū in a. q̄ involūtate sua fuit
p̄ducere: z nō p̄ducere mūdū. H̄c dicitur q̄ vlt. i. ij.
Et sic p̄t sōlo rōnū q̄ eternitate mūdū adducitur: ac
etiā fm opt. tenēre: q̄ possibile est infīnitū acru cathē
gomatice: q̄ quā magis p̄cedit saltē p̄m̄ia sc̄da z
tertia. H̄ā q̄rta: q̄nta est p̄teritū p̄cedit 5 ambas. ¶ Ad
nes p̄o illarū opt. in tertio notabilī dīncine adducte
p̄t solut. H̄ā negātes possibilitatem infīni ad rōnes
p̄ime opt. diceret. ¶ Ad p̄m̄ā q̄ cōcedit q̄ q̄libet p̄tē
p̄portionalis pōt de? creare lapidē vel gradū q̄ari
tatis. Et cū dicit: ponat in eē: in q̄libet p̄tē creat: illa ne
gē. Nec p̄posito vltis sic p̄o p̄nti in esse: sed p̄ singula
res incōtuncant īmptas: z bap q̄libet est possibilis.
¶ Si dicit: t̄na singularū est ip̄o possibilis. In q̄ de
mōstrat vltima. H̄ dicit: q̄ vltima nō est demōstrabi
lis: q̄ vltima nō est possibilis. ¶ Ad dicitur dicitur: dicitur.
negādo q̄ contīnuū h̄y acru partes infīnitas: h̄ infīni
tas habeat p̄tes. Et cōcedit: q̄ acru h̄y oēs partes su
as: cōcedit h̄y oēs distributiue non collectiue. Et cū
arguit: z oēs p̄tes sunt infīnitē zē. Negē illa: fuit oēs
accipit distributiue: ut manifestum est p̄ dēfēctūes:
imo p̄traria: q̄ a est: nulle p̄tes sunt infīnitē. H̄ā q̄ntē
demōstrānt fīnīte sunt: q̄ oēs citra vltimā sūt fīnīte.
Vltimā autē demōstrari nō pōt: q̄ nulla est vltima. Si
vero accipit collectiue q̄ t̄c sic licet fallā est: nulle
sunt oēs pres collectiue: q̄ nulle p̄tes contīnui sunt
partes contīnui: p̄ter q̄s non sūt alie pres. H̄ā ita expo
nit oēs collectiue. H̄es partes contīnui. i. p̄tes contīnui
p̄ter q̄s nō sunt alie pres contīnui: sicut oēs ap̄t sunt.
H̄ā. i. ap̄t p̄ter q̄s nō sunt alie pres. H̄ā. i. licet et re
dit i. idē. H̄ā p̄m̄ sunt. H̄ā. z nō est aliqd ap̄t q̄ sit aliqd
illud. H̄ōdo nulle pres contīnui sunt q̄ p̄ter illas pōt
fīnt alie assignari: cū nulla p̄t sit vltima: q̄ q̄libet diui
sibilis est in vltimiorēs. Ad p̄bationē: nō sunt oēs ter
minate: illud negē capiedō oēs collectiue: q̄ q̄libet
pres sūt terminatē: ille: z ille: sic de singulis. Quē
bet enī pars p̄portionalis est terminata ad p̄tē p̄
portionalē sequentē: q̄ nulla est vltima. Si autē ca
pī collectiue n̄a est: q̄ negatiua cui? nō extremū. s.
oēs pres nō supponit. Sed t̄c cū inferi illa affirmati
ua: q̄ oēs partes sunt infinite negē p̄ia. Sicut nō se
quif. H̄m̄s nō sunt terminatē: q̄ infīni. Supposito q̄
null? sit asin? ¶ Ad tertū dicit: q̄ cōcedit: q̄ deus
pōt diuidere qualibet partē z t̄m̄s a q̄libet eiusdem
p̄portiois: q̄ illā z illā: z sic de singulis: z nō est aliq̄
qd eā diuidere possit separatā p̄seruare. Et cū infer
tur: q̄ erit infīnita multitudine partū actu separataz
cōcedit sp̄ncathegogē ematice nō autē cathegomati
cē. Ad p̄bationē: q̄ tales pres p̄portionalēs sunt infī
nite: hoc negē. Licet infīnīte sint pres p̄portionalēs
cōcedit sp̄ncathegogē ematice. ¶ Sed vltī s̄ solutiō
nē ad tertū: q̄ dabilis sit vltima pars p̄portionalē:
igit̄. H̄m̄s p̄bat: z pono casū q̄ de? in p̄ia medietate
hoze creat lapidē pedālē: z sūt in sc̄da p̄tē p̄portio
nālē: sic p̄nter z temp̄ dū creat sequentē am̄ibulet p̄io
rē. Et sic q̄ro in fine hoze: q̄ sit in infīnī. a. z tunc est la
pīdē vel nō. Hō pōt dici sc̄dm̄: q̄ nō am̄ibulet lapis
nisi alio creato. Si dicit p̄m̄q̄ q̄ p̄ducit? est in vltima
parte hoze p̄portionalis: q̄ si nō in vltima p̄tē ē z p̄tē
anteriori vel ceteriori. Et p̄ p̄m̄ in a. esset am̄ibulet?

Ad vlti
mum.

3

110.

Ad 1.

Ad 1.

Ad 3.

licet aut modus & ordo agendi nobis p expietia inno-
 tescit. Sic ut quare sol non humectat & infrigidat
 sicut luna. Et luna non calet & excoctat sicut sol.
 Nulla causa assignatur nisi natura virtutis quam sic
 virtus deo p dicitur: hoc nobis p expietiam innotuit.
 Et illas causas nonnulli assignare conati sunt: s; non
 sufficit. Un aliquid p causa assignat: q; virtus diuina est
 eius substantia. Virtus aut creature est accidens. Sed
 alibi patet q; etia potentia & virtus creature est
 et p substantia: vt in angelo/aiar/sole. Deniq; hoc nihil
 adpositum: q; esse q; virtus creature est accidens. ppf
 qd no possit attingere substantia: ex hoc no seq; q; no
 possit creare accidens. Nec valet dicere q; creare: q; e
 rem de nihilo pducit. Inter aliqd autem nihil siue non
 ens simpliciter est distantia infinita q; requirit vt pduc-
 di infinita q; repugnat creature: ideo repugnat crea-
 ture. Ad no valet dicere: q; declarari est q; in omni
 pductioe forme naturalis/ forma pducit de nihilo:
 & nihil forme pfectum. Sicut falsum est q; inter non ens
 simpliciter & ens fit distantia infinita: q; no ens simpli-
 ter a nullo distat. Neq; no est finita distantia: q; nulla di-
 stantia. Nec valet dicere q; p creatione coacta effectui
 esse: esse aut est effectus vniuersalissimus: ideo requirit
 causas vniuersalissimas que est prima causa. Nam co-
 pto q; esse est effectus vniuersalissimus: ideo puenit
 oi cause agenti. Na o e agens pducens effectum de nouo
 dat sibi esse post non esse. Ideo bare esse no est p p riu
 p riu effectus: s; puenit oi cause effectiue. Et scis de
 bu. 1. Contra p conclusionem primam & et p batione. Na in au-
 gmentatioe naturalis q; virtus est causa naturalis suffi-
 ciens/ equaliter se h; ad plures effectus gradus. Et eun-
 dem ronis: et t; primo pducit vni determinati gradus
 & postea aliu: sic deinceps. Dubi. 1. illud est. Un de-
 terminant cause naturales ad vni effectum & non ad
 aliu eiusdem ronis. Ad no rident theologice q; illa de-
 terminatio est a deo/ q; libere coagit ad pducendu vni
 certu individuali effectui postea alium eiusdem ronis
 Et aliter dicitur magis physice q; illa determinatio ad
 vni effectum in oib; naturalib; actionib; puenit ab oi-
 bus causis superiorib; & inferiorib; certo mo approp-
 riatie. Un q; primo pducit vni gradus in augmen-
 tatione plusq; ali; naturalis loquedo est ex tali dispo-
 sitione & approprietate corpore celestis inferiorum.
 Ideo ponit q; oia agens superiora & inferiora eode
 modo approprietate nullo eide/ habet vice q; erit oi-
 no id e effectus inferioris. Et de videri imaginandi q; cul-
 teris dispositioe approprietate causam superio- & infe-
 rioru naturaliu coarctat vni cert; effectus inferioris: nullus
 alius eiusdem ronis. Et q; nes variat; eae etia eed; fin-
 situr approprietatione pducit ali; effectus ad min; ali-
 nferioris. Et sic liuera est opinio q; post tringita set mi-
 lia annos eed; eae reuertetur ad eode modo dispo-
 sitione approprietate/ q; ali; p latoni attribuit tunc oia
 reuertentur eade nferioris. Et tertiu dubiu p r a co-
 sionem scdm. Na creatura potest annihilare & crea-
 re. Et de q; tenet q; creatura potest potentie est annihilare
 et creare. Ans. pbat: q; corripit forma ab agente
 naturali erit puru nihil. i. oino nihil e; manet no mi-
 nus q; si annihilaret a deo. Et dicitur: q; talis for-
 ma q; erit puru nihil sed reuertit in potentia materie
 Et dicitur: si manet in potentia materie: tunc possit redu-
 ci ad actum. Aut q; ab agente creato aut increato. Si
 a creato: tunc agens creatu possit naturaliter corruptum
 idem nferioris repari/ qd no pcedit. Si p agens increatu

tunc deus non possit annihilare formam materia nisi
 annihilare materiam: q; remanente materia/ remanet
 forma in potentia e;? Et arguit. Creatura potest co-
 seruare formam sine subiecto etia accidentaliter q; p r-
 ducere sine subiecto & p se creari. Ans. pbat: q; si
 deus destrueret mediu subiectu lumen ad quod sub-
 haberet eadem virtute conseruadi lumen qua q; deus
 habet: ideo adhuc conseruaret lumē. Pono ei q; modo
 conseruet lumē destructo subiecto: tunc virtus sol p r-
 uis cu deo pducit lumē in subiecto/ q; eade virtus e; agens
 conseruati cu deo sine subiecto. Ad primu dicitur: q; an-
 nihilare accipit q; mutatione qua destruit aliq
 forma/ ita q; nihil ipsi manet: sic forma p corruptio-
 nem verissime annihilat. Sicut ens ante sui pductio-
 nem fuit puru nihil ad se sum supra expsum: ita post
 erit puru nihil: & ideo verissime annihilat. Alio modo
 accipit annihilare et opponit creationi: sic illud tunc
 dicitur annihilare q; red ducit ad nihil: & sic in agen-
 do no requirit materia. Et illo modo: q; creatura in oi
 sua actione psumit materia non potest annihilare.
 Possit etia negari p r tiam. Potest annihilare ergo
 et creare: q; admissio q; possit annihilare no sequit q;
 possit creare. Et aliter se h; per causa efficiens et no eque
 de exte rē: & aliter ad rē q; no existit. Na annihilas
 potest determinate respicere illud annihiladi: q; est i actu
 ita q; no est agens respicit oia alia. Et creatura rē crea-
 da q; no est equaliter respicit oia alia no existentia.
 Hoc est equaliter se h; ad oia no existentia: ideo no
 potest creare effectus determinati/ s; potest annihilare de-
 terminati sicut potest determinate respicere. Ad scdm
 potest etia dupl r dēri. Et no modo negando ans. Et
 de destructo subiecto luminis sol non potest ipm co-
 seruare: sed solus deus. Ad p bationem. Et de celo q; ha-
 bet eandē virtute nature conseruandi: q; potest habuit
 virtute conseruandi lumē in materia & illa adhuc ha-
 bet: q; adhuc conseruaret si esset materia aut subiectu.
 Ans. est habuit virtute conseruadi sine subiecto: ideo
 nō non conseruat destructo subiecto. Et aliter possit
 dici. Concedo ans q; creatura possit conseruare sine
 subiecto. Et negat p r a q; ideo rē creare. Lumen ra-
 tio est pariformiter vt dicitur est de annihilare: q; aliis
 agēs respicit p ducit i actu & aliis respicit no produ-
 ctia: q; res no est pducta/ agēs in instanti q; possit
 pducere equaliter respicit oia effectiua/ sicut eiusdem
 ronis: rē ira vel oia in illo instanti p duceret vel nul-
 lu. Sed post pductione aliter se h; per agens ad effectus
 p ducit & in esse posterioris ad alia eiusdem ronis q; non
 sunt in actu. Et ita no e habet equaliter ad illa q; vni
 est aliud no est: ideo potest conseruare qd est sine subiecto
 Ad potest aut qd no est pducere sine subiecto. Quatu-
 r dubium adhuc contra eandē p r tione. Creatura potest
 facto creat. Probatur: q; pducit aliq sine subiecto.
 Na i sacramento eucharistie pducit calos a calore cir-
 cūstare in effate: vt frigiditas a frigiditate circūstare
 in h yeme: & hmoi q; luitates sunt sine subiecto. Et si dicitur
 eis q; luitates ibi sunt i q; luitate & ita no sine subiecto.
 Arguatur tunc de q; dicitur: q; p condensatione & rare-
 ficatione p r tione pducit noua q; luitas q; est in subie-
 cto. Et aut h; a causis naturalib; probat cōi me-
 dio: q; approprietatis causis naturalib; incipit e esse
 ctus: rē eis no approprietatis no pducit effectus. Sicut
 causa naturalis de speciebus panis et vini pducit
 vermē et; forma substantialē. Et ita no eductur de
 potentia materie: q; no est ibi materia et; q; creatura

de magis p bati-
 ce de p r tione q;
 q; causa n r h
 cupit.

Dubi. 1.

Dubi. 3.

in omni
 hilare

omni

Dubi. 4.

q; ego calor q; dicitur in hostia a causa
 n r h p r tione q; applicato igni hostie p r-
 citur calor in hostia et no applicato
 no p r tione q; p ducit glorio ab igni
 p r tione negando magis q; n r h
 q; p ducit q; no debemus negare illa
 q; non q; apparet ubi appozitionis facta
 rē p r tione est in opp. in multa et in opp.

Ad illud dicitur qd oēs ille mutationes in accidētibz eucharistie sunt a solo deo miraculose: vt vult beatus Anselmus. De veritate potest dici qd vel deus miraculose reproducit materia: tunc p agēs naturale de potentia materie educit formā vermis. Et sic de qd totū fit ad deo pductor scz vermis qd ad materia t forma. Et de hoc latius in qdriordiv soleat. Ad pbatōne dicit qd illud principiu scz qd ad pntia aliquid ponit effectus qd sine eius pntia nō pduceret: tūc illud pntis est qd natural' effectus qd intelligitū est qd effectus nō est natural' causari t esse ad pntia agēt. Tūc em efficere nō est aliud nisi ad pntia est aliquid effectus nō est sic qd ille calor sine vrmis nō est nō causari aut igne vt alia cā natural' qd nō est ibi subiectū siue passivū. Tūc nisi de pduceret miraculose nūq' ageret pntia causari naturalū. De hoc magis i qdto. Et tūc debet questione.

¶ In isto qd fit circa scdm partē distinctiois prime In qd magister oñdit deū esse causam nō solum effectū: s; etiā finalē oim. Quid dicitur sic cā finalis ois. ¶ Pto rota ista qstioe vide vidē cā in .ij. q. ij. q. et multū clar' e lat' tūc in ista qstioe erit articuli tres. Pmo de cā finali in gñe. Scds ridet ad qstū. Tertius movebit dubia qdas q soluet. ¶ Circa pmiū notādū qd refert loq de finē cā finali. Hā finis est i finis rei vt optationis: vt pntis' linee e forma aut effectus pductor est terminus motus vel optationis qd scz pductor cessat motus aut optatio. Scz cā finalis est illud qd agēs movet ad optationē pot' duplici accipi. Primo nō fricte. Alio modo large. Strictē tūc illa qd simplr e finalis e vltima: e ita qd nō ordinat' in aliā: s; alie in eā. Large tūc illa in quā alia ordinat' sine ipa ordinat' vitā i aliam siue nō. ¶ Pmo nō fricte. Causa final' e aliqd amari amoz amicitie ab agente ppter ipsū aliqd effectū pducere. ¶ Ad dicitur reflectū notādū qd pot' diligigi amor: scz amor amicitie tñ: amor concupiscētie tñ: amor amicitie t concupiscētie sñ. Amor amicitie tñ est amor qd diligit aliqd obiectū nō supponendo aliqd aliū actū volēdi vt nolēdi i voluntate qd nō diligit portū dūctē vt vitā suā absolute nullo alio actu voluntat' nō nō pmo: qd scz nō exite nō diligeret. ¶ Amor concupiscētie tñ est qd aliqd diligit amore gentio ab actu volit' pmo qd nō pmo nō diligeret. ¶ Scz pntis. Aliqd diligit deū ppter se deū. Et qd nouit diuinū eē pceptū de diligendo pmiū: ideo diligit pmiū spālī actu dilectiois distinctio e dilectioe qd diligit deū: ita qd involuntate sint duo actus amozis distincti: quoz vno diligitur deū ppter se pntis: alio actu pntis pmiū. qd tñ actus nō fuisse elicitus nisi pmo actu dilectiois deū. ¶ Amor sñ amicitie est concupiscētie est amor qd diligit vniū ppter se tūc eode illud aliud: ita qd ibi est tñ vniū actus elicitus qd tñ bz duo obiecta. Tūc dilectū ppter qd aliud diligit: aliud qd diligit ppter ipm. Et in hoc pntis differe ntiā but' amozis a scdo qd est amor concupiscētie tñ: qd vbi amoz aliqis est amor concupiscētie tñ. Vbi sunt duo amozes. Tūc amicitie a qd ille amor concupiscētie causat: tūc amor concupiscētie. Tūc ille amor concupiscētie tñ infirmat ad obiectū dilectū ppter aliud: nō ad illud aliud qd ppter se diligit respectu cui: s; spālē actū amor. Et hoc mō cū bz amor concupiscētie est qd diligit vniū obiectū ppter aliud dilectū: intelligi debet qd ppter denoter causā aliat' efficiēte e amozis amicitie alteri respectu huius amozis concupiscētie:

q' amor amicitie sit cā efficiens amozis concupiscētie nō q' denoter q' vtriusq' sic dilectū fit obiectū amozis concupiscētie. ¶ Amor aut amicitie t concupiscētie sit vniū actus qd diligit vtriusq': bz est duo obiecta vt dicitur e t scz hoc bz diuerfa denotatiōe t qd gra exipit. Amor qd diligo deū ppter se: pmiū ppter deū vno actu vt bz deū p obiecto: t amor amicitie tūc aut bz pmiū p obiecto: t amor concupiscētie. Sicut idem actus esse pot' amor t oculi: velle t nolle: vt dū pntis merito nolo sine odio ppter deū: ille actus respectu pntis est nolitio t odium: respectu deū est amor t velle. Et p m hoc aliqd act' voluntat' est act' volēdi tñ. Aliqd nō volēdi tñ. Aliqd nō volēdi t volēdi sñ. ¶ Pmiū e qd volo aliqd ppter se: vt quo volo seu diligo plura. Tūc ppter aliud. Scds qd nolo vniū absolute: vt nollo plura. Tūc ppter aliud nolo. ¶ Tertius qd aliqd nolo ppter aliud voluntat': vel econverso. Et ex ipa sunt plana. Et de hoc latius lib. ij. dist. i. q. i. de vsu. ¶ Ex illo sequit' pmo q' nulla optatio nō effectus p optationē acq'it' est cā finalis: pater qd nō dicitur tale amat amore amicitie. ¶ Pmo optatio vel effectus p optationē acq'it' amat amore concupiscētie: qd talē optationē aut effectū concupiscō mō vbi alter: tūc p supponit amorē alterius: mētipsum: tūc vltimū: cui optationē vel opus concupiscō. Aliq' nō pmo amo optationē vel opus: licet i qd movēdo vel ambulando acq'rat sanitatē. S; antias nō est cā finalis ambulatio nō illo mō: sed ipse bz amatus qd sibi concupiscit sanitatē est causa finalis ambulatiōis: qd ipse pmo amatus movet seipsum ad ambulādū. ¶ Scdo se q' dicitur: qd qñ sunt plures effectus ab eodē agente ordine quoda pcedentes: ita q' vniū ordinat' ad aliū. Causa finalis vltimū effectus est causa finalis oim pcedentium effectuum: s; et ex ipa causa finalis diligit vitā suā ppter se: ppter hanc sanitatē colerat vel acq'rat p portione amarā quā cōdit' ex varijs herbis t radicibz laboriose acq'rat t eradicatio: scz bz mali effectus ordinat': p pmiū in sequente: scz qñto herbarū eradicatio: delectio potio sanitas. Causa aut finalis sanitatis est cā finalis oim pcedentium effectuum: t nullus effectus: causa finalis alteri: qd null' effectuum amat amore amicitie: sed oēs amant finaliter ppter ipsum hoim seipsum amore amicitie diligenter. ¶ Tertio sequit' qd ppter loquēdo de causa final' nō quicqd respondet ad qstionem factā p ly ppter qd est causa finalis: pty qd ad qstionē ppter qd facta de effectu pmo: bz rident effectus posteriori. Tūc si qst' ppter qd effodunt herbe. Bū rident: ppter portione vniū sanita tē. Et nūq' hōz est cā finalis. ¶ Scz dicitur. Hoc est s; d'philosophi.ij. phisicoz. per hoc describitur causam finalē: scz qd respondet ad qstionē factā ppter qd rident: q' querere ppter qd cōtingit duplici scz v. ppter qd dicitur: vel ppter qd amant. Scds pmo nō respondet nō est cā finalis. Hā si qst' ppter qd aliqd ambulat' vel abstinet. Bū rident ppter infirmitatem amouendā: t tñ infirmus nō est causa finalis ambulatiōis seu abstinentie. Scds scdo modo respondet ad interrogatiōem factam p ly ppter quid est aliqd ppter quod amant aliqd aliqd facit: s; hoc pot' amari amore amicitie vel concupiscētie. Et qd scdo modo amat nō est ppropriissime finalis causa: qd nūc dicitur ista licet post' dicit causa finalis p m diuinitem statim ponendam. Et sic ad d'philosophum dicit qd vel loquitur de causa final' large. Vel intelligi debet qd illud qd respondet ad ppter quid amant amo

Art. i.
Nota. i.
q' hinc.
q' causa finalis
q' modus
q' p' amia
Amor amicitie
Amor concupiscētie
Amor amicitie
Amor concupiscētie
Amor amicitie
Amor concupiscētie

ide mō est
odius et velle
alios sit in tri
plura volit'

corol. i

corol. 3

arg. m

aditū.
duobz modis
cōtingit quere
ppr qd.

vel pot' dici ad
ad philo sophm
q' causa finalis
his est q' Respo
des p' argūto nō p'la
tū ppter qd et h' ama
tū amorē amicitie et
sic intelligi h' ppter qd

1020.4. re amicitie est causa finalis. ¶ Quarto sequit: q' cau-
sa finalis illo modo cōter pccitit opationi. Et si fm
rectā rōnem intendat: nō ē ignobilis illo qd est ad nō
nō. Parec: q' amor amicitie causa finalis pccitit opa-
tionib'. Et fm rectā rōnem qd pfectu' est nō ordinat
in min' pfectu': nō est diligēdus est deus finalr ppē
qd cūq' bonū creatū illuc est fervit fructo scz deo
qd est tota pueritas f'm b'tm Augustini. ¶ Quinto
sequit: q' illud cōmune dicitū q' causa finalis est p'ia
in iustione vltima in executione: quāntū ad p'iam
parte est simplr verū: q' est p'imo amata amore am-
icitie p'ulq' aliqd fiat in ipm ord' iari. Scda pars nō
est intelligēda q' causa finalis vltima sit in executione
ta q' vltimo agat: q' pccitit opationi: scz est vltima
in executione id est dicitur agēs vltā ad vltimū effectū
q' est illud ppē qd oia alia finit. Et p'or dicit q' p'ima
pars verā est de causa finalr pp'ie dicta. Scda vero:
de effectu vltimo accitio ordinato in causam finalē:
qui etiā dicitur causa finalis largē q' infra describet. ¶ Si
curvōa sonā nō potest severā devno z eodē: q' illud
qd cūq' fuerit si amat amor amicitie: nō erit vltimū
in executione. Si amat amor occupitōe nō erit p'ia
num in iustione: q' illi p'p'ponit amatiū amore am-
icitie. ¶ Si notant in descriptioe causē finalis ab agē-
te ppē ipm aliq' effectū p'ducere: q' oēs causē s'f cō-
currūt ad causandū effectū: q' cā finalis nō causat i
gñe suo nisi q' effectū in gñe suo causat. Et ita nūq'
est cā finalis nisi q' effectū. Aliqd intrus v' est p'ducit.
Et itō ad causalitātē finis nō s'nt icit ipm amari z velt
derari nisi ppē b'mō amōe ac desiderius aliqd effe-
ctus p'ducat: aliqd aliqd est cā sup'ip' qd est ipm
bile. Et hoc ita clar' declarabit. ¶ Et hāc causam
finalē vocat finē grā cur' effectū s'ō in ipā ordinatū
finē q'. Causa finalis largē est aliqd amatiū amore
amicitie v' occupitōe vel etiā oditū ab agēte p'pter
qd agēs aliq' effectū p'ducit. Dicit amor amicitie
ppē finē p'imo intentū q' p'p'issime est causa finalis:
de q' data est p'cedēs descriptio. Unde pars q' illa ac-
ceptio causē finalis est sup'ior ad p'iam. ¶ Dicit v'
occupitōe: p'pter effectū p'posteriores q'v amari sunt
causē finalis p'ior: fm hāc acceptioe causē finalis:
vt in exēplo p'ior nō s'ōli homo vel vita hoīs dilecta
p'pter se amor amicitie est causa finalis. Sed etiam
sanitas q' potatioe amare potiois ppē quā po-
tio sumit' alias nō sumeret: nā qua rōnem' finis a vo-
luntate p'stituit' est causa finalis: eadē rōne z alt'. Sz
in casu sicut vita hoīs p'stituit' sanitatē z ceteris por-
tionib' scz z p'fectionib'. Ita z sanitas a voluntate p'stitu-
ta est tanq' finis portioe z ceter'. ¶ Unde vere p'or dicit
causa finalis licz nō simplr vltima q' est p'imo itentā:
z nō sanitas nō amat amor amicitie: sz tm occupitōe.
¶ Deo pars q' sanitas nō amat nisi duplici amore.
In quo voluntas vitam amat p'opter quā amaram
amat sanitatē. Et alio quo amat portioe amaram p-
pter sanitatē. Et ambo isti amores sunt amores con-
cupitōe: q' p'vtrunq' occupitōe aliqd alteri. Rec-
videat aliqua necessitas cogēs p'cedē aliū amore am-
icitie: scz respectu sanitatis: q' sanitas ab'oluta ppē
se diligit sine relatiōe i aliud: q' amor p'stituit' a vo-
luntate tanq' finis p'ima vita amat. Igit' sanitas p'imo
diligit illo amore q' diligit ppē vitā hoīs. Et p' hūc
amorē p'stituit' a voluntate tanq' finis ceteraz opatio-
nū z opoz ppē sanitatē respectu: hic autē ē amor occupi-
tōe. ¶ Et illo seqt: q' eadē effect' p'nt esse plures

causē finales subordinatē. ¶ Et i exēplo: q' p'imi effe-
ctus: vt puta euulsiones herbe oēs sequentes effect'
ordinat' p'fectio potatioe sanitas amari amore cupit
scitē: vita dilecta amore amicitie sūt causē finales
¶ Scdo seqt: q' q'libz finis avoluntate creata p'stitur
amor duplici amore. Nā q'libet finis causalis est finis
p'io itent' medio v' vltio. Si sit p'io itent' i amā:
amor amicitie: z alio amore occupitōe q' aliqd diligit
ppē ipz: amor illo q' hz duplex obiectū: scz illud
ppē qd diligit: illud q' ppē alter diligit. Si fuerit
med' tūc amat duplici amore occupitōe. Tāno q' si
nisi ille med' alteri fini p'imo intentū occupitōe.
Et alio q' aliud obiectū scz finis p'posterio: ppē ipz finem
med' amā: q' scz nō amaret nisi esset finis med' in-
tent'. ¶ Et i exēplo p'imo sanitas diligit ppē vitā hoīs
p'fite vno amore: z eadē sanitas diligit illo amore q'
portio amara diligit ppē sanitatē: sic portio amara diligit
vno amore q' dicit' est. I. ppē sanitatē: z alio q' p'fec-
tio portiois diligit p' portioe si fuerit vltimo itent'
diligit: sūt diligit vno amore ppē finē p'ior: z alio q'
diligit p'um effect' ppē ipm v' i exēplo. Sit p'imus
effect' collectio herbar'. Scdo p'fectio carnē in po-
tum: tūc p'fectio p'or est finis vltio itent'. Nā collectio
ipz q' p'ost' itent' nō est finis: q' nulla opatio saltē
ext'io p'cedit cup' finis. Illa q' p'fectio duplici amo-
re diligit. I. vno q' diligit ppē potationē. Alio q' colle-
ctio diligit p'pter eā p'fectionē: ipsa autē collectio vno
solo amore diligit. I. ppē p'fectionē: nihil est p'cedit qd
diligit ppē eā. ¶ Tertio seqt: q' amor occupitōe q'
diligit aliqd alitū causat libere z p'ingent'. Alitū nō
cessario nafat. P'imus vs: q' i p'io i exēplo amor
sanitatis nō est amor efficac' hz mag' voluntas placere
aut p'donatione: puta si infirm' velle sanitatē actu
placere velle si velle est si nō est ipellitur scz am-
ritudo portioe quā nō vult subire. Sic nōnūq' mag'
infirm' est q' iustine infirmatē loq' q' bene medie
le fuerit. ¶ Stāte talivoluntate involuntate dicantur
i intellectu qd sanitatē seq nō p'or nisi habēdo portioe
amarā nō nēctat ad bibēdū: hz placet sanitas velle
sanari si alit' p'ost'. P'or tm p'ingent velle bibere.
Stāte aut' voluntate efficac' involuntate vult oino san-
tate amouere oē impedimētū qd est in p'ate sua z i-
cere qd qd p'or ad p'edimētū sanitatē: z dicantur i re-
lectu qd nō p'or sed sanitatē nūq' portioe amarā
necessē ē q' velt portioe amarā nec p'or nō velle: ideo
hoc velle nō ē i p'ate voluntatē: imediate nec v' nēctas
ponēdi acuitatē voluntatē respectu hui' velle. Sz fo-
lū hz p' passue respectu et: q' ille act' p'oseq' nēctate
nāli positioe p'ior actuū i voluntate z intellectu. Et
rūn est i p'ate voluntatē: mediātū tūc act' aliq' q' p'or
deponē voluntatē efficac' sanitatē: z tūc s'vult p'or de-
ponē illū velle. ¶ Et q' p'z q' aliq' act' ē imediate i
voluntate voluntatē nullo actu p'io q' hz mediātū aliq' nō
est i p'ate voluntatē. ¶ Et v' dicit: ¶ Et v' oditū: q'
aliqu' obiectū nolitōis finis oditū ē cā final' alit' noli
ti v' ē vultū: vt i exēplo. Bonum' san' odit mortē ppē
quā nolitū odit infirmitatē: ppē illa odit vult recipere
portioe amarā vt nō p'igat sine accedat infirmitas in
illo casu mors nolita ē cā finalis ppē quā odit infirmitas.
Scdē infirmitas ē cā final' volitōis q' vult bibere
portioe amarā: q' ppē illa odit v' nō p'igat sine accedat
vult bibere portioe amarā: alit' nō bibitur. ¶ Et
sūt rōne q' p'z: q' iā mors odita p'stituit' tāq' illud p-
pter qd odit infirmitas: z ipsa infirmitas nolita p'ce-

Causa finalis est p'ima in intentione et vltima in executione

q' causa finalis h'is largo vii.

1020.5

1020.5

1020.5
de indiff
causa finis
1020.5

1020.1

fitur volutate tanq̄ illud p̄p̄ q̄s cauendi am̄
 potio amara: & v̄t̄us mox: & iheritas odire sūt cau
 se finales. Ad ois iheritas: odire: & iheritas pot̄ōs
 volute. ¶ Sed i hoc videtur casualitas cause finalis
 mediari? actib? dicitur et mediari? actib? nolēdi:
 q̄ p̄m̄i velle nō b̄ causa finalis p̄firur̄ avoluntate
 creatari dicit. P̄m̄i aut̄ nolle h̄ causam p̄firur̄ a
 volutate creatā: q̄ dē nolle naturalr̄ loquēdo p̄suppo
 nit velle: q̄ nihil nolo vt odio p̄firur̄ nisi q̄ aliqd̄o
 v̄o diligo: cui nolo q̄s odio tanq̄ et d̄s̄o n̄m̄e
 aut̄ repugnā: sicut nō idē motus p̄ actu nolēdi nisi
 q̄ velle: & diligitur: cui repugnāt motus. Et ita q̄s est
 obiecto vultu volūtatis n̄ carit̄o p̄suppositē p̄rie nolē
 tiōni: sc̄z v̄ta dilecta est cā finalis p̄rie nolūtōis. P̄r
 illud p̄icipiū q̄ cā finalis p̄firur̄ avolūtate h̄iana est
 aliqd̄ i se amari: v̄ vultū ab agēte p̄p̄ hoc aliqd̄ est
 ctū p̄ducere: q̄ q̄ diligo vitā meā odio morte. Et t̄ iō
 vitā meā est cā finalis p̄rie nolūtōis: q̄ nolo: odio mo
 te. ¶ Et t̄ illo sequit̄: q̄ aliqd̄ finis nolūtōis p̄firur̄ a
 volutate creatā am̄ amoz amicitie: aliqd̄ nullo a
 moze amaf. sed solū odif: & est nolit̄. P̄m̄i p̄z de si
 nē prime nolūtōis finis casū p̄uas postit: q̄ vitā hois
 p̄p̄ quā dilecta p̄ctē odit mortē amaf amoz amicitie
 sc̄m̄ p̄z: q̄ finis sc̄e nolūtōis q̄ mox nullo
 mō amaf h̄ solū odif. ¶ Et sc̄d̄o sequit̄: q̄ ql̄bet finis
 nolūtōis duplici actu amaf v̄ odif. P̄at̄z in casū. Et
 ta hois q̄ est finis p̄rie nolūtōis amaf v̄no amoz am
 cicitie n̄ sc̄e: alio actu q̄ odif mox p̄ctē p̄p̄ vitā volū
 tatis. Et ut actus lic̄ sit simplr̄ actus nolēdi: t̄n̄ vt r̄m̄af
 ad vitā vt ad obiectū denoiat̄ act? volēdi. Et aut̄ r̄m̄af
 ad mortē nolēdi denoiat̄ act? odendi: sicut actus
 q̄ aliqd̄ odit p̄ctm̄ p̄p̄ dicit̄ r̄m̄af ad p̄ctm̄ vt act?
 nolēdi & odif. Et aut̄ r̄m̄af ad v̄t̄ est act? volēdi
 & diligēdi: q̄ nullus meritorie odit dēū. Sed act? odif
 di p̄ctm̄ meritor? est: nō nisi relas? in dēum. igit̄ est
 act? volēdi & odif: sicut dicit̄ dēū: q̄ ois act? volūtatis? respe
 ctu cuiusq̄ obiecti est velle vel nolle: velle est dilige
 re nolle est odire: sic in ap̄olito. Similr̄ mox q̄ est finis
 sc̄e nolūtōis quā nolo: iheritatem p̄cie quia
 nolo mortē est odira duplici actu nolēdi. Et nō q̄ odif
 mox p̄p̄ vitā dilecta. Et illo q̄ odif iheritas p̄p̄ mox
 tē odira. Similr̄ iheritas duplici actu odif. Et nō q̄ odif
 p̄p̄tē mortē nolitā. Et illo q̄ amaf potio amara p̄p̄ i
 heritatem nolitā q̄ act? lic̄ sit formalr̄ velle: t̄n̄ q̄n?
 terminat̄ ad iheritatem v̄ nolle. ¶ Tertio sequitur q̄
 aliqd̄ nolle est in potestate volūtatis: aliud nō. P̄at̄r
 simili rōne sicut supra de actu volēdi: vt si quis vō
 luerit sanitatē volūtate non efficacit & dicitur sanitatē
 nō posse stare nisi q̄s odierit cibū deliciarū: stat ad h̄uc
 in p̄tate volūtatis nolle talē cibū v̄ nō nolle. Et nō
 ponat̄ volūtatis efficacit respectu sanitatis cū tali dicta
 mō iheritas? iam act? nolēdi nō est in potestate volū
 tatis. Et illo mō p̄t̄ itelligi illud. vii. ethicor. c. iiii.
 vbi d̄. Si fuerit opinio vniuersalis in rōne: & opinio
 de singulari accepto a sensu: et illis vna ratio fiat
 necessariō p̄clusio evolvitatis vt ohesitū sequit̄ opa
 tū nō sit p̄hibitio. P̄ont̄ et empl̄ p̄ h̄us vt i ratio
 dicitur q̄ ome dulce gustari oportet & mediante sensu
 dicitur hoc vniū est dulce: necessariū est potētē et nō
 p̄hibitiū simul & hoc. Et ita similt̄ utis actib? dum
 alit̄ volūtatis efficacit in volūtate respectu maioris: nō
 est volitō p̄clusi in potestate volūtatis. Et essant̄ aut̄
 volūtate efficacit in volūtate quārticō: sicut dicitamē
 respectu maioris in intellectu h̄: minoris: nō necessi-

tatur volūtatis ad gustādum: vt supra dictū est suo mō
 de actu volēdi. ¶ Sed p̄ncipalit̄ circa causatiō
 nem cause finalis notādū: q̄ sicut sūt d̄t̄m̄ō ḡna cau
 sas: sic cultib? corrdit̄: p̄p̄ia causatio. Alii causatio
 efficiētis: est efficacit agere p̄ducē extrinsece ad h̄uc
 ip̄m̄ nō est para. Non em̄ ois causatio cuiuslibet cause
 est q̄dā efficacit: sicut nec ois causa est causa efficiē
 ctiva. ¶ Sed causatio cause materialis est esse materia
 cōpositi: hoc est tanq̄ partem materialē cōpositi sus
 cipere et? formā. ¶ Causatio forme est dare forma
 liter esse specuocū cōposito vel aliqd̄ h̄mōi. ¶ Sed
 de causatione cause finalis est magis dubiū. Dicitur
 aut̄ cōiter q̄ causatio est? est mouere efficiētē ad agen
 dū. Et sicut mouere realit̄ nō est aliud nisi ip̄s finē ama
 ri ab agēte: p̄p̄ amoz et? aliud amari vel fieri. Et
 q̄ p̄z q̄ mortio cause finalis nō est realis: ita q̄ p̄ ip̄as
 aliqd̄ acq̄rit̄ agētis: h̄ est metaphisica. Ad n̄ nihil est aliqd̄
 ip̄m̄ amari ab agēte: p̄p̄ ip̄m̄ sic amari aliqd̄
 amari vt fieri: q̄ ille amoz finis est? positio potent̄ et?
 ctus ad finē. Et eo nō posito obiecto alijs pot̄: nō po
 neret̄ effect? ad finē. ¶ Si dicitur. Amoz quo agēs
 amaf finē est ab ip̄o fine vt ab obiecto: ille amoz agēs
 aliqd̄ reale: & mortio illa finalis est realis: quā reale
 aliqd̄ acq̄rit̄ agētis. H̄m̄o: q̄ si amoz causat̄ in agēte a
 fine amato vt ab obiecto: hoc nō est sicut a cā finalis: sicut
 a causa efficiēte. Ille v̄ em̄ amoz finis nō est
 causa finalis: sed est? causa efficiētis. Et accidit cau
 se finali q̄ est causa finis in agēte. Et si amoz
 finis in fundet̄ agētē a deoz: p̄p̄ fine amari amoz itū
 to amare aliqd̄ vel faceret aliqd̄: nihilomin? finis est
 causa finalis amoz: alterius obiecti & illius q̄o fi
 ret p̄p̄tē finē. ¶ Et causa finalis nō est causa fina
 lis amoz quo ipsa amaf ab agēte. Nam et si finis a
 maf illo amoz: formalr̄ t̄n̄ amoz ille nō amaf p̄p̄tē
 illum finē ab agēte: salte nō oportet. Et aut̄ causa fina
 lis alcu? effect? causandi ab agēte in seip̄o agēte
 vel extra p̄p̄tē ipsum finē sic amari. Et nē si agens
 p̄p̄tē amoz finis productum in se amoz alteri? ob
 iectū: aut facit aliū effectū illius amoz finis alterius ob
 iecti vel effect? extra productū finis est causa finalis
 et ad illū productū mouet inquitur finis in hoc
 solū: q̄ amaf ab agēte & p̄p̄tē ip̄m̄ amari agens
 productū amoz alteri? vel aliū effectū. Et ita mortio cau
 se finalis q̄ mouet efficiētē vt cā finalis nō est realis:
 sed metaphisica. ¶ Sed dicitur. Causatio cause fina
 lis sicut cuiuslibet alteri? cause est respectu sui causati
 tis: agēs nō est causati? cause efficiētis: q̄ causatio cau
 se finalis nō est mortio agētis. ¶ Et respectu euidē
 effectus respectu cui? daf causa efficiētis est dare cau
 sam finalē: p̄ per h̄us causationem cause finalis: ergo
 causatio cause finalis nō respicit efficiētē: sed idē cau
 satum q̄ respicit efficiētē: nō est causatio et? est mo
 uere efficiētē. ¶ Respōsio: q̄ causatio cause finalis
 est respectu sui causati? quo etiā est causati? efficiētis
 Nam ip̄e effect? efficiētis est causati? cause finalis
 p̄ quanto productū p̄p̄tē causam finalē amari: sine
 qua vt amata produceret̄: et i hoc q̄ amatur salte
 q̄ p̄p̄tē ip̄m̄ amari aliqd̄ productū ab agēte v̄
 mouere efficiētē. Non q̄ p̄ hoc efficiētis finis causatum
 suū in genere cause finalis: quia efficiētis nō est p̄p̄tē
 finē quem amaf: q̄ sepe comidit̄ cū fine: h̄ quia effi
 ciētis amando finē productū aliqd̄ p̄p̄tē finē cui?
 productū ip̄m̄ est causa efficiētis & finis causa finalis. Et
 ita sicut arguit̄ secundū argumentū: idē effectus est

Nota: quatuor
 sunt genera in
 v̄t̄us.
 1. causati? cause
 efficiētis
 2. causati? causi
 materialis
 3. cause formali
 4. causati? cause
 finalis

Colo. 1.

Colo. 2.

Colo. 3.

m
ar. g.

m
ar. g.

m
ar. g.

uocā essentialē: alioqñ aīa separata iuncta differūt specie. ¶ Ad primū sī de vltimo cōplemento/ vel p vltimū cōplementū itelligit aliq d intrinsecū r essentialē: res sic forma specuosa cō vltimū cōplementū cōpositū. Aut itelligit aliq extrinsecū ad qd res ordinatā tanq ad fines. pūmo mō pcedit maior: r negat minor: p ea pte q bitūdo siue bificā visio sit vltimū cōplementū aīe r ageli: q visio bificā mibi est aīe negat minor: sī forma qdā accidentalis accidentalit p ficiens subiectū beatū: aīam scilicet vel agelū. Si scdo mō negat maior: q sic de? q est finis oīm vn? est specie r numero in quē cōpletur. i. tanq in finem oīa or dīnātur. Nec tñ ideo oīa sunt vnū specie. Suo mō dicitur de optimo. ¶ Ad auct. bī Angu. sī q loqitur de paritate nature quātrū ad obiectū in q dētūtur r ita oēs nature intellectuales sunt pares: q nō dētūtur nī sī in obiecto fpecie. Nō tñ pp hoc vult q nature tales sint eadē specie. q nec angeli sunt eīsdem sp. ¶ Ad tertiū dicit q vix est q pficere actualit materīā accidit aīe: nec et hoc arguit diuersitas specifica sed posse pficere est essentialē aīe: q possibīle est aīas esse qn possit pficere materiam. Inclinatio em aīe ad corpus non separaf ab aīa: manet em in aīa separata. ¶ Et est spāmet aīa nata naturā inherere materīe.

Dubi. 1.

¶ Contra scda r cōclusionē dubitat. Nā qdōq differūt specie p differētiās specuosa differūt: sed necq āge lus necq aīa intellectua hnt differētiās specuosa cū sūt res simplices nō hntes ptes: r differentia impoitat ptem rei: q nō differūt specie: maior: pbaf: q si cut oīa alba albedine sunt alba: ita oīa vīdīta aut differētia differūt differētia. ¶ Ad scda octo est s. pbatōnem pte cōlōme. Nā sī seipis distingunt/ non distinguunt per posse pficere materīā: tñ p posse perficere materīā pbaf dīstīctio. ¶ Ad primū illi dūbī sī distinguendo maiorē/ rēne illi? terminū differētiās specuosa: q pōt accipi logicaliter p differētia q est pōtīcabīle: sic negat. Adulta em differunt r distinguunt, q non hnt differētiās vt subsumit in minore: immo sic nulle res differunt p differētiās: q differētie sic capiēdo sunt oīm extrinsecē rebūs: r res pnt esse r distinguī circūscriptis quibuscūq talibus differētiās. Sicut gñatū signatū pōt esse sine signo: licet differētia illo modo pōt esse medium arguēdi aliq differētia ab aīa: r tunc cōcedit maior: r in pposito aīa r angelus sunt differentēti quibus differunt q seipis differunt. Et tunc neganda est minor: q non habet differētiās: quia habet seipis. ¶ Et rīus sunt met differētie quib? differūt. pbatō aut minoris pcedit de differētia logicali: ad pbatōnem maioris in sensu quo negata est dicit q nulla ē sūtūdo. Est em tale argumentū: res albe sunt albe albedine reali: qd res differentes differunt differētia logicali. ¶ Ad secundū dicit q seipis distinguunt: sed illa dīstīctio a nobis arguit r cognoscit per aliqua extrinsecā. Sicut generaliter substantia a nobis cognoscuntur per accidētia. Et ideo illa conditionalis falsa est. Si distinguunt seipis non distinguunt per posse perficere Nam vt dicit in plogo. q. xi. Aliqua dīstīgū per aliqua multipliciter itelligit: vt intrinsecē: formaliter vel causaliter vt argumentatur. c. ¶ Diciterea vobis perficere materiam non distinguunt ab anima: sī est ipamet anima potēs perficere. Et ideo etiam dicitur quodlibe. iiii. q. i. Distinctio secunda.

Quis magister in pcedenti dīstīctīe egit de creatura in gñali: hic incipit agere de creatura: pductione in speciali. Est primo de creatura pure spūali in s. sequenti dīstī. Deinde de creatura p. iiii. dīst. a. xii. vix ad. xvi. Tertio de creatura et spūali: corporeali pposita: hoc est de hoīe: dīst. xv. vix ad finē libri. ¶ Circa naturā pure spūalē q est natura āgelica. pūmo dētmīnat de eor creatīe r hīs q ouenit eis ex eor pductīe. Scdo de creatoz habitudine ad beī r creaturas: ex eor ouerlone r auerlone dīst. xv. ¶ Circa primū tria pncipaliter iudicat. pūmo creatōis tps et locū: qñ r tibi sint pfecti. Scdo creatoz ālitate ad pductū: sint boni aut mali. dīst. iiii. Tertio: tū r quāritatē: an oīz sint pfecti vel impfecti dīstī. iiii. ¶ In hac q scda dīst. sunt due cōclusīes pncipales. pūma āgelica: natura r corporealis. iiii. elementz nature āgelica: sī cū tpe non ex tpe nec in tpe: in principio sunt creati. Et tpe dicit qd simulatē iponat. Nō ex tpe nec intelligit oīdo pīonitā: temporis ad aīa creati. Nec in tpe: nec designat exccētū r tpeis scilicet cōtīnētis ad cōtēta in ea. ¶ Et tertia cōclusio. In celo spīrīto et cū illo cōs angelī simul sunt creati. In q ceteris manentib? supbīctēs sunt p. iiii. hās cōclusīes aucto rītatibus pbat r dēduct. ¶ Questio. 1.

Et erit tū pūo vtrū tps sit mēsurā āgeloz. Nā qstio etiā mouet dētmīnat ab dēccā in. ii. q. xii. Sed q mēsurā sit de cōfīone plura supponit ex naturalī pphīlosofīa r metaphīlica: q hīc fundare pūctū fozet: ideo necessaria sumarie tāgen. ¶ Et dīa q titulus cōmpēndit tps r mēsurā. ¶ Epus quoq p mēsurā dēscrībit. iiii. pphīloz. Ideo notādū est post dēccā. q. xi. scd: in qua qstīone r alīs sequētib? ac pcedētib? plura ad ppositū valentia late dētmīnat: r in phtīca sua. Notādū itaq est circa illū dētmīnū mēsurā q fm pphīlosofū. r metaphīsicē. Ad dēsurā est id q res cognoscit. Dicit enī metrū est q pūo vnūqōs cognoscit. ¶ pōt aut res cognoscit tripliciter: fm hoc tripliciter aliqd sī mēsurā res. pūo mō mēsurā res cōtī effīcīe cognōtīōis apbēssue rei: hoc est cognōtīōis qua res pūo apbēndit. Nō mō r intellect? est mēsurā rerū qe itelligit: sī r tps rei si ponat: sī r obiectū qd est res spā ītellecta: q ille sunt caūse pīales effīcīēs cognōtīōis rei. Et ita intelligit dicitū pphīlosofū q obiectū est mēsurā cognōtīōis. Scdo mō accīpī mēsurā p illo qd dicit r remōcōtīōnē alīcū? pī notū. Quō mō dīcīm? q imago perrī pēntat petrū Et sic respīctās pōt dīcī mēsurā respīctat. Istū duo modī mēsure sūt gñales modī accīpīendī mēsurā: cōmunes tā quāritatē q alīa q quāritatē. Tertio mō accīpī pōt p illo qd dicit r cognōtīōnē quāritatē al tēri. Nā pphīlosof? vbi s. metrū est pūmū vnūcūquq gñā: r marīe pprie quāritatē. hīcne eīvenit ad aīa. Metrū em est q quāritas cōstīct. Et ille modus est ad ppositū. Sic aut mēsurā supponit cognōtīōnē rei mēsurate sī r notīctā eius quāritatē. Nā qñ res pūo nota est fm suā essentialitē illō p qd ītellect? certīcat de eī quāritatē pprie dē mēsurā illi? Lēxplū: vt si pā? pūo not? est q pānn? r p applicatīōnē vīne notīctatē est q quāritas fm lōgītudīne: vīna est mēsurā longītudīnis pānnī. Ex quo qz mēsurā rātū potēs esse pūus cognōtū fm qz mēsurā: licet nō fm quāritatē. ¶ Et quia quadruplex est quantū

Art. 1. Not. 1.

qz angel⁹ pot⁹ fuisse: nec esse nec fore. Pot⁹ esse z nec fuisse nec fore in se in presenti instanti crearet⁹: in eode⁹ annihilaret⁹. Pot⁹ fore nec esse nec fuisse. Ho sic deus qz in cenario coexistit cuiuslibet differente t⁹ps. Nec pot⁹ non esse aut non fuisse aut non fore: t⁹ enitas no est aliqd iheres deo: nec duratio e aliqd iheres angelo. ¶ Istis p⁹missis qd ad sedz articulu sit bec conclusio p⁹ma: Adul trinitatis angeloz sicut quatuordecz rez numerabilis mensura est: veritas in re extraval in intellectu ista conclusio p⁹ p⁹ ex p⁹o notabilis: qz ita numerabiles sunt angeli (cu no sit infiniti) sicut cetere multitudines rez sepa taz: p⁹ p⁹ia simili mensura quatu ad eoz multitudinem sunt mensurabiles. Adultrudo aut numerat⁹ vntate vt dicitur est: g⁹c. ¶ Secda conclusio extensiois angeloz nulla est mensura. p⁹ba: qz et⁹ qd no est nulla e mensura exte sio angeloz no est qz i angelis no est quantitas molis cu sint exte siue idiuibiles. Et ita no sunt exte siue rez mensurabiles s⁹ extensioe. ¶ Tertia conclusio de⁹ est mensura pfectiois oim angeloz p⁹ qz p⁹ cognitio nem deit⁹ angeloz pot⁹ cognosci q⁹ p⁹ pfectiois alto qz plus accedit ad pfectione dei q⁹ ali⁹: g⁹ de⁹ est mensura pfectionis. tenet⁹ p⁹ia ex qd nois mensura. Sit si esset aliqd angel⁹ ceter⁹ pfectioz ex cui⁹ pfectione sciri posset qz angeloz esset pfectiois alto: ille esset mensura pfectiois ceteroz. ¶ Quarta conclusio. Mensura oratiois angeloz no est aliqd iheres angelo distinctu ad eo. p⁹ba: qz nec esset substantia nec accidens. Ho substantia: qz no angel⁹ i se cu nihil sit mensura susp⁹ nec p⁹ et⁹: qz angel⁹ est substantia simplex no h⁹is ptes.

Art. 1. p. 1. q. 1.

p. 1. q. 1.

p. 1. q. 5.

p. 1. q. 4.

p. 1. q. 5.

p. 1. q. 6.

Nec accidens: qz de⁹ pot⁹ angeli creare pferuare sine accidere sibi iheres: t⁹ tuc nihilomin⁹ duraret sine ra li accidere. Igitur nullu tale accidens est et⁹ duratiois mensura: aliqd duraret sine mensura duratiois qd est impossibile. Ite mensura debet ee notioz mensurata: s⁹ nullu accidens absolutu v⁹ respectu inextis angelo est notioz angelo aut et⁹ duratioe. ¶ Quinta conclusio. Mensura duratiois angeli no est deus: neqz alter angelus. p⁹ba: si nihil p⁹ qd no pot⁹ cognosci qd duratio angeli sit maior: qz minor: est mensura t⁹ ratiois angeli. Sed nec p⁹ de⁹ nec p⁹ ali⁹ angeli: nec p⁹ accidens iheres cognosci pot⁹ qz duratio angeli est logioz vel beioz: igitur nec deus: nec ali⁹ angel⁹: nec accidens angelo iheres est mensura duratiois angeli: minor: p⁹ba: qz p⁹ nihil qd equiter respicit duratioe maior⁹ minor⁹ pot⁹ cognosci maior⁹ minor⁹ duratioe: sed deus: angel⁹: accidetia iheres equiter respiciu⁹ angeli plus z min⁹ durant⁹: igitur. ¶ Sexta conclusio. Mensura duratiois angeli no est euu⁹ vel euu⁹ dicitas. Ii dicit aliqd d⁹ illi cu t⁹ p⁹ba: qz q⁹ qd dicit enitas aut t⁹ esse cui: aut aliqua habitudine et⁹. Ii respectu aut⁹ positu ex t⁹rog. Non p⁹miu: qz tuc no esset mensura esse siue exite angeli cu ide no sit mensura susp⁹ vt dicitur est. Nec scdm scy habitudo: qz illa habitudo fundaret in exitia angeli: z p⁹ p⁹ no esset notioz ea. Ite cognitio habitudois respicit⁹ siue respectu exite depedet a cognitioe fundamenti: ita no erit mensura exite angeli: cu mensura est notioz mensurata. ¶ Ite aut habitudo illa esset eus reale vel r⁹is t⁹n. Ho scy: qz opatio itellct⁹ nihil facit ad duratioe angeli. Nec ens reale: qz real habitudo re q⁹ sit fundam⁹ reale: t⁹ min⁹ distinctu reali a fundam⁹ to. S⁹ h⁹u⁹ habitudois h⁹ assignari posset fundam⁹ t⁹n. Ii exite angeli: t⁹ null⁹ t⁹ min⁹ pot⁹ dari distinct⁹ ab angelo aut et⁹ exite: qz no est real. Nec pot⁹ dari tertiu: scy qz euu sit compo⁹ sit⁹ esse angeli: habitudine siue h⁹u⁹

respectu: qz co⁹positu no est notioz altera partiu suaz. Nec tot⁹ est mensura partes: sed b⁹ ecouer⁹o q⁹z. ¶ Septea p⁹ba: p⁹o. Si poneret⁹ eulteritas mensura angeli distincta a t⁹pe: hoc maxime est ideo: qz angelus et et⁹ esse ac substantia est tota sit: s⁹ hoc no: igitur. Est opinatio oppositu. ¶ Minus: p⁹ba: qz t⁹ic substantia corruptibilis est mensurata eoz: qd negat⁹. p⁹ba: qz est substantia copialis est totu sit: qz p⁹ duratioe nihil notu acq⁹ substantie corruptibilis: sic nec substantia angeli. ¶ Si dicit⁹ qz substantia corruptibilis substantia angeli: ideo mensurat⁹ t⁹pe. Contra. Sic substantia angeli substantia sue opationi cognitioi. Ii affectioi qz mutant. ¶ Si dicit⁹ qz q⁹ ad opatione sua qz mutabilis est mensurat⁹ t⁹pe: s⁹ q⁹ ad substantia eoz. Sic p⁹ oia dicit⁹ pot⁹ de substantia corruptibilis: qz mane re pot⁹ absq⁹ dictione sine oi motu. ¶ Si dicit⁹ qz angelus ex se semp manet: s⁹ corruptibilis substantia no: qz corrupti p⁹ causas intrinsecas. Contra qz esse aliquid definit est p⁹ subtractione cae pferuat⁹. Et qz p⁹manet est p⁹seruatioe cae pferuat⁹. Hic aut⁹ ta angeli qz substantie corruptibilis equiter depedet a deo t⁹qz a ca pferuat⁹: z p⁹ subtractione diuine pseruatiois ita definit angeli: sicut substantia corruptibilis. Igitur no plus definitur sibi angeli: ex se est p⁹petuu qz substantia corruptibilis: qz ita pot⁹ de⁹ p⁹petue pferuare substantia corruptibile sicut angeli. Hoc i p⁹positio variat qz angel⁹ sicut no pot⁹ creati nisi a deo: ita nec annihiliari siue corrupi: exte deo nome corruptionis nisi a deo. Substantia corruptibilis pot⁹ generari: corrupi: (sicut partiali⁹ ab agete creato: qz substantia copialis ideo no mensurat⁹ eoz: qz corruptibilis generalis pariformit nec angel⁹ mensurat⁹ eoz: qz est creatibilis: annihilabilis. Ite nihil est i substantia angeli qd sibi definitur maiore v⁹ minore duratioe: s⁹ qz semp durat vel no semp: est ex mera volutate et b⁹niplacito diuino: ideo eulteritas oim superfluit. ¶ Si dicit⁹. Licet angel⁹ sit annihilabilis: min⁹ t⁹ annihilabilis: s⁹ oia substantia corruptibilis corrupit: ideo mensura angeli no est t⁹pe: s⁹ euu. Contra: mot⁹ celi pot⁹ ee p⁹petuu: z fm philosophu est p⁹petuu: t⁹ t⁹ no mensurat⁹ eoz: sed t⁹pe. Ii a p⁹ motu diuini mensurat⁹ mot⁹ planetaz: ideo p⁹petuitas no ipedit qn p⁹petuu possit mensurari t⁹pe. ¶ Septia conclusio: r⁹stalis. Ii s⁹ est mensura duratiois angeloz. Illa conclusio p⁹ba: qz illud qd no h⁹ duratioe maior⁹ vel minor⁹: nisi qz coexistit maior⁹ vel minor⁹ successioi vel t⁹pi in actu vel poteria illud mensurat⁹ t⁹pe: s⁹ duratio angeli est h⁹mo: igitur. Minus: p⁹ba: qz vel angel⁹ v⁹ magis vel min⁹ durare: qz coexistit maior⁹ vel minor⁹ t⁹pi vel ex natura sui: puta sua p⁹fectioe. Si des p⁹miu habet⁹ p⁹positu. Si scdm t⁹nunc sed⁹ qz q⁹to angel⁹ est p⁹fectioz t⁹to esset et⁹ duratio maior⁹. Et t⁹ps. Si de⁹ no crearet angeli oib⁹ p⁹fectioe creatis p⁹fectioe plus duraret qz angel⁹ i p⁹ncipio mundi creat⁹: qd est manifeste falsum. ¶ Ite dicit⁹ nec logu fm duratioe sunt passioes t⁹ps: qz cuiusqz euenit⁹ mensurat⁹ t⁹pe. Contra: aut⁹ duratioe angelo: loq⁹: igitur. ¶ Ite duratio substantie corruptibilis mensurat⁹ t⁹pe: qz coexistit maior⁹ vel minor⁹ successioi actu vel poteria: qz eode⁹ mo duratio angeli mensurat⁹ t⁹pe. Tenet⁹ p⁹ia: qz nulla est r⁹o diuersitatis. ¶ Si dicit⁹ qz substantia corruptibilis depedet a t⁹pe: qz causat a mo tu celi: s⁹ substantia angeli no. Contra. Contra: dicit⁹ qz celi nihil facit ad generatione iherioz: nisi qz applicat actiua passiuus. v⁹ si celi qui crearet z haberet se i debito

Art. 1. p. 1. q. 1.

p. 1. q. 1.

p. 1. q. 5.

p. 1. q. 4.

p. 1. q. 5.

p. 1. q. 6.

immediate locati: imobilis primi. i. non necario ad mo-
tum cōtēti moti. et p̄nis ab eo distulim fit hec de-
scriptio in forma. Superficies corpis aliud cōtētis
immediate et d̄iuisa ab eo. Et q̄ p̄ q̄ nō totū corp̄
locas est loc̄. Et̄a excepti hō tota sphaera ignis est lo-
cus aeris cōtēti: si sola p̄voluta ignis q̄ tagat aerē.
Et̄ is nulla p̄ sit vltima affirmatiue. I. oī alia vltio: cū
q̄libet sit diuisibilis in duas medietates: q̄ vna tagit
locatū q̄ p̄ diuisa ab eo vltio: et̄ p̄ vltima ne-
gatiue. i. q̄ nulla est vltio: tales sunt multe: imo
infinitē: vt vltima medietates: vltima tertia: vltia q̄r-
ta: vltia. 100. et sic in infinitū. Et̄ q̄ sequitur q̄ eiusde lo-
cati sūt multa loca imo infinita: s̄ in cōcātia. Et̄ scōo
p̄t̄ q̄ vltima a sphaera nō est loc̄ terre: q̄ nō est imedia-
ta terre. Et̄ Tertio p̄t̄ q̄ totū nō est loc̄ sue ptis nec
p̄ est loc̄ totū: aut alteri p̄tis eiusde tonus: s̄ totū
cōtētat oēs suas p̄tes. Adnotam̄ p̄ est loc̄ totū
eo q̄ nulla p̄e p̄tinet totū: q̄ nō p̄sāim. Nec p̄ est
loc̄ p̄tis: vt puta superficies cōuera nō est loc̄ p̄tis ite-
riori: q̄ hec p̄mētra nō sunt diuisa a cōtētis: ita q̄
p̄ possit nō moueri motis p̄tēti. Et̄ scōo notādū q̄
is p̄bus multas ponat locos: cōditōtes. Sc̄ris in Bo-
naueñ. q̄. x. but̄ difficultatis reducit eas ad res q̄ sunt:
cōtētere: mēsurare: cōseruare: q̄ nō nō cōueniūt loco
respectu cuiuslibet locati. vñ aut loc̄ h̄z triplicē cōpa-
rationē ad locatū: cōparatē est rōne cōtētis. Et̄ scōo
in rōne mēsuratis: et̄ tertio in rōne cōseruatis. Et̄ d̄i-
net enī vt̄as: is mēsuratū quantitā. Et̄ cōseruatū naru-
ra: s̄m hāc triplicē habitudinē sunt in loco substantiē
finitē corpales: corruptibiles: q̄ finitē limitate sūt
in loco p̄tinentē: q̄ corpales sunt in loco mēsurate: q̄
corruptibiles sunt in loco p̄tēti: sed s̄m duas p̄-
mas sunt in loco substantiē finitē corpales: sed nō cor-
ruptibiles. s̄m prima tū sunt loco substantiē spūales
et̄ incorruptibiles. Et̄ Tertio notādū q̄ p̄m s̄m di-
x̄t̄. xvij. primi aliqd̄ d̄ esse loco dupl̄. s̄. circūscripti-
uē diffinitiuē. Et̄ addit aliqd̄ tertiuū modū. s̄. h̄z us-
li. par. iii. c. xvij. repletuē. Et̄ circūscriptiue est i lo-
co qd̄ cōmēsurat loco ita q̄ totū est in toto loco: vna
p̄e in vna p̄e loci et̄ alia in alia p̄e: et̄ nulle due p̄tes
extēsiue in eadē p̄e loci. Illud mō corp̄ extēsiue est i
loco: q̄ diffinitiuē est i loco qd̄ diffinit sibi certū locū
in q̄ est totū itoto. Et̄ oīū mixtū. i. nihil ipsi q̄ n̄ ipm
et̄ totū q̄libet p̄e loci: et̄ nihil est̄ extra talē locū. hoc
mō alio: et̄ nalis est in corp̄e corp̄: xpi i loco spūi-
tate. Et̄ repletuē est i loco qd̄ replet oēm locū: ita
q̄ nō est possibilis loc̄: quē nō replet ille mod̄: s̄oli di-
uine nature cōuenit vt tractat di. xvij. primi. Sed
illo mō nō p̄tēti est i loco: q̄ nō p̄tēti in loco: q̄ p̄t̄
suā infinitate ita est in oī locis s̄m in nullo loco detinea-
tur s̄m illud detere. xvij. l. c. lvi. terra ego iplebo. An
liero. in ep̄la de his q̄ deo i scriptura attribuit̄. Et̄
cellio: celo p̄fido: inferno lōgio: tra i mēstas et̄
latio: est marē celūz terra iplet. p̄culdubio nullū lo-
cus est ab ep̄p̄itia abfens. Et̄ Quarto notādū q̄
esse in loco ad h̄c dupl̄ pōt accipi: is nō p̄tēti quātū
ad vñ mēstas s̄m substantiē: s̄m opatiōnē. Sc̄m
substantiē est i loco: q̄ substantiē: et̄ reat̄ p̄tinet in
loco: et̄ nihil ipm̄ est qd̄ nō sit p̄tis rali loco: sic est i lo-
co: qd̄ circūscriptiue diffinitiuē est i loco: q̄ opati-
ōnē est in loco: qd̄ alique effectū p̄tinet in loco: is nul-
lū est̄ p̄tēti sit p̄tis est̄ loci: dicam̄ q̄nis: solē esse i
aere que illuminat et̄ calefacit is ipopte. Et̄ Quantū
ad sc̄m articulū est hec cōclusiō p̄ia. Angel̄ nō est

in suā substantiā in loco circūscriptiue. Et̄ q̄ cū age-
lus sit natura spūalis in corpore: et̄ idūm sit vt nūc
supponit: nō h̄z p̄tes p̄ q̄ possit loco cōmēsurari s̄m
modū tactū i tertio notabilē: nō est i loco circūscri-
ptiue s̄m suā substantiā. Et̄ scōo p̄cio. Angel̄ nō est i
loco repletuē. p̄t̄ q̄ nō est infensus: neq̄ infinit̄:
neq̄ d̄. Et̄ sic aut i loco repletuē est eē vbiq̄: q̄ so-
li deo cōuenit. p̄er hoc enī beat̄. Ambro. p̄bat sp̄m
sc̄m est d̄. Et̄ Tertio p̄cio. Angel̄ est i loco diffini-
tū. p̄t̄ q̄ angel̄ est i loco vt p̄bat magister aucto-
ritatib̄ in textu. Et̄ nō circūscriptiue nec repletuē:
igit diffinitiuē. Tenet p̄nam a sufficiētē diuisiōe. Ad
not. p̄ vtraq̄ p̄e deducta q̄ n̄ in p̄cedentib̄ p̄ cōlonib̄.
Et̄ pōt p̄bat rōne: q̄ cū angel̄ est natura aliq̄ finita:
vel est alicubi vel nullibi. Ad sc̄m: q̄ absurdū est vi-
cere q̄ aliqd̄ sit et̄ nullibi sit. Si p̄mū. i. q̄ est alicubi.
et̄ q̄ nō est vbiq̄: s̄ p̄tinet in aliq̄ vbi. i. p̄nis finit̄:
p̄nis ipm̄ est eē loc̄. Et̄ aut cōtēntē p̄t̄: q̄ est tōi et̄
nō alibi: nec extra illud vbi: q̄ p̄tinet. hoc em̄ est tōi p̄-
neri. Et̄ Quarta p̄cio. Angel̄ est i loco diffinitiuē: nō
tū p̄ opatiōnē: s̄ in suā substantiā. p̄bat: q̄ si angel̄
est i loco p̄ opatiōnē quā h̄z i corpore: aut ita opera-
tio est imediata virtutū agēlice a q̄ p̄cedit: aut media-
ta. Si imediata: q̄ p̄tis est angel̄: i tali corpore v̄t
iura lōgo: p̄t̄: q̄ virtus ita aut est angel̄: aut i
iplo angelo. Si media: q̄ est ab ita virtute: p̄ aliq̄
mediū et̄ q̄ n̄ de illo mediō: ita vel op̄: p̄cedere i in-
finitū: vel tandē venire imediate ad ita virtutem: p̄
p̄nis ad ita cui? est ita virtus. Et̄ sc̄m. Hūi sic
sequit̄ q̄ frequenter angelus nullo: est s̄m substantiā:
q̄ frequenter nihil operat̄ in celo emperio: cum illud
sit imutabile et̄ imobile: nec in alio exteriori corp̄e: vt
p̄t̄ de celo ad terrā: nihil opandi: locis in medijs tunc
ille nec est i celo nec in terra nec i locis intermedijs:
Et̄ rōne q̄ est opatio corp̄ q̄ dicere voluerit q̄ ange-
lus nō sit i loco corporeo s̄m substantiā: s̄ tū s̄m opati-
ōnē. vñ. s̄ aliqd̄ operat̄ circa corp̄: ipm̄ mouēdo lo-
caliter vel alia sp̄cie mot̄: sicut angeli motozes oz-
biū: et̄ angel̄. Et̄ hōbie. h̄ic dicit̄ hūiē: i corpore affi-
p̄o nō s̄m substantiā: s̄m tū mouēdo illud corp̄: et̄ opandi
in eo. An articl̄. Parisiensis. 205. q̄ substantiē se-
parate sūt in loco p̄ opatiōnē. Et̄ q̄ p̄t̄ moueri ab ex-
tremo i extremū nec in medijs: q̄ p̄t̄ velle operari in
extremo vel i extremis nec i medijs. Et̄ rō. Et̄ Quarta
p̄cio. Substantiē est angeli nō dependat a loco neq̄
in eē neq̄ i p̄seruari. p̄t̄: q̄ corp̄ nō est narū saluare
sp̄m: neq̄ angel̄: necessario est i loco q̄ n̄ esse possit i
nullo corpali creatura extēsiue: possit etiā eē extra
oēm corpale creaturā. H̄aber aut̄ potentā passiuā
respectu loci corpali: q̄ pōt locari s̄m diffinitū q̄ fū-
dat in eē natura inquantū limitata. Nec alit̄ cōtēntē a
loco: nisi q̄ substantiā: et̄ p̄tis locus: sic est i p̄tēti
nec recipit a loco. Et̄ sc̄m. Nullū loc̄ est angelo
naturalis neq̄ volentis. p̄t̄: q̄ ad nullū inclinatur
naturaliter tanq̄ ad cōseruandē vel p̄ficiētes: etiā nul-
li cōtrariatur tanq̄ cōrumpentē: est enī quasi in po-
tētia neutra ad oēm locū corpalem sibi: tamen p̄-
portionatū. h̄ec est sententia Alex. et̄ Sco. Et̄ Quarta
ad tertiuū articulū. Dicitur p̄mō cōtra conclusiō-
nem tertiam et̄ quartā. Nam videt̄ q̄ impossibilē est
angelum esse in loco diffinitiuē. p̄bat: quia locus
est extrinsecus locato: vt puta tangens ipsum s̄m vlti-
mū sūt: ideo d̄ terminus cōtēntis et̄ similiter lo-

Loco 2

Loco 3

Not. 4

no.

Loco 5

Art. 5. Dubi. 1.

Locus h̄z tripli-
cem comparatō-
nē ad locatū

Not. 3
Modi ad
q̄ d̄ eē in loco:
circūscriptiue.
q̄ d̄ eē in loco
diffinitiuē

quid est eē in loco
repletuē.

Not. 4
Modi ad
q̄ d̄ eē in loco

Art. 1.
p̄cio. 1.

carū loco: nec loc⁹ recipit locatū in interiora sua aut partū suaz: vt p⁹ ex diffinitione loci statī expōita: angel⁹ aut diffinitūe essentīe in loco est tot⁹ in toto: rōr⁹ in quibet pte loci. ¶ Ad cōfirmā L. oc⁹ nō est locus suaz: qualitatē sibi inherētē ppter intīmā eoz p⁹sentīā: q̄ nec angelū illō modo assūntentis. Tenet p̄na: q̄ angelus cōtinentis corpō nō est minus intīme p̄sens obitus p̄tibus corpōs cui coassūtit: q̄ accidēs suo subiecto. ¶ P̄terea loc⁹ debet r̄gere locatū: esse eūdem locatōr: ita de mulī: alīq̄ cōditōib⁹ loci. Sed angel⁹ q̄ quantitate caret tāgī non pōt: nec est alīcui eūdem intēlus. ¶ Ad dubiū hoc v̄ q̄ inuitū fālic imaginatōrī: q̄ imaginat⁹ est q̄ angel⁹ coassūtat partibus intrinsecis loci: sicut aīa corpōs q̄ ita nō est: sed angel⁹ loco diffinitus p̄sens est: corpōs locatō ab illo loco quo diffinit⁹ angel⁹: s̄t est p̄sens cutlibet p̄ri illius corpōs locatī: tā p̄tibus in p̄fundo q̄ i superficie: nō sic p̄tibus loci. Et hī qdē aliq̄ modo p̄tis lo co: r̄ cuiubet p̄ri et vltimo: sursum: deorsum: de retro: sursum: inferius: itē: p̄ immediatōrē: sic q̄ inter ipm̄ r̄ partes extremas loci nūq̄ mediat. Et illo nō tāgī ptes loci: nō aut̄ irrat caa. Tāde q̄cūq̄ p̄s loci v̄tīa accipiat si v̄tūdat⁹ in duas medietates: interiorē: et exteriorē: nō est p̄tis interiori medietati: sic aut̄ est p̄tis corpō locatō. Nūq̄ hīq̄ loc⁹ angelī p̄tinet solū angelū aliq̄n̄ et vacuū: q̄ loc⁹ nō replet⁹ corpē. Sed p̄tinet corp⁹ aliq̄ cui coassūtit angel⁹: totū: cuiubet et p̄tē cōtīnēdo corp⁹ illud etiā cōtīnēt angelū. v̄ si angel⁹ coassūtit petro r̄ oib⁹ p̄tib⁹ ei⁹: corp⁹ petri nō est loc⁹ angelī: sed loc⁹ corpōs petri est loc⁹ etiā assūntētis angelū: et in illo loco corp⁹ petri est cōmēsuratū: et angelus diffinitus: sicut de facto corp⁹ hūmānū nō est locus aīe: in: et hīq̄ nec generalī matīa forme sibi iherentis: sed locus corpōs est loc⁹ etiā aīe r̄nālīs. Et rōr⁹ subiecte matērie est etiā loc⁹ iherētis forme: s̄t per hoc p̄t solū argumētō. ¶ Sed dīceres q̄. Duo loca nō p̄t simul esse in eodē loco: q̄ nō videt⁹ q̄ corp⁹ r̄ angel⁹ p̄t eundē locū. ¶ P̄terea angel⁹ s̄m̄ hanc r̄sionē est magis in corpē illo q̄ in loco: esset ei intīmo corpī illo q̄ loco: q̄ magis corp⁹ illud esset ei⁹ loc⁹ q̄ loco: cōtīnēs corp⁹ r̄ angelū. ¶ Ad cōfirmā: maf: q̄ dicitū est q̄ diffinitūe est in loco: qd̄ est totū i toto: totū in quibet pte. Angel⁹ aut̄ sic nō est in loco sed sic est in corpē talē: q̄ tale corp⁹ est esse ei⁹ locus. Ad p̄tīmū hui⁹ r̄p̄lice neq̄t assūptū: sed illa p̄batio h̄a ē de duob⁹ corpib⁹: quoz neutrū iheret alteri: nā subiectū extēsum r̄ accidētia sibi iherētia sunt plura corpā: tū simul in eodē loco. ¶ Ad scōm cōcedit q̄ angel⁹ est intīmo corpī loco q̄ loco: r̄ ideo corp⁹ cui assūtit nō est ei⁹ loc⁹: nā loc⁹ nō debet esse intrinsecus locatō: sed extrinsec⁹ imediat⁹. ¶ Ad cōfirmā tionem v̄ q̄ in multipl⁹ v̄: aliter est angel⁹ tot⁹ in corpē cui coassūtit: et alit in loco a quo tōtinet. Et hī ei tot⁹ in loco r̄ quibet pte loci eo modo q̄ locatū i loco id est tot⁹ imediat⁹: loco cuiubet p̄ri loci: hoc est fmi nīvel extrematī: ita q̄ inter ipamē quālibet vltimā partē nūq̄ mediat: nō tū est intrinsec⁹: illis p̄tib⁹: s̄ i corpē locatō est intrinsec⁹. vt s̄ declaratū est. ¶ Ad rōnē dubiū q̄ arguit de p̄dione loci respectu locatī. Dīcendū q̄ ille intelligit⁹ de loco circūscriptiue: nō diffinitūe. ¶ Sed dubiū. Cū aut̄ angel⁹ detinetur sibi certū locū q̄ritatē ita q̄ nec maior: nec minor pos sit coassūtit. Hīdē post dēccā. i. q̄. iiij. q̄ dabit est maxīm⁹ loc⁹ cui angel⁹ pōt coassūtere: r̄ hoc cuiubet

angelo fm suā p̄fectionē. P̄t: q̄ angel⁹ est limitate nature r̄ finite p̄fectionē: ideo nō pōt coassūtere loco: q̄ totū: neq̄ in omī loco qd̄ est ei⁹: q̄sī aut̄ loco possit coassūtere certū nō est. Hōmīne invidet q̄ ma ior: q̄ esset loc⁹ corpōs qd̄ posset informare sī esset forma corpōs. ¶ Sed v̄ q̄ nō pōt dari minim⁹ locus cui pōt angel⁹ assūtere: qd̄ posset coassūtere loco p̄t actuali si possibilis eēt loc⁹ iduisibilis: p̄ eo q̄ ipe est iduisibilis: ideo nō dat minim⁹ locus cui pōt assūtere cū em̄ nullū corp⁹ cui assūtit: esse iduisibile: quocūq̄ dato pōt dari min⁹ cui assūtit: ita minor: loc⁹ r̄ h̄ angelus coassūtit corpōs iduisibilis: non tū p̄t v̄m̄ parti q̄s alij/ s̄ s̄ totū. Sicut sol s̄ illūminat totū mē diū r̄ nō p̄t p̄tē p̄p̄nua q̄ remotā: sic de cādela accēsa h̄ plus lūe intēl⁹ illūier p̄tē p̄p̄nua q̄s remota. ¶ Tertio dubitat: v̄trū angel⁹ pōt coassūtere plurib⁹ locis nō ordinatīs. vide dēccā q̄t. i. q̄. iiij. Ad illud dubiū dicit Thomas: qd̄ de facto nō est s̄m̄ in duobus locis dīcētū: nā de cōtīnūs nō est dubiū. S̄ de possibilib⁹ itē nō est dubiū qn̄ posset esse i duobus locis dīcētū: p̄ potentā dīuīnā h̄ hoc etiā de corpō bus: q̄ cedat: vt patet in q̄rto. ¶ Sed de p̄tē eoz: naturalī videt⁹ p̄babilē q̄ nō possit v̄m̄ esse i duobus locis s̄ i q̄ dūbet s̄i sibi adēq̄ p̄m vltimū potēte s̄ue: videt em̄ s̄le eē q̄s ad hoc ac s̄i informaret matēria. Hūc aut̄ s̄i informaret corp⁹ nō posset informare p̄tē corpōs: alī diffinitas: sicut nec aīa intellectū p̄t. q̄ nec nūc. An aut̄ possit eē in duobus locis q̄z neuter est sibi adēq̄. S̄co. q̄. viij. dī. i. vertit in dubiū: eo q̄ neutra parte haberi rōnes sufficētēs. ¶ Quarto dubitat. An duo angel⁹ p̄t s̄i esse in eodē loco. vide dēccā. i. q̄. iiij. Hīdē q̄ p̄tē p̄ potentā dīuīnā: s̄t r̄ de corpōib⁹ illō cōcedit. ¶ Sed qd̄ fm potēntia naturalē: hīdē est q̄ s̄cēnā quā lego demoniū fuit in corpōe vni⁹ hoīs obfessit: vt habet L. vi. v̄s. videt q̄ fuerūt s̄i vt vult Rich. iij. de tri. S̄i r̄ q̄ duo corpōra p̄t naturalī esse simul. i. ptes essentialēs cōpōsit. ¶ Tē accidētia eūdem subiecto extēna q̄ s̄m̄ tū circūscriptiue in loco. Ad hōmāmagis videt hoc naturalī possibile de duob⁹ spiritib⁹ q̄ nō s̄i circūscriptiue i loco. ¶ Et illo p̄t fm dēccā vbi supra q̄ vni⁹ angel⁹ pōt se tr̄ āfferre p̄ locū alterū: angelū q̄s p̄ mediu sine cessāte alter⁹ angelū. P̄t: q̄ nulla est ibi resistētia: q̄ plures p̄tē esse simul i eodē loco corpōrali. Tē sp̄s angelī: r̄ aīa intellectiua sunt: s̄i in eodē corpōe: p̄ta obfessio. q̄ a s̄i duo āgeli s̄ue boni s̄ue mali p̄t eē s̄i. ¶ Vltimo dubitat: de repletōe ista celli emp̄tē: de qua Strabus r̄ Beda q̄ celli emp̄tē: repletū sta tim est angelus repletū. s̄i repletū: q̄ nō pōt fieri additio. ¶ Tē p̄ lapsum quoz dā āngeloz facta est vacuatā i celo emp̄tē: r̄ ita deornatī est nobilissimū corp⁹ creatū. Hīdē Alex. de ales pte. ij. q̄. xij. art. iij. mē. iij. q̄ celli emp̄tē: r̄ ita deornatī est nobilissimū corp⁹ creatū: p̄ sufficētā r̄ q̄ grūatē ornāt⁹ celli. Sufficētā dīco q̄s ad nūerū a deo p̄ordinatū. v̄i celli repleti angelis nūq̄ alit⁹ est q̄ celli ornati angelis fm eūdem nūerū quē de ad inhabitatū ordinatū. Hū illa repletio nō ipedit qn̄ possit fieri additio: q̄ potuit de us p̄tes ordinatū nō ordinatū: q̄s dā q̄ possit iudicī tbi erūt q̄ nūc nobilissimū locū ad n̄i custodiā: sicut āngeloz sc̄is addent aīa sc̄e euolatēs vel purgare. S̄i nō arguit de cadētib⁹. S̄i q̄ non est repletio corpō rale q̄ prohibeat capere alia: nec per q̄s vacuatā. Hūde semp̄ repletū est q̄s ad sufficētā: q̄s semper

Art. 1. Nota. 1.

Dub. 5.

Dub. 4.

Dub. 5.

Dub. 1.

a deo eſſentia ſimplices: imateriales pſonaſ diſcreti
ſonales: & arbitrio liberi: quātu ad duo pſia univo-
cates: quātu ad duo vltia diſparates ac diuerſi. ¶ Secūda
cōcluſio. Angeli oēs in primordio ſue pſitionis boni
fuerūt ſine vicio p innocētia: ſed nō iuſti p virtutes &
grām. ¶ Tercia. In angelis a pſcipio erat natura-
lis cognitiō: q̄a quo & cū q̄ facti fuerāt cognoscebāt
bonū & malo appēdēt a reſpōdendo diſcerne-
bant. ¶ Pōrtationem adit mſi in tēptu. ¶ Quēſtio. I.

¶ Q̄uerit an aliquid pſima pſoluſionē. ¶ Vtrū
oēs angeli ſer ſe pſonaſ diſcreti eſſentia
li ſpēcie ſunt diſticti. ¶ q̄ſtio ſupponit q̄ ange-
lus ſit pſona. ¶ Quērit an oēs diſtinguunt
ſpēcie: an aliqd ſolo nūero. ¶ P̄tio vtrūq̄ notādū p̄io

q̄ ſi nōmē angeli? ¶ ſimō oēs p̄tētatē nōmē ſit officij:
vtrūq̄ ſeg. De q̄ inſta dicit. it. tū in p̄poſito accipit
vt dicit ſubſtātia ſiue natura angelicā: ſic accipit
deſcribit ſegel? ¶ Damalce. ¶ Angel? eſt ſubſtātia icōſ

¶ ſubſtātia icōſ pōtea ponit p̄ generē: accipit in
pōtea ſtrictē p ſubſtātia q̄ neq̄ eſt corp? ſe neq̄ corp
pōt vmbilic vt forma: & p hoc excludit alia intellectu
a tā cōſictā q̄ ſepata. ¶ Dicit ſi intellectus: ad ex-
cludendū quāciūq̄ natura nō cognofcentē. ¶ p̄ oſſet ei
deus de nouo p̄cedere ſubſtātia ſpāiale nō cognofcē
tem q̄ p hoc nō eſſet angel? Dicit ſp̄ mobilis: hoc
quātu ad motū locale: q̄ tali motu inſtaſtigabilis eſt.
¶ Per hoc etiā inuſ q̄ nō dēſtat ſibi naturalē i quo
naturalit̄ q̄ſcat: q̄ eſt de ſe indiſcretus ad oēm locū
corpale. ¶ Dicit arbitrio libera: quātu ad motū eſſe
ctiōnē. ¶ Dicit deo miniſtrā: vbi tāſig cā finalis: de
cui? ¶ Merito inſta ſtrictē diſt. it. ¶ Dicit ſi ſuſcipiē
i mortalitatē nō natura: ſe q̄ gra diuina: q̄ angel? ſicut
i mortalit̄ creatura de ſe q̄ ſtabilitatē in nihil: eoiſpō
eni q̄ de nihilo creat? eſt: p̄t redire in nihil: rediret
in nihil: niſi a deo cōſeruaſ: ergo p̄petuū eſt: nō
habet ex ſe: ſed ex dono p̄ditiois cōſeruaſ. ¶ Et ideo
licet nō ſit corruptibilis ex p̄cipijs intrinſectis cū ſit
ſubſtātia ſimplex: nec habet ſua extrinſeca ſicut ele-
mēta: tñ p ſubſtractionē p̄ſeruaſiois eſt annihilabilis.

¶ Dicit ſi aut benigniſſima: & gratioſa deſvolūta
te: ita dono gr̄e ſe ſi beu? poſſet deſcribi dicendo
creatura intellectualis incorporea: tñ reliq̄ p̄cule nō
ſupfluit: q̄ eis exp̄timit cā finalis opatio & duratio
angeloy. ¶ Alia pōt angeloy cōmendatōiā bñſ
Dion? de diuiniſ noib? ſc? Angel? eſt imago dei ma-
niſeſtatio occulti luminis ſpeculū pur? ſplēdidiffimū
imaculatū incōtaminatū incōtinuatū recipiēs totā
ſi iuſti eſt dicere) ſpēctioſitatē bñſ: mate deſſormi-
rariē: pure declarāſ in ſeipſo ſicut poſſibile eſt boni-
tatē q̄ eſt in abſtrictis. Inanc p ſingula verba late p̄ſeg
Alex. de ales. p̄e. ſi. q. xx. mē. ſi. ar. ſi. ¶ Secūda ſup-
ponit ex his q̄ diſt. xxij. ſi. ¶ Secūda pōt: q̄ pſona eſt
ſuppoſitū intellectualē. ¶ eſt aut ſuppoſitū ens p̄ ſerū
nō p̄ſtitūſ aliqd ens vni? nō natū inherere nec ab-
ſolū ſubſtātiā. ¶ Per p̄mā ſc? ens cōpletū excludit
de q̄ pōt eſſe p̄ſ alter? eſſentialis ſiue actu p̄ponat
ſiue nō. ¶ Per ſcō ſi nō ſc? nō p̄ſtitūſ eſt. excludit diuina
eſſentia: & ſimilit̄ relationē diuine q̄ nō ſunt forma-
liter pſona. ¶ ſed p̄ ſtitūſ pſonaſ p̄ter tērtiā nō natū i-
berere: excludunt oia accidētia p̄ter q̄rtā nec ab alio
ſubſtātiā: excludit natura dñiana a verbo aſſumpta.
¶ Dicit diſtinctiō: cōcordat diſtinctiō Boe. ¶ Perſona

eſt rōnalis nature indiuidua ſubſtātia. ¶ Per indiuiduā
ſubſtātia intelligit ſuppoſitū ſubſtātiale. ¶ Per rōnale
natura: natura intellectualis. ¶ Secūda dicit. ¶ Per rōnale
de ſcōvictore pſona ſi diſtinctio: eſt itelligibilis nature
incōcabilis eſſentia. ¶ Intelligit p̄ incōcabilē eſſentia
tā oē illō q̄ nō cōſtat alteri: vel vt p̄ ſtitūſ natura
aut accidēs aut ſuſtētati. ¶ ſi illo ſc? q̄ pſona vltra
naturā vel eſſentia nō nullā aliā eſt poſſitū ſpōtat:
ſ; dicitur onotat negatiōnē q̄ dupliciter cōcōcabitur:
q̄ dicta eſt. ¶ Et q̄ ſc? ſc? q̄ res nō ſunt pſonaſ p̄ aliqua
entitatē poſſitūſ: ſed eoiſpō q̄ res nō ſi nō eſt pare alteri?
nec p̄ſtitūſ aut nec natū eſt iherere: nec ab alio
ſuſtētati: eſt ſuppoſitū. ¶ ſi fuerit natura intellectua
lis eſt pſona. ¶ Secūda q̄ pſonalitas nō eſt aliqd di-
ſtictū a pſona q̄ res q̄ eſt ſumūſ formaſ dicit pſo-
na: ſ; eſt ipa res nō cōcōcabilis modis ſupra dicit? ¶ Et
de hoc lat? vidētū eſt i t̄to lib. diſt. i. q. ¶ Tercio
ſupponētū ſm̄ mētē p̄ſolop̄p̄i. t̄p̄o. c. v. dicit? ¶ Sa-
dē ſpēcie ſit: q̄ eadē ſpēcie p̄tinent: p̄ poſitūſ diuerſa
ſa ſpēcie. ¶ Supponētū itaq̄ q̄ illa diſtictū ſpēcie eñ-
tialit̄ q̄ p̄tinet ſub diuerſis ſpēcieb? abſolut? ¶ eſt autē
ſpēs abſoluta p̄cept? hois abſtract? a p̄uenitiā eſſen-
tialit̄ aliqd q̄ h̄t ſupra ſe gen? ¶ Illa p̄o ſit euidē ſpē-
ciei eſſentialis q̄ ſub eadē ſpē ſpecialiſſima p̄tinet? ¶ Et
illa p̄tinet ſub eadē ſpēcie ſpāialiſſima abſoluta q̄ ſit
ſilia i eſſentialit̄ ſit: ita q̄ nō p̄t bare aliqd ſiſtōra: vt p̄
tr? & paul? ita ſunt ita i eſſentialit̄: vt nō p̄t dari
aliqd ſiſtōra: ita ex p̄te materiē q̄ forma: q̄ eſt ſiſtōra: q̄
oēs materiē ſit: ſit oēs aſe intellectus. ¶ Nec p̄o
aſſignari maior p̄uenitiā n̄t has aſe intellectus q̄
illas: ſe de p̄ter hoc aſſimo. ¶ Itis p̄miffis eſt p̄ia

Art. 1.

Nota. 1.

Nota. 2.

Nota. 3.

Nota. 5.

Art. 1.

Nota. 1.

Nota. 2.

Nota. 3.

sentatē. **P**hāsisma autē ē q̄dōq; i sensu sum? sūt cognitiōes singulāres vel spēs singularit̄ rep̄sūtātes. **E**potet q; ponere spēs intelligibiles p̄iā cognitiōi v̄i in intellectu: q; obiectū actu v̄e perfecte factū p̄iā intellectū i rōne obiecti p̄iā naturalit̄ q̄ intelligat: vt arguit **S**ecundū? est hęc opinio. q. vii. dist. iij. lib. p̄imi sententiā. **A**lia opt. simp̄r negat oēs tales spēs tā in medio q̄ in sensu q̄ in intellectu. **S**icut? opt. est **D**ecā. Ideo **F**3 ē ponent? conclusiōes cū suis p̄batiōib? a mortua. **P**ro norabilē q̄ro sup̄pōit hęc distinctiō int̄ noticiā ē intuitiā ē abstractiua: tā ēā q; abstrahit ab hic ē nūc q̄ eam que a singularib? abstrahit. **D**e quo late tractat **I**tra. q. plog. q; hic nō reperunt. **D**e q; cū intuitiua obiecti sūt h̄r noticiā abstractiua: q; **F**3 aliq; nō manet desinētē noticiā intuitiua: r̄ alia abstractiua: q; manet trāsēntē? s̄i existētē noticiā intuitiua s̄t q; sūdamētū illi? q̄ntiōis i hoc p̄sistit: vt p̄sidentē qd̄ redit ad hoc q; intellect? intelligat **E**tā q̄nt̄ intellect? in nobis p̄r̄it noticiā abstractiua. Ideo p̄mittēt aliq; p̄clōnes p̄ambule: q̄bus ostendēt qd̄ sit in sensu r̄ qd̄ in intellectu ac deide respōdet ad q̄ntiōē. **C**ōf. **C**ōf. prima s̄m **D**ecā q. xvij. scđi. **A**b obiecto sensibili nō causat aliq; spēs in medio alter? ratiōis ab obiecto necessario p̄iā actui sententiā. p̄bat? q; pluralitas nō est ponēda sine necessitate. Sed nulla apparet necessitas ponēdi tales spēs. **A**d p̄bat? q; nulla rō euidēs adducit p̄t ad p̄bādū h̄mōi spēs q̄vā illi p̄cederet ex p̄cipiōis p̄ se not?: vt not? p̄ experitā. **H**ō scđi: q; spēs ille s̄m ponēt nō sunt sensibiles: q; de eis nō p̄t sumi experimētū. **E**xperimētū em̄ ex mult? singularib? sensui not? accipit. r̄. metha. **H**ęc p̄t dari p̄imū: q; maxie p̄cederet ex illo p̄cipiō: q; mouēs motū debēt esse simul. **S**z si illud p̄cipiū intelligit̄ de similitate per identitāriā localē nō ē verū. **S**z illo p̄ducit multos effect? i istis inferiorib?: q; t̄ distat localit̄ ab eis. **N**ā sol p̄ducit calōrē in sup̄ma regiōe aeris: r̄ t̄ nō est simul cū eo. **H**ęc p̄t dici? q; caliditas est p̄ducit etiā in medio: q; obies planetarū mediū inter solē r̄ aerē nō sunt sulce p̄tū calōris: vt quatuordecim peregrināz impressionū. **P**hāsisma lumē intēsum causatū p̄p̄e parietē dūy sol p̄lōdet p̄ fenestrā: causat r̄ nō a lumie aer? imēdiatē: nec ab alio q̄ a sole localit̄ distante. **E** non a lumie p̄p̄ino. p̄bat? q; tūc est causaret t̄m lumē in q̄libz aere sibi ē q; p̄p̄ino. p̄clōnes falsum: r̄ p̄tra experitā: r̄ p̄bat p̄clōntia: q; causa naturalis eque agit in quodlibet passum eq; p̄p̄ino: lumē autē mediū agit naturalit̄. **S**i dicit vt arguit **D**ecā vbi s. q. xvij. scđi. s̄māz: q; mediū illuminatū causat lumen intensus i alio medio distāte s̄m lineā rectā. **C**ōtra: ab illo medio il luminato ad qualibet partē mediū distātis p̄t trahi lineā recta: r̄ ita q̄libet alia pars mediū distat p̄ lineā rectā. **S**i dicit q; lumē mediū causat in s̄tute sol: r̄ ideo nō p̄t causare lumē intēsum: nisi in medio qd̄ distat s̄m lineā rectā a se r̄ a sole: ita q; lineā p̄tēsa a sole p̄ mediū illuminatū ad aliud mediū distans sit recta. **C**ōtra q̄ro qd̄ est causare in s̄tute solis. **A**ut q; sol p̄currit scđi ad p̄ducēdū illi effectū scz lumē imēdiatē. **A**ut q; sol in medio imēdiatē causat lumē p̄imū: qd̄ est cā scđi r̄ p̄seruat illud. **S**i p̄imū h̄r p̄positū q; sol imēdiatē agit in distāis: licz parialit̄. **S**i scđm: tūc sol t̄ ē cā luminis mediū qd̄ est cā alteri? **E**t tūc stat argumentū sicut p̄i? q; illud lumē causatū a sole cū sit agēs naturale: eq; illuminat oēm p̄tē mediū eq; distātis. **S**i s̄t h̄ dicit: q; mediū causat per aliquā p̄tē

infinituā a sole: illa s̄t agēs naturale: r̄ arguit vt p̄i? **S**i s̄t arguit: si nubes isponit int̄ solē r̄ motē: sol causat lumē intēsum i latere motē: int̄ qd̄ r̄ solē nō directē obiectū nubecula. **S**i s̄t est de duab? cadēlīs in distit: s̄m? respectu eiusdē lenitie aut raminis posit? **A**lie causant diuersa lumen in pariete opposito: a q; t̄ distat. **H**ō em̄ p̄t dici? q; lumē in fenestra aut forāmie causat illa distitāta lumia: q; illud lumē est int̄ respectū oēm p̄es pariet? etiā s̄m lineā rectā **E**t go p̄duceret eīe lumē in quibet parte v̄i nullā: cū eq; sint receptiua luminis. **S**i s̄t p̄t argui de magnetē: q; mouet ferrū distans: nō mediū: r̄ sic imēdiatē. **S**i dicit q; p̄ducit s̄tute aliquā i medio v̄i in ferro q; imēdiatē mouēt. **P**tra. **A**lo q; de? p̄seruet illā s̄tute i ferro vel medio destructo magnetē: q̄ro ad quā p̄t mouet illa s̄tute r̄ nulla p̄t dari: r̄ t̄ ē eadē s̄tute q; p̄i? **E**t āgelus causat aliqd̄ in alto āgelo distāte: vt **I**tra p̄atēit: r̄ t̄i nihil i mediū. **E**tā p̄cipiū s̄i v̄ez est op̄s intelligere de distate stratis. **E** potest est sic mouere: ita nō p̄bat per ip̄s q; necesse est obiectū esse identit̄ p̄ se vel p̄tēsa a potētia cognitiua. **C**ōtra notat i p̄clōnes: spēs alteri? rōntis: q; obiectū h̄n p̄ducit in medio q̄ntatē etudē rōntis: vt calor calōrē odor odor lumē lumē color colorē. **I**hēc **D**ecā vbi s. q. xvij. scđi. **S**equetes p̄clōnes ex. q. xvij. etudē sumptē sūt. **C**ōtra p̄clō i sensu exteriori luce accipit p̄ organo p̄clō. **S**i s̄t p̄ potētia nō ip̄sim aliq; p̄tēsa nōario p̄iā p̄ie sententiā. p̄bat sicut p̄tō: p̄clō: q; oino frustra p̄notēf. **N**ā ad causandū actū sententiā i organo p̄tō? exterioris sufficit obiectū cū potētia sentitua nō ipeditā **E**t si poneret talis spēs q; cū potētia sentitua p̄duceret sensationē est cā naturalis. **A**lo q; p̄seruet a deo destructo obiecto exteriori. **A**iduc causaret sensationē cū potētia: q; nō mutata q; ad esse vel ad suā naturā. **P**hāsis autē cognitiōis obiecti nō existētis: qd̄ est impossibile. **C**ōtra p̄clō i organo sensus exterioris q̄ntis ip̄sim aliq; qd̄ tāq; obiectū est p̄cipiū partialē alicui? sensationis. p̄bat? ex ip̄s q̄ntis i sensu s̄m p̄ experitā. **N**ā si qd̄ videret for̄te lucem: post claudēs oculos/ apparet lux i oculo. **S**i s̄t i videt in luce loles viridariū pleni viridib? herbis: claudēs postē oculos/ apparet color viridit̄ in oculis. **A**lia apparitio est actus sensoris? v̄isio qd̄ā: q; nō h̄s aliud obiectū q; lucē aut colorē oculo ip̄sim. **S**i c̄ q; v̄isio in visu aliqd̄ ip̄sim av̄isibū: scz lucem qd̄ā q; nō est act? v̄idēti nec spēs nec qd̄ā ex actu vidēti: sed est qd̄ā q̄ntia imp̄s av̄isivi s̄i cū actu vidēti: causata ab obiecto sicut actus vidēti: r̄ obiectū est cā totalit̄ illi? **S**i s̄t: Sicut aliqd̄ creatū p̄t esse cā totalit̄ Sed respectu actus vidēti obiectū est cā p̄tialis. **I**mp̄mū ē illa qualitas ab obiecto sensibili simul cū actu vidēti: r̄ nō est obiectū illi? act? q; scđi causat: sed post p̄imū actū ēminatū ad aliqd̄ sensibile excellēs: h̄s v̄i? illi? actū p̄fectiōē d̄vocat apparitio: est cognitio intuitiua. **E**t respectu illi? act? icōi est illa q̄ntas t̄m p̄sā obiecto r̄ et? cā p̄tialis: qd̄ p̄bat? q; illa apparitio est verus act? vidēti: q; est aliqd̄ termināse illū actū. **S**z non ens nō p̄t aliqd̄ actū noticiē trinitē ēminare naturalit̄. **E**git qd̄ ēminat apparitioē est aliqd̄ ens reale: nō aliud q; q̄ntas organo ip̄sā. **E**t **A**uaria cōclusio: i s̄tū extio accipitō s̄tū extioē p̄ organo: ip̄sim aliq; absolutū p̄tē actū s̄tēdēti r̄ q̄ntatē de q;

Nota. 4.

Cōf. 1.

p̄clō. 1.

p̄clō. 3.

pcedens pto: qd scz nec e obiectu sensatois nec pzi
 pu nec act? nec spes. pbat de visu: q postq aliq cel
 lauerit ab oi visioe: remanet visus aliq disposit? q an
 q post aliq coloris debilitat? z post aliq cofortat.
 Et cu nihil sentit post actu? vis? e aliqd debilitu qd
 est debilitatiu vis? pfortatiu visus. pbat ista altera
 tio fiat a colore: pty q oib? alijs destruit? existit vis?
 colore medio illuminato z visu: sed pfortatiu? debilit
 ratio fia solo colore agente debilitat? pfortat? visus
 oib? alijs no possit: z ipso no posito no pfortat nec de
 bilitat visus: esse solus color hoc facit: z no aliquid. sic
 pty q aliqd iprimis? in visu qd no e act?: qz manet actu
 no manente. Nec est spes: qz spes no ponit? nisi solvnt
 sit picipiu act?. Sz illud impssu manet qn sensus no
 pot in actu. pty de executo hoc color? debilitat
 tem organu visus. Tu qd pnt? esse in visu nec i medio
 manet naturalr nisi ad spem sensibile aut lucis. Sz
 illud impssus manet: qn nec est lux nec sensibile pns.
 Ergo ill? impssus: nec est sensibile: nec spes: nec act?
 nec picipiu: s? est qntas impssa i organo visus: q ali
 qn est pfortatiu aliq debilitatiu. Et iprimis effe
 ctive a colore sic cu actu videndi. Nec est pmiu actu
 licet picipiu. Nec gnat ab actu: s? a colore: videt dicit? e
 Et manet illa qntas qns vis? ad fines vite hois: qns
 p spaci? mai? qns p min?. ¶ Quia pto in sensu i
 terioi sine phatasia post pmiu actu sensus iteriois
 reliquit aliq qntas: i clinas ad sitem sensatois elicie
 da. pbat q potetia illa alit? est reducibi ad actu post
 pmiu actu q an. Qz an no pducit ad actu nisi in pte
 sentia sensibilis realr: post pmiu aut actu pot redu
 ci ad actu i absentia sensibilis. Ideo necessari aliqd
 reliquit i clinas ad actu post pmiu actu qd pri? ante
 pmiu actu ibi non fuit. Et hec qntas vere dici pot: z
 est habit?. pty: qz tibi puenit? odo p ditione habitus.
 pter huc habitus etia pot ipsi organo sensus co
 munit? qntas aliq pfortatiu v? debilitatiu recte sic
 ut de sensu exteriori. ¶ Sz di. Qn causat? pmi? act?
 phatase sine sensus iteriois: ex q habit? ille psuppo
 nit actu phatadi a q gnat: respodet q pmi? actus
 phatadi causat a sentatione exteriori: q est notitia
 intuitiva z a potentia phatastica. Nte due cause cu
 deo sufficienter causant pmiu actu phatadi sine
 actu interioem: z obiectu extra no est causa illi? act?
 s? tm est causa cause. Quia si deus destrueret sensibi
 le extra: pferuaret in organo noticia e? intuitiuam
 adhuc posset virt? phatastica h?e actu phatadi re
 spectu illi? sensibilis. Sed si cognitio intuitiva destruat
 sine maneat sensibile sine no: iposibile est actu pmiu
 phatadi haberi naturalr. Nac aut per ppositiomē
 frequen? acceptas qn aliqd sic se h? q illo posito pot
 poni aliud naturalr: ideo illo no posito aliud no po
 test poni naturalr illud est cu illi?. Et sic est de cog
 nitio intuitiva sensus exterioris: pto actu phatadi:
 di: z no est sic de sensibili obiecto z actu phatadi
 pmi? q cognitio intuitiva sensibilis est cu partialis
 pmiu act? phatadi? z no ipm sensibile extra. Et no
 sequit q pmi? act? phatadi? sit est cu noticia ituiti
 va obiecti sensibilis. pars: qz pmi? no pot haberi de
 ficiente cognitioe sensus exterioris: qz tuc deficirna
 ca partialis necessario reqsita. Nec remanet aliqd in
 potentia exteriori post actum qd causalitae e? sup
 plear. ¶ Si q? vide occa. q. xvii. col. ¶ Tru pna co
 gnitio phatase sit intuitiva vel abstractiva: z videt q
 intuitiva: qz mediare illa pot potentia iudicatiua in

pcto. s.

dicare rem esse qn est: z no esse qn no est: q est intuitiva.
 ¶ Itē ois cognitio abstractiva rei psupponit i eade
 potetia noticia intuitiuam euide rei. Ergo opoz po
 nere noticia intuitiuam etiā in potentia sensitiva iter
 ois: sicut ponit in exteriori. Et nulla alia qz pma: qz
 noticia intuitiva est simplr prima. Atcedens patet ex
 q. i. plogi. q. 2. Respondet qz no est poneda plura
 litas sine necessitate. Nec videt aliq necessitas ponē
 di plures noticias intuitiuā euide obiecti in eadem
 forma cognofcente: q est pncipiū multaz cognitio
 num: z quia forma sensitiva in vno homine est vna sim
 pliciter: licet diuersas habeat partes extensas in di
 uersis organis. Tenedo q anima sensitiva z intel
 lectiva in homine realiter differunt. ppter quozum
 organoz diuersitate z actuum in eisde productoz
 fortit diuersa nomina potētiaruz: vt nunc dicatur
 potentia sensitiva exteriori? nunc interiori? nunc phā
 tastica? nunc memoratiua. Ideo respectu vnius obie
 cti sufficit vna cognitio intuitiva in vna forma. Et re
 spectu alteri? obiecti? euidem non dico poterit? s?
 forme? alia cognitio intuitiva. Tandē dicit? q sicut oēs
 noticie sensus exterioris sunt intuitiue. Ita omnes
 noticie potentiarū interiorum euide forme sunt ab
 stractiue tam prima qz sequēs. Et per hoc v? ad rō
 nes huius dubi? ad primā qz mediare prima noticia
 phantasia non pot potentia iudicare an sit vel no sit:
 sed ratione intuitiva: q simul est cu abstractiua sit hoc
 iudiciū. Ideo cu desinit noticia fenē? exterioris man
 nente scda noticia: iam non videtur res esse vel non
 esse. ¶ Ad scdam v? q illud quod in plogo v?: q
 ois cognitio abstractiva psupponit in eade potē
 tia noticiam intuitiuā euide obiecti? intelligi debet
 .i. in eadem forma: q potetia est forma. Sed no opoz
 tere intuitiua esse in eade potētia. i. in eade parte for
 me i qua est cognitio abstractiua: q illa pars qz elicit
 abstractiua non elicit intuitiua. Sed alia pars euide
 forme elicit noticiā intuitiua q qua in vna parte
 forme circavnū obiectū elicit potetia iudicatiua tu
 dicat illud obiectū esse: non p abstractiua in eadem
 vel alijs partib? euide forme. i. in potētia interiori
 bus. Et p hoc pty vniuersaliter q oēs actus interio
 rum sensiu sunt noticie abstractiue z exteriori intui
 tiue. Et p hoc solutu est pmiu. ¶ Sumando ergo q
 in his pconib? dicta sunt: dico q ab obiecto sensibi
 li non pducit aliqua species insensibilis? excitas po
 tentiā ad eliciedum primā sentationē. p dēt tñ a quali
 tate obiecti productū qntas sensibilis euide rōnis in
 medio: q pot esse obiectum alteri? sensatois a senta
 tione obiecti a q producit. Sic calor obiecti distans
 pot pducere i medio caloz: odo odorē: lumē lumē
 color colozē. Et ille qntas producte in medio sunt
 sensibiles alia sentatioe. ¶ In sensu exteriori? pducit
 sensario prima ab obiecto pnter: z extensio. Iam sensi
 tiua tanqz a causa totali cu cōi influētia dei z superio
 rum: q est noticia intuitiva obiecti: z est subiectiva in
 potetia z organo. Et non manet amoto obiecto. pter
 huc potetia iudicatiua euidenter cognofcit obiectum
 eē. ¶ Tu ista sentatioe? loqmur expt? causa de visu)
 impmim? qda qntas organo q est cofortatiua vel de
 bilitatiua no potētis? sed organo: qz potetia no debilit
 at? sed organu. Seney em? p philo?oph. i. de anima
 haberet oculum iuuenis: videret? iuuenis. Et ideo
 est subiectivus in organo/ non in potetia: id est anima.
 Et est alterius rationis a qualitate obiecti: quia est

pcto.

3

Distinctio III Questio I

insensibilis: nec inclinat ad aliquē actū sensitiuū: q̄ pot manere in organo: etiā si nullū actū potētia possit el cere. Sic p̄t in cecato ex vitio fulgury. ¶ P̄ter hāc q̄litate est ponere alia q̄litate sensibile subiecte in organo: cuiusdē rōnis cū q̄litate obiecti eēt: et illa est visibilis. Itēc ip̄m̄t sū cū p̄lo actu vidēdi aliq̄ sensibile excellens: et nō ḡnāf ab illo p̄lo actu vidēdi nec est eēt p̄cipiū: sē nec p̄tior q̄litas p̄fortās v̄l debilitās: s̄ v̄traq̄ sū cū p̄lo actu ip̄m̄t ab obiecto eēt in organo. Itē ita funt effect̄: eēt p̄mo p̄ducti. S̄ illa sc̄dā q̄litas est obiectivitas alteri: q̄ v̄l apparitio: q̄ etiā manere pot̄ in absentia obiecti eēt. Itē causat illā apparitionē cū potētia. Sic ḡ funt q̄tuor q̄litates in sensu exteriori: quar̄ due sunt visibiles. Due sunt q̄litates: nō cognitivēs. ¶ Quāz vna nec est p̄cipiū visū om̄e nec obiectū: altera est p̄cipiū obiectū nō p̄ie s̄ s̄c̄dē visibiles: q̄ v̄l apparitio. ¶ In sensu interiori siue ph̄asāfimo: cui⁹ oēs act⁹ funt noticie abstractivē: p̄m̄t ac⁹ est sensatio p̄ima interiori: q̄ est noticia abstractiva: sū casūcū cū intuitu sensus exterioris eiusdem obiecti eēt: et sub eadē rōne cui⁹ est noticia intuitua ¶ Imp̄m̄t: etiā q̄litas ab obiecto eēt in organo sensus interioris eiusdem cōfortatiua v̄l debilitatiua. Quē nec est obiectū nec p̄cipiū cognitivōis. Itē est alter⁹ rōnis ab obiecto eēt: sicut etiā dictū est de sensu exteriori. ¶ Tertia q̄litas est habit⁹ ḡnāf p̄ actū p̄m̄t ph̄asāfādū. I. sensus interioris: s̄clm̄s sicut cā pariat ad ac⁹ s̄iles i absentia rei sensibilib. ¶ Quarta est cognitio abstractiva genta p̄ h̄m̄ō h̄itū: potētia ph̄asāfādū: q̄ f̄minat ad idēs obiectū numero q̄ p̄t vidē intuitivē: recordo: me p̄t rē illav̄dissē: nō terminat ad aliquā spēm rei s̄stitutivē: v̄l imaginatiōis: v̄l q̄dā falsē imaginarij. Hāc oia illa q̄ doc. sc̄t notiam ph̄asāfima: idoli. simulacritatē: ad sensū q̄ q̄ ad itel lectū sunt res singulares cognite: et non aliq̄ spēs v̄l habit⁹ in potentia v̄l organo: v̄l dictū est in p̄mo dist. xxxv. q. v. Itē sicut hoc nomē idea s̄ḡt p̄cipali⁹ rem singularē creatā v̄l creabilem: et p̄notat actū itel ligēdi v̄l v̄m̄. Sic hoc nomē ph̄asāfima s̄ḡt p̄cipa liter ip̄am rem imaginatā singularē v̄l v̄l: cōnotat actū ph̄asāfādū. In p̄t q̄ tot sunt ph̄asāfata q̄ s̄t individua ph̄asāfata. Nec est v̄l dictū plurimū q̄ q̄ libz species h̄z v̄l v̄l ph̄asāfima. ¶ Lex nōnulli mō dēni ph̄asāfima accipit p̄ ip̄a cognitiōe sensus interioris: sicut p̄cept⁹ s̄t cōiter accipit p̄ actu cognoscēdi. Licet acceptio ista s̄m̄ nois ipositionem sit i p̄p̄ria. Hāc p̄p̄ia accipiendo p̄cept⁹ adiectivū est: et p̄ceptū s̄ḡns rem p̄ceptā substractivē: et p̄notat actū p̄cipiendi seu cognoscēdi. Sicut amat⁹ cognit⁹ s̄ḡt obiectū amovē: et cognitiōis distinctus ab actu amovēri et cognitiōis siue illud obiectum sit res extra: siue in anima habeat solū esse obiectivū: v̄l aliq̄ ponit istā illā ponit differētā int̄ p̄ceptū et p̄ceptionē: q̄ est int̄ cognitū et cognitiōē: siue int̄ itellectū et itellectiōē nō capiēdo itellectū p̄ potentia: s̄ obiecto itellecto. Itē hoc est q̄ dēcā dicit in arguēdo p̄tra p̄mā opinionē recitatā. q. vij. di. ij. lib. i. s̄m̄ oēs vocat p̄cept⁹ q̄ f̄minat actū itel ligēdi: licz p̄pe finē eiusdē q̄litas enā tāgāt modū loquēdi dicentū. q̄ cōcept⁹ est q̄litas subiectivē existēs in aia et ip̄am itellectio siue p̄ceptio. Itē sicut p̄ma noticia abstractiva ḡnāf habitū: ita et sc̄dā elicitur per habitū p̄t ḡnare habitū v̄l saltē p̄tior habitū itendere: q̄ manet definitē illa sc̄dā noticia abstractiva: et s̄clinat ad s̄stem noticiam

iterū atq; itēq; elicendi. Itēc de hīs q̄ sunt in sensu et medio. Itē q̄b⁹ oib⁹ p̄t q̄ frustra ponit spēs distincta ab obiecto et habitu: tam in medio q̄ potentia siue o. p̄clo. 7. gano. Et dē cā. q. xvij. sc̄t lat⁹: r. q. xvij. ¶ Sub lūgnit aliq̄ p̄lones respiciētes potentia itellectuam: cōformit ad illas q̄ posite sunt de potentia sensitiua: et est p̄ma. ¶ Ad habendam cognitiōem intuitivā que est p̄ma cognitio itellectus: non oportet ponere specie itellectibile: aut aliq̄ p̄m̄t itellectum et rem cognitam: sicut semper cōtinet intuitiva causā superiorē: p̄bat: frustra fit per plura quod potest fieri p̄ pauciora. Sed per obiectū et itellectū in se p̄sēns: hoc est sufficienter oportumatum pot fieri cognitio intuitiva alijs circūscript⁹: s̄ cōsumptum p̄bat: quia posito actu sufficienti et passo et ip̄s approximatis: potest fieri cognitio itellectus: s̄ntellectus agens cum obiecto funt omni alio. Intellectus respectu cognitiōis itellectus. Intellectus vero possibilis est passivus sufficientis: igit. ¶ P̄terea nihil perfectiōis in cognitua inferiori negandi est a cognitua superiorē: sed sensus cū obiecto sufficienti ad causandū noticiā intuitivā obiecti sensibilib: s̄ a maiorē: itellect⁹ pot̄ cū obiecto p̄ducere eēt noticiā intuitivā sine q̄cūq; alia particulari cā. ¶ P̄terea ita aliq̄ v̄lra potentā et obiectū requirēt: maxime species itellectibile. Sed hoc nō igit. maior p̄t: q̄ oppositū p̄lones tenēs: nihil aliud requiritur nisi speciem. minor p̄bat dicitur: q̄ si requirit species: aut p̄ter assimilationē obiecti materialis et itellectus imaterialis. Aut sc̄dō p̄ter representationē obiecti. Aut tertio p̄ter definitiōem potētie itellective. Aut q̄rto p̄ter v̄lone potētie cū obiecto tāq̄ movētis cū moto. Sed ip̄m̄t hoc nullā opz ponere specie: s̄ p̄ta r. et maior p̄t: q̄ nulla alia causā ponere specie assignari pot̄. minor p̄bat quantum ad oēs sui partes. Nō enī opz ponere specie p̄ter p̄mā et assimilationē: q̄ aut illa assimilatio p̄ quā potētia assimilari obiecto cognito: est assimilatio effectivē nature. Aut est assimilatio effect⁹ ad causam. ¶ Nō p̄m̄: q̄ si itellect⁹ itel ligit obiectū q̄ est substantiativē magis assimilaf p̄ naturā suā obiecto q̄ p̄ specie: q̄ itellect⁹ est substantia. Itē species si ponat eēt accidēs. Itē magis assimilaf s̄m̄ naturā substantiā substantiē q̄ accidēs substantiē. Nec sc̄dō mō: q̄ assimilatio passū ad agēs fit p̄ hoc q̄ passū recipit atque effectum ab agēte. Sed isto modo itellect⁹ sufficienti assimilaf p̄ itellectiōē ab obiecto causatā et i se receptā tantū passivū agētis. Ergo ad hoc nō requirit species. Non enī est spēs magis similitudo obiecti: q̄ ipsa itellectio naturalis p̄p̄t obiectū significat. ¶ Itē in sensu tact⁹ nō ponit spēs p̄tētia sensationis caloris: sed ip̄e calor p̄ducit v̄l ad organū. Ergo nec in itellectu: tenet p̄ta p̄ ph̄m̄. it. de aia. Sicut aia p̄ sensum est oia s̄sibilis: ita p̄ itellectū est oia itellectibile. ¶ P̄terea: aut spēs est materialis aut immaterialis assimilaf aut materialis obiecto p̄ spēm materialē: s̄ immaterialis: quō obiectū materiale p̄ spēm imaterialē cui in nullo assimilaf pot̄ assimilari imateriali itellectu: cū extremū assimilatiū extremū p̄ medio magis assimilari opz medio q̄ extremū. ¶ Nec p̄t sc̄dō. i. representationē: q̄ dū obiectū fuerit i se ip̄s nō requirit aliud representationē: q̄ obiectū i se ip̄s v̄l representationē se appropiat⁹ q̄ q̄cūq; spēs aut q̄cūq; ab eo difficit: q̄ obiectū est sibi idēs oib⁹ modis: sed spēs aut aliud disti-

risando: donec tandem format conceptu nulli circumscribitur notatiui qd erit conceptu singularitar: de terminat abfolu. ¶ Sexta pco. pater has cognitiões singulares pot intellect: tunc pncip: qd separat a pluribus singularibus cognitiõib: abstrahere cognitiões vniuersales significatiue oia illa singularia considerato: qd obiecta singularia int se accidit: et essentialiter puenit: t pot esse cognitio vaga vel determinata: abfoluta vel notatiua: fm qd cognitiões singulares a soluis abstrahit sunt absolute qd cõnotatiue: vage vel determinate. ¶ Hæc conceptu vniuersalis sic a singularibus abstrahit: sicut em supior ad singulares qd dicitur: et in eodẽ pdicameto vñ in eisdẽ pdicamentis: spēs ad eos vel species pãssima: vñ subalterna sue gen: ¶ Et quo pater qd conceptu dupl: vñ abstrahit: vñ qd abstrahit ab existẽtia rei aut circumscribit. ¶ Hæc qd abstrahit a puenitã plurim singularium in essentis vñ accidit: et ab obiectis illis cognitiõib: abstrahitur relinqritur hitus. ¶ Hæc aut ab intuitua. ¶ Hæc post: quãlibet abstractiã qd experit se pemptorem: t magis inclinatũ ad tales cognitiões itẽr elicitãas: qd saluari nõ pot nisi per habitũ a cognitione derelictũ. In intuitua aut non: qd nulli sentit se posse multũ intuitiũ magis inclinatũ ad formatũ intuitiũ qd nõ pãmũ elicitũ. Ad hũc em formatiõem reqñr pñtia obiecti determinate appropinquat: qd existẽtia: cessante impedimeto necessario potẽtia elicit noticiã intuitiũ obiecti eq primo sicut vice mellefima. ¶ Hæc aut simpliciõ cognitionũ formatiões sequit opatio intellectus: pponẽs t diuidẽs simplices cognitiões in se formatas: cõponẽdo ex eis p positiones affirmatiuas. Et ut diuidẽdo faciẽdo p positiones negatiuas: per quas discurrat arguẽdo. For mat insup intellect: noticiã adpẽsuã qd bus assentit vel dissentit: ppositiõib: ¶ Et assensũ hũc qñq: gñaf ex sola noticiã intuitua extremoz: ppositiõib: ptingẽtis: t talis pot dicitur experimẽtũ. Hæc ex: noticiã qua cũq: imino: ppositiõis necessariã. Et talis assensũ vocaf intellect: capiedo intellectũ nõ pto potẽtia habitũ: sed p noticiã vel actuali distincã ptra alios habitũ: qd nõ cõtingit assentire falio. ¶ Et pco. Aliquũ gñaf assensũ ex necessariã illatione ex euidẽtib: pmissis. Et sic vocaf scientiã si fuerit necessariõ: hoc est ex assentib: pmissis: necessariã: ppositiõib: ipay in necessariã psequẽtia iterẽtiũ. Hæc ex: ppositiõib: nõ necessariõ: s; falsis. Et sic assensũ falsẽ genit: est erro: a veris contingẽtib: t pprobabilibus. Et sic dicit opinio: suspicio: coniectura: qñq: gñatur ex autõcritate sola: t sic est fides. Hæc aut actuũ habitus derelicti eisdẽ noib: noian. Hæc euidẽt opatiões itelle ct: qd oia pono tñ pprobabil: vt mihi videt posse dici pñmter ad doctrinã aut: nostrã: bãdo occasione pñdus in speculandi. ¶ Parat: s; pcedere sentẽtie fatiõis: qd in hac materia pñtore: pñiã igno:ãtiã. Et cum in pleriq: alijs in quibus magis vellem iformari t audire qd audiri t iformare. ¶ Hæc pñtis pmissis quãtum ad termũ articulu: pcedo ad qñõus solutiõem de cognitione angeloz. Et primo de cognitione naturali angeloz. I. de ea quã hñt vel hñt pñt: si sue pprie nature relinqñt circumscripã specialẽ opatiõẽ diuinã. Deinde de cognitione quã de facto hñt t quã habuerunt in principio sue creatiõis nam respectu dei qd creature ¶ Quoad ad primũ: qd angeloz natura nobis abditã est: occulta. Ideo ex his qd de intellectu hu-

mano cognoscunt cõscere oportet modũ cognoscẽdi naturalẽ angeloz. Hñt qd intellect: angelic: pfectior est hñano: nibi pfectiões in intellectu hñano negadiũ est ab intellectu angelico. Et qd pñtis cõclusiõ hęcã qd dicit: r. xv. scõi sentẽtiã: qd Intellect: angelicus nõ pfectior est intellectu suo tanq: rñez formalẽ intelligẽditã: qd essentia sua itẽ formalẽ cognitio seu actus cognoscẽdi: pbat cõclusiõ: qd nullus intellect: cõcre: arus est sibi formalis nõ cognoscendi hoc m. pbat: qd si sic itẽ intellect: creãt: esset temp in actu intelli gẽdi oia ab eo intelligibilia: sicut temp est idẽ sue essentia pñtia. Nec esset possibile: aliq: aliq: cognoscibile p ipũ ignorare. cõsequens falsum. ¶ Tum qd hoc solũ deo pñtiũ est. ¶ Tũ qd tunc angelus nõ posset illuminari ad aliũ cuius cognitionẽ de nouo. Et ita cessãt act: hierarchici ptra beatũ dõnyfũ in de angelica hierarchia qui sunt illuminare: purgare: pñcere. De quibus infra dist. iij. psequẽtia pbat: qd existẽte ratione formalẽ cognoscendi est cognitio. Semp aut est essentia intellect: angelici existẽte angeloz. ¶ Secũda pco. Hęc pco. 1. capiẽdo ly per vt dicit circumscripã caũs efficientis angelus naturaliter intelligit per essentia sua. Pbat: qd sic intelligit qd illud intellect: qd idẽ sue essentia: vt nunc supponit. Hñt intellect: est cã efficiẽs pñtis sue itellectionis fm illud ¶ Hñt. ¶ Cognoscẽte t cognitio parit cognitiõem. ¶ Tertia pco. Accipit pco. 3. do ly p eodẽ m: angelic: cognitio res intuitu pñtis obiectoz: cognitio: t nõ p spēs supadditã. Pñtia pñtis pñtis: qd essentia obiectoz. I. ipõa obiecta cognitã sunt caũs efficientis pñtis cognitiões intuitue in intellectu angelico: vt pñtis p acronate ¶ Hñt. allegãtã. Et pbat rñez: qd illud pñtis ponit aliũ circumscripã qd aliõ: t qd nõ posito nõ pot ponit naturaliter qd aliõ posito est cã illũ. Sed posita re sufficient in se pñte et in intellectu angelico sine oĩ habitu aut spẽte diuina pot intellect: rẽ illã intuitue cognosce re. Et oib: alijs positis re illã qd est obiectũ nõ posita nõ pot angel: eã intuitue cognoscere. G obiecti est sue cognitiões efficiẽs cã dõscõntia nota ¶ Hñt. est cõe mediũ pbatũ aliq: esse cãm. ¶ Hñt. pbat est simul cã scõa pñtis pñtis s. pñtis prima de intellectu hñt quãto potẽtia actuali est pñtis: tãto paucior: indiget in agẽdo: in de celo t mudo. ¶ Intellect: hñan: nec pñt: nec sepãr: indiget ipẽte in cognitiõẽ intuitua vt pbatũ est. ¶ Hñt. nec angel: ¶ Quarta pco. Angel: cognoscẽdo rẽ cognitiõẽ abstrahitã pñtis nõ dictã nõ cognoscit eã p essentia obiecti: s; aliq: medi ante cognitiõẽ intuitua: aliq: mediã hñt habitus derelictõ a cognitiõẽ abstrahitã: que habetur formatã ab intuitua. ¶ Hñt. pco fundãt in scõa t tertia cõclusiõibus s. de intellectu positi: t eoz pñtis. Et pot dẽnter pñtis: angel: ex suis naturalib: pot habere duplicẽ cognitiõẽ intuitua: abstrahitã. Hñt pñtis: qd pot cognoscere rẽ existẽ t nõ existẽ: pñtis ex nõ pñtis: vt talẽ. Hñt. s; pñtis t pñtis intuitue cog: scif: vt talẽ. Hñt. s; pñtis non pñtis abstrahitue cognoscit. vt ex dictis pñtis. hoc em pot intellect: n: magis itelle ctus angelic: aliqñ: tollere ab angelis memoria: ois cognitio rerũ absentis. Abstrahitã aut noticiã naturalĩ nõ pot causari: nisi vel immediate a noticiã intuitua aut habita a tali abstrahitã derelictõ: vt pbatũ est. q. i. p. logi. ¶ Quinta pco. Angelus pot cõ pco. 5. gnoscere res noticiã vniuersali nõ p essentia alio: obiecti vniuersali: s; p abstrahitã hñt noticiã vni-

Cõcto. 6

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

q. 1.

Arti. 5.

quæter dicit cõmentaria. lxxvij. Etia phisosophus. ij. de
 Aia. c. vi. Itẽ cõmeto: cõmeto. Aliqd patif a colo
 re sono e odore qd nõ est natũ sentire ea. Hoc autẽ ni
 hil est nisi mediũ: nõ autẽ aliter patif a sensibili nisi
 recipiẽdo ab eo specie. ¶ Itẽ q sensibile primo mouet
 mediũ: mediũ potentia: primo non repõre sed natu
 ra videt clare dicere cõmeto: i. de Aia cõmeto.
 cxxv. Opinãdũ est inq; q actio mediũ in hoc sensu. f. ta
 crus nõ sit sic actio mediũ in alijs. Sed rãgibitilla
 differit a colorib; e fõnis in hoc q; idigenti medio: q;
 sensibilia in illis trib; p;cio agitũ mediũ deide mediũ
 agit in nos. Et seq;. Sensibile est causa remota in mo
 tione sensus: z mediũ est cã p;pinã. An videt velle cõ
 metato: q; mediũ patif ab objecto p; natura q; sen
 sus licet nõ p; tpe: z q; mediũ in sensum agar. Hec
 autẽ nõ saluati nisi ponẽdo spẽm quã mediũ recipit a
 sensibili z ip;imãt in sensu: q; illud q; recipit f; in
 tẽsio qdã est z ita spẽs. idẽ est itelligit p; spẽm z in
 tẽsionẽ. ¶ B autẽ sit itẽsio dicit cõmeto: p;metato. c.
 Solõ: nõ videt ita q; aliqd ex eo admisceat cum aq; z
 aere: nec q; aliqd currat ab eo in aquã aut aere: f; tĩ
 recipiunt ab eo itẽsionẽ color; abstractã a materia.
 Hec dicit recipi itẽsionẽ color; in aere q; nihil aliõ
 est q; spẽs. Itẽ. iij. de Aia dicit phisophus pars intellecti
 ua est receptiua spẽrũ z loc; specierũ: lapis nõ est in
 aia: f; spẽs est; Et multa sũta. Sed cõmunis p;ceptiua
 qdã aliud tractat nisi de radijs rect; reflectis et refract;
 q; nihil aliud sunt nisi spẽs ab objecto p;ducte in
 mediũ. ¶ Ad saluandũ p;clusiones p;fatas negantes
 spẽs in medio f; sensu z in intellectu. An dẽt poss; ad cã
 q. xvij. scõi ad primã experientia q; radi; trãsiẽs p; vi
 trum rubẽt causat verũ colorẽ rubẽt cũ colore vitri
 tanq; cũ causa partiali in pariete opposito aut aere i
 mediato: licet frequẽtũ nõ; intẽsum et iudẽ rõnis
 cõ colore vitri. ¶ B autẽ fit ver; color; p;atet: q; visus
 circa p;pinũ obiectũ nõ decipit medio bene disposito
 to. Et sic mediũ põt esse bene dispositum z vniforme:
 p;sertim si vidẽs fuerit non longe a pariete: z tĩ iudic
 at esse colorẽ rubẽm. ¶ Item si color; visus nõ eẽt
 et iudẽ rãtis cõ colore vitri: f; alteri; speciet; mag;
 possẽt cognoscere sensus differentiam illam q; duoz
 color; et iudẽ rãtionis non eque intẽsorũ: q; magis
 põt discernere inter plus discretia q; int minus diffe
 rentia. Discernit autẽ inter magis z minus album: q;
 magis inter istum colorẽ z colorẽ rebeuz; si differunt
 specie. Et cũ arguitur. Illa rubedo neq; est in parie
 te neq; in aere. Dicit q; põt esse in vtroz; hoc est par
 tem in pariete: partem in aere. Et dicit; sequẽter q;
 dũ rubedo est in pariet; sup;ficie cedit color; p;fessus
 cõtrariuz; facile enĩ mutãt colorẽs mediũ. Similitẽ
 credo q; frequẽtius sit in aere p;pinuo. Hec verũ est
 q; aer nõ sit susceptivus coloris: nã qñcumq; aliquid
 est receptivũ qualitatis augmentabilis in gradu intẽ
 so quãdo est cõdensatum illud idẽ rarefactũ põt illã
 qualitãtẽ recipere in gradu remisso: sed aer cõdensa
 tus recipere põt vtetum colorẽ z intẽsum: vt patet si
 condẽsãt in nubẽ: ergo rarefactus põt recipere colorẽ
 remissum. ¶ B etiã sentire videt phisosophus e
 eius cõmentaria. Unde cõmentaria. ij. de Aia cõmẽ
 to. lxxvij. allegans Alexandrũ antiquũ phisosophi
 cõmentoz; ait. Aer enĩ videt multotiens coloratuz
 colorẽ quẽ videmus mediante aere: vt parietes z ter
 ra colorant per colorem planetarũ apud transtitũ nu
 bium super eas. Si igitur aer nõ coloratẽt per colo

rem illoz planetaz; non colorarent parietes z terra.
 Hec dicit per trãlitum nubium parietes terram et
 aere colorẽ planetarũ colorari. Et seq;. Indiffe
 rẽter siue mouere z recipere fuerint sp;italia: sicut aer
 recipit colores: siue materialia: sicut copus recipit
 colores. ¶ Itẽ exponens illud phisosophi qdã dicit.
 Draphanũ visibile est non simplic; f; p; extraneum
 colorẽ: vt aqua aer z multa solidoz. Dicit cõmẽta
 to: cõmẽ. lxxvij. Draphanũ est illud qd non est visibile
 per se: f; p; colorẽ naturalẽ existẽtẽ in eo: f; illud qd
 est visibile z colorẽ: id est q; colorẽ extraneũ. Et iõ in
 natũ eẽt recipere colores: cũ nullũ p;pinũ hẽat i se. ¶ Ad
 idẽ cõmẽto. lxxvij. Itẽ cõmẽto. lxxvij. Bẽ qd videt in
 luce est color; Et sunt vbi phisosophi in trãslatione
 noua. Lũ q; videt rubedo in aere in luce seq; q; est co
 lor;. ¶ Si quis. An semp color; i medio causet. Rãdẽt
 q; gñalit medio illuminato causant colorẽs in medio
 qñ nõ p;existũt colorẽs in. Si autẽ p; existũt p;f
 eoz repugnãtiã; nõ p;nt alij causari nisi causãs colo
 res vincere colorẽs p;rios repugnãtes z eos repellẽ
 ret. Hẽrũti color; hõitũ in medio qñq; causat in gdu
 extenfo: z tunc põt videri. Quãdoq; in gradu remis
 so: z tunc nõ põt videri. Et ideo dicit cõmentoz; ij.
 de Aia q; sunt aliq; sensibilia q; propter sui debilitãtẽ
 a sensu nõ p;nt apprehẽdi. ¶ Ad scõas experientia vã q;
 color; vitridis aut rubeus q; apparet realit; est in vitro
 et nõ in medio aut obiectis visis p; vitri: saltẽ itẽ
 tẽnsionis. B autẽ apparet in medio z circa obiecta
 ratio est: q; color; vitri obiectoz; mouet p; eãdem li
 neam. Et color; vitri propinquo; est videt; z fortius
 mouet: z ideo nõ videt color; naturalis z propinquo;
 obiectoz; sed color; vitri. Apparet autẽ iuxta obiecta
 visum terminãtiã; q; distãtia nõ p;cipitur: q; mediũ
 inter vitri z obiecta terminãria nõ videtur. Quãdo
 autẽ plura obiecta p; eãdem lineã videt;ur distãtia nõ
 percipiũtur iudicatur esse simul. B aut color; ille nõ
 sit in obiectis vel aere eis p;rimo: satis probat cõfir
 matio illius rõnis: q; tunc videt;ur ab existẽte inter
 vitri z obiecta terminãtiã. ¶ P;to aliaz; experientia
 rum solutione aduertẽdum: q; sicut ad productionẽ
 effectus determinati nõ sufficit agẽs: z passum quo
 modocumq; se habẽtia: sed requirit; determinata ap
 proximatio eoz adinuicẽ: z p; p;variationẽ appo
 ximatõis variã effect; vñ ignis nõ causat calorem
 et iudẽ intẽsionẽ in passum distãtẽ z p;pinquũ etiã ce
 teris oibus partib;: sed neq; inaequalit; distãtẽ aliter
 tĩ applicatã. Nã a longe intẽsio calozẽ causat in li
 gnũ supra ignẽ p;pendicularitẽ cõsistẽtes: pedaliter
 distãt; q; p;ducit in lignũ distãtã a latere pedaliter.
 Quare autẽ talem applicationẽ sequit talis effectus:
 z aliã aliõ nõ est causa alia nisi natura agentis; pas
 si que nobis per experientia innotescit. Sic de obies
 to visuz; potentia: que licet sufficiunt ad producẽdũ
 vñsionẽ ceteris sc; medio z organo dispositis: ita
 nihil aliud requirit; supposito communi influentia
 causarum superiotũ z impedimentis subtilis: tamẽ
 requirit; determinata appoximatio eoz: ad inuicẽ
 z ad certã vñsionẽ certã appoximatio et nulla alia: z
 ita diuersas appoximaciones sequunt; diuersẽ vñsio
 nes z iudicia. Et ita est siue ponant species siue non.
 Et omnes ille experientia ita reduci possunt cõtra po
 hentes species sicut contra negantes. ¶ Et per hoc
 d; ad primã de speculo: q; opposito speculo oculi
 videt seipsum: non tamen p; species. Hec tamẽ vide

L

B

B